

OAS-2023

2. Otizm Araştırmaları Sempozyumu
2nd Autism Research Symposium

2-3-4 Eylül/September 2023

Konya, Türkiye

sempozyum.sobe.org.tr

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI
ABSTRACT BOOK

ISBN: 978-605-73792-4-5

OAS-2023
2. Otizm Araştırmaları Sempozyumu
Bildiri Özetleri Kitabı

OAS-2023
2nd Autism Research Symposium
Abstract Book

ISBN: 978-605-73792-4-5

İçeriklerin sorumluluğu yazarlarına aittir.

İletişim

OAS-2023

2. Otizm Araştırmaları Sempozyumu

Adres: Yazır Mahallesi Sobe Sokak No. 1 Selçuklu/Konya, Türkiye

Telefon: 0332 251 0 251

e-mail: sobesempozyum@gmail.com

web adresi: sempozyum.sobe.org.tr

Düzenleme Kurulu

Mustafa AK	Vakıf Başkanı – Diş Hekimi
Mustafa BÜYÜKEĞEN	Vakıf Başkan Yardımcısı – İş İnsanı
Mehmet Eyüp KARAGÖZ	Muhasip Üye - Serbest Muhasebeci Mali Müşavir
Prof. Dr. Ali ERBAŞI*	Yönetim Kurulu Üyesi – Öğretim Üyesi
Hatice TULUKÇU	Yönetim Kurulu Üyesi - Mimar
Mehmet GÜVENÇ	Yönetim Kurulu Üyesi - İnşaat Mühendisi
Seda DAĞLI	Yönetim Kurulu Üyesi - İş İnsanı
Targun POLAT	Yönetim Kurulu Üyesi - İş İnsanı
Zeynep ALTINSOY	Yönetim Kurulu Üyesi - Avukat

* Resmi olarak görevlendirilmiş akademisyen temsilci

Hakem Kurulu

Prof. Dr. Ali ERBAŞI	Selçuk Üniversitesi
Prof. Dr. Ercan DURMUŞ	Selçuk Üniversitesi
Prof. Dr. Hakan SARI	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. İmran ASLAN	Selçuk Üniversitesi
Prof. Dr. Mete SEZGİN	Selçuk Üniversitesi
Prof. Dr. Şafak ÜNÜVAR	Selçuk Üniversitesi
Prof. Dr. Fatma TAŞ ARSLAN	Selçuk Üniversitesi
Prof. Dr. Oğuz KARAKAYA	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Prof. Dr. S. Sunay YILDIRIM DOĞRU	Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Sedat ŞİMŞEK	Selçuk Üniversitesi
Prof. Dr. Yasin BİLİM	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. Zeliha TRAŞ	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Doç. Dr. Ali KANDEĞER	Selçuk Üniversitesi
Doç. Dr. Erdal ARI	Ordu Üniversitesi
Doç. Dr. Gökhan DELİCEOĞLU	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Gökhan KAYILI	Selçuk Üniversitesi
Doç. Dr. Mahmut Cem TARAÇCIOĞLU	İstanbul Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet Şahin AKINCI	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
Doç. Dr. Özlem TOPER	Bursa Uludağ Üniversitesi
Doç. Dr. Semih BÜYÜKİPEKÇİ	Selçuk Üniversitesi
Doç. Dr. Serenat İSTANBULLU	İzmir Demokrasi Üniversitesi
Doç. Dr. Ş. Şenay İLİK	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Dr. Öğretim Üyesi Ayşe Tuba CEYHUN	Biruni Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Bayram Sönmez ÜNÜVAR	KTO Karatay Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Erkan TORTU	Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Fatih KOÇAK	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Füsun ÜNAL	Dokuz Eylül Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Hasan Ali GÜLER	Selçuk Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa YÜCEER	İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Oktay NAR	Selçuk Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Süleyman ARSLANTAŞ	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Yusuf UZUN	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Öğr. Gör. Dr. Akın GÖNEN	Selçuk Üniversitesi

Öğr. Gör. Dr. Hasan HAKSES	Selçuk Üniversitesi
Öğr. Gör. Dr. Osman ÜNÜVAR	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Arş. Gör. Dr. Gizem CEYLAN ACAR	Muş Alparslan Üniversitesi
Arş. Gör. Dr. Halil Erdem AKOĞLU	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
Arş. Gör. Dr. M. Emrullah DURAN	Selçuk Üniversitesi
Arş. Gör. Dr. Selman KAYA	Yalova Üniversitesi
Öğr. Gör. Ali KELEŞ	Selçuk Üniversitesi
Öğr. Gör. Erdiñ ÇAKIR	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Öğr. Gör. Neslihan CANPOLAT ÇIĞ	Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Öğr. Gör. Tuğçe SOYLAMIŞ	Üsküdar Üniversitesi
Arş. Gör. Hikmet Beyza YAKICI	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Arş. Gör. Raziye UĞURLU	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Uzman Z. Alperen SAĞDIÇ	Selçuklu Otizmli Bireyler Eğitim Vakfı

Katkı sağlayan tüm hakemlerimize şükranlarımızı sunarız.
Liste, unvan ve alfabetik sıraya göre düzenlenmiştir.

Sunuş

Selçuklu Otizmli Bireyler Eğitim (SOBE) Vakfı, 2015 yılında kurulmuş ve 2022 yılında kamu yararına çalışan vakıf statüsü almaya hak kazanmıştır. Vakfımız, otizm spektrum bozukluğu bulunan bireylerin tanı ve eğitsel müdahalelerinin yapılması, otizmli bireyler, aileleri ve toplumun otizm konusunda bilgi ve bilinç düzeylerinin yükseltilmesi, bu bireylere sağlık hizmeti sunulması ve rehabilite edilmeleri, iş hayatına katılımlarının sağlanması, toplumla kaynaşmaları için şartların hazırlanması ve yaşam boyu bakım ve destek sunulması konularında hizmet yürütmektedir.

Vakfımızın bilimsel düzeyde araştırmalar yapan ve araştırmalara konu edilmek üzere değerlendirilen bir yapıya sahip olmasını arzulamaktayız. Bu kapsamda yapılan çok sayıdaki çalışmalarımızdan biri de otizm alanındaki sempozyum organizasyonlarıdır. İlkini, 2021 yılında başarıyla gerçekleştirdiğimiz Otizm Araştırmaları Sempozyumu'nun ikincisini bu yıl yine başarıyla gerçekleştirmiş olmanın haklı gururunu taşıyoruz.

2. Otizm Araştırmaları Sempozyumu, 2-3-4 Eylül 2023 tarihlerinde Selçuklu Otizmli Bireyler Eğitim (SOBE) Vakfı ev sahipliğinde Konya'da fiziki katılımlar ile ve çevrimiçi opsiyonuyla birlikte gerçekleşmiştir. Sempozyuma 98 katılımcı tarafından hazırlanan 51 bildiri özeti gönderilmiş, 46 hakemin katkıları ile değerlendirmeler yapılmıştır. Hakem değerlendirmeleri neticesinde 90 katılımcı tarafından hazırlanan 46 bildiri sözlü sunuma kabul edilmiştir. Kabul edilen bildirilerin 18 tanesi fiziki katılım ile ve 28 tanesi çevrimiçi katılım ile sunulmuştur.

Bildirilerin dağılımları incelendiğinde 6 farklı bilim alanında araştırmaların yapıldığı görülmektedir. Buna göre *Sağlık Bilimleri* temel alanında 25 katılımcı tarafından 10 bildiri, *Eğitim Bilimleri* temel alanında 40 katılımcı tarafından 20 bildiri, *Spor Bilimleri* temel alanında 12 katılımcı tarafından 7 bildiri, *Sosyal Beşerî ve İdari Bilimler* temel alanında 8 katılımcı tarafından 5 bildiri, *İlahiyat* temel alanında 2 katılımcı tarafından 2 bildiri ve *Güzel Sanatlar* temel alanında 3 katılımcı tarafından 2 bildiri yer almaktadır.

Sunulan bildirilere ait özet metinler, bu bildiri özet kitabında yayınlanmaktadır. Belirtilen tarihe kadar tam metinleri gönderilen bildiriler, editör ve hakem değerlendirmeleri neticesinde uluslararası e-kitapta kitap bölümü olarak yayınlanacaktır. Sempozyumun fiziki katılım ile gerçekleşen oturumları Selçuklu Otizmli Bireyler Eğitim (SOBE) Vakfı'nın sosyal medya hesaplarında canlı olarak yayınlanmıştır.

Sempozyumun otizm ile ilgili bilim dünyasına ve uygulayıcılara katkı sağlamasını temenni ediyorum. Sempozyuma bildiri ile katkı sağlayan yazarlarımıza, düzenleme kuruluna ve hakem kuruluna teşekkür ediyorum, daha çok otizmli bireye katkı sağlamak arzusuyla var gücümüzle çalışmaya devam edeceğimizi bildirmek istiyorum.

Mustafa AK
Vakıf Başkanı

Sempozyum Kısa Programı

2 Eylül 2023 (Fiziki Katılımlı Oturumlar)

10.00-10.30	Açılış ve Açılış Konuşmaları	
10.30-11.30	1. Oturum (Eğitim Bilimleri Alanında Otizm Araştırmaları)	4 bildiri
11.45-12.45	2. Oturum (Eğitim Bilimleri Alanında Otizm Araştırmaları)	4 bildiri
13.00-13.45	3. Oturum (Eğitim Bilimleri Alanında Otizm Araştırmaları)	3 bildiri
14.00-15.00	4. Oturum (Sağlık Bilimleri Alanında ve Spor Bilimleri Alanında Otizm Araştırmaları)	4 bildiri
15.15-16.00	5. Oturum (Sosyal, Beşerî ve İdari Bilimler Alanında ve İlahiyat Alanında Otizm Araştırmaları)	3 bildiri

3 Eylül 2023

10.00-17.00	Konya Şehir Gezisi	
-------------	--------------------	--

4 Eylül 2023 (Çevrimiçi Oturumlar)

10.00-11.30	6. Oturum (Eğitim Bilimleri Alanında Otizm Araştırmaları)	5 bildiri
11.30-13.00	7. Oturum (Eğitim Bilimleri Alanında Otizm Araştırmaları)	5 bildiri
13.00-14.00	8. Oturum (Sağlık Bilimleri Alanında Otizm Araştırmaları)	4 bildiri
14.00-15.00	9. Oturum (Sağlık Bilimleri Alanında Otizm Araştırmaları)	4 bildiri
15.00-16.00	10. Oturum (Spor Bilimleri Alanında Otizm Araştırmaları)	4 bildiri
16.00-17.00	11. Oturum (Sosyal, Beşerî ve İdari Bilimler Alanında Otizm Araştırmaları)	4 bildiri
17.00-17.30	12. Oturum (Güzel Sanatlar Alanında Otizm Araştırmaları)	2 bildiri
17.30-17.45	Kapanış Değerlendirmesi	

Sempozyum Programı

Açılış *(SOBE Vakfı Konferans Salonu)*

2 Eylül 2023 saat 10.00-10.30

10.00-10.05 Açılış (Saygı Duruşu ve İstiklal Marşı)

10.05-10.10 SOBE Vakfı Tanıtım Videosu

10.10-10.30 Açılış Konuşmaları
- Mustafa AK (Vakıf Başkanı)
- Prof. Dr. Ali ERBAŞI (Vakıf Yönetim Kurulu Üyesi)

1. Oturum
Eğitim Bilimleri Alanında Otizm Araştırmaları
(SOBE Vakfı Konferans Salonu)

2 Eylöl 2023 saat 10.30-11.30

Oturum Başkanı: Prof. Dr. şükrü TORUN

OAS-103

Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Çocuklarda VB-MAPP: Vaka Sunumları

Elif GÜNDOĞDU KILIÇASLAN, Yeşim GÜLEÇ ASLAN, Onur KURT, Hasan GÜRÜR

OAS-117

Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Çocuğa Sahip Ebeveynlerin Facebook Yoğunluğu ile İnternet Bağımlılığu Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Fatih KOÇAK, Zeliha TIRAŞ, Hikmet Beyza YAKICI

OAS-128

Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Öğrencilere Ses Taklit Becerilerinin Öğretiminde Tolkido Aracılığuyla Doğrudan Model Olma ile Öğretimin Etkililiğu

Yasir UYGUN, Fatih KOÇAK

OAS-138

Otizm Spektrum Bozukluğu Yaşayan Bireylerde Hareket Eğitimi Terapisinin Gelişim Üzerinde Etkisinin İncelenmesi

Aliye BAYRAMKULYYEV, Parhat BAYRAMKULYYEV

2. Oturum
Eğitim Bilimleri Alanında Otizm Araştırmaları
(SOBE Vakfı Konferans Salonu)

2 Eylöl 2023 saat 11.45-12.45

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Hakan SARI

OAS-124

Otizm Spektrum Bozukluğuna Sahip Çocukların Öz Bakım Becerilerinin Geliştirilmesinde Ebeveynlerin Uyguladıkları Ev Etkinlikleri ile İlgili Görüşlerin İncelenmesi

Hakan SARI, Hikmet Beyza YAKICI

OAS-125

Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Çocukların Ebeveynlerinin Eğitiminde Podcast Uygulamalarının Etkin Kullanılabilmesine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi

Hakan SARI, Raziye UğURLU

OAS-127

Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Çocuklara Regl Dönemi Becerileri Öğretimi İçin “Fotoğraflı Etkinlik Çizelgesi+Sosyal Öykü” Öğretim Paketi Kullanımın Etkililiğinin Değerlendirilmesi

Merve ÖZTURHAN

OAS-133

Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylerin Eğitiminde Robot ile Yapılan Araştırmaların İncelenmesi

Zekeriya Alperen SAĞDIÇ, Sunağül SANİ BOZKURT

3. Oturum
Eğitim Bilimleri Alanında Otizm Araştırmaları
(SOBE Vakfı Konferans Salonu)

2 Eylöl 2023 saat 13.00-13.45

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Yeşim GÖLEÇ ASLAN

OAS-106

Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylere Serbest Zaman Becerilerinin Kazandırılmasıyla İlgili Araştırmalar Ne Söylüyor: Son 20 Yıl

Akın GÖNEN

OAS-119

Türkiye’de OSB’li Bireylerin Kardeşleriyle Yapılan Lisansüstü Çalışmaların Sistematik İncelemesi

Burcu YAPAR, Emine Beste AKSOY

OAS-137

Türkiye’de Otizm Spektrum Bozukluğuna Sahip Bireylerin Ebeveynlerine Yönelik Umutsuzluk ile İlgili Yapılan Tezlerin İncelenmesi

Hakan SARI, Elmas Nur İBAOğLU

4. Oturum

Sağlık Bilimleri Alanında ve Spor Bilimleri Alanında Otizm Araştırmaları (SOBE Vakfı Konferans Salonu)

2 Eylül 2023 saat 14.00-15.00

Oturum Başkanı: Prof. Dr. şükrü TORUN

OAS-107

Otizmde Bağlantısal Beyin Mimarisi ve Tanı-Ötesi Boyutsal Yaklaşım

şükrü TORUN

OAS-144

Spor Terapi Dersi Alan Otizimli Öğrencilerin Gelişimlerinin İncelenmesi (Selçuklu Otizimli Bireyler Eğitim Vakfı Örneği)

Yusuf BATMAZ, Ömer ARICI

OAS-146

Otizm Tanısı Olan Çocuklarda Fiziksel ve Motorik Özellikler Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Ali KELEş

OAS-148

Spor Terapi Dersine Katılan Otizimli Çocukların Vücut Kompozisyonlarının İncelenmesi

Ali KELEş

5. Oturum
Sosyal, Beşerî ve İdari Bilimler Alanında ve İlahiyat Alanında Otizm
Araştırmaları
(SOBE Vakfı Konferans Salonu)

2 Eylül 2023 saat 15.15-16.00

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Mete SEZGİN

OAS-151

Otizmli Bireylere Yönelik Türkiye'deki Girişimcilik Destek Uygulamaları

Osman ÜNÜVAR, Mete SEZGİN

OAS-114

Otizmli Çocuk Sahibi Ebeveynlerle İlgili Türkiye'de Yapılan Lisansüstü Tezler (1992-2023) Üzerine Bir Değerlendirme

Mehmet Emrullah DURAN

OAS-116

İslâm Hukukunda Otizm Spektrum Bozukluğu'na (OSB) Sahip Bireylere İlişkin Fıkâhî Hükümler

Fatiha BOZBAŞ

6. Oturum
Eğitim Bilimleri Alanında Otizm Araştırmaları
(Çevrimiçi)

4 Eylül 2023 saat 10.00-11.30

Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi A. Emel SARDOHAN YILDIRIM

OAS-104

Otizmli Bireylerin Başarısını Konu Alan Haberlerin İncelenmesi: Anadolu Ajans Örneği

İrem GİRGİN, Yakup BURAK

OAS-105

Çoklu Yetersizliği (Otizm ve Ek Yetersizliği) Olan Yetişkin Bireylerin Hayat Akışlarında Karşılaştığı Güçlüklerle İlgili Aileleri Ne Düşünüyor?

Özlem ALTINDAĞ KUMAŞ, A. Emel SARDOHAN YILDIRIM

OAS-120

Çocuk Kitaplarında Otizmli Ana Karakterlerin Yaşadığı Çatışmalar: Süper İyi Günler ve Mırıldanan Çocuk Örneği

Hatice YURTSEVEN YILMAZ

OAS-121

Müziğe Yetenekli Otizmli Bireylerin Aileleri ve Eğitimcilerce Geliştirilen Motivasyon Kaynaklarının Betimlenmesi

İpek AKTÜRK, Uğur TÜRKMEN

OAS-139

Özel Eğitim Okulundan Bütünleştirmeye: Otizmli Çocukların Sosyal İletişim ve Oyun Becerileri

Asiye MASANOğLU, Yakup BURAK

7. Oturum
Eğitim Bilimleri Alanında Otizm Araştırmaları
(Çevrimiçi)

4 Eylül 2023 saat 11.30-13.00

Oturum Başkanı: Prof. Dr. S. Sunay YILDIRIM DOĞRU

OAS-126

Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Öğrencilere Yönelik Yapılan Öğretim Uyarlamalarının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi

S. Sunay YILDIRIM DOĞRU, H. Bilge DOĞRU

OAS-131

Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylere Yönelik Olarak Üniversite Ortamlarında Yapılan Akademik Uyarlamalar

Umut GÜLTEKİN, Füsun ÜNAL, Hanife Ece UĞURLU AKBAY

OAS-132

Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireyler İçin Yanlışsız Uyum Öğretimi: Bir Sistematik Derleme

Üzeyir Emre KIYAK

OAS-134

Yaratıcı Drama Yöntemi ile Kaynaştırma Sınıfı Öğrencileri ve Okul Personeline Yönelik Farkındalık Atölyeleri

Zeynep SÖNMEZ, M. Mine ÖZBEK

OAS-136

Çocuğunda Zihin Yetersizliği ve Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Ebeveynlerin Human Papilloma Virüs (HPV) Hakkındaki Görüşlerinin Belirlenmesi

Elifnur AĞ, Didem GÜVEN

8. Oturum
Sağlık Bilimleri Alanında Otizm Araştırmaları
(Çevrimiçi)

4 Eylül 2023 saat 13.00-14.00

Oturum Başkanı: Prof. Dr. İlkey PEKER

OAS-101

Otizimli Çocuklarda Vestibüler Sistem ve Denge

Emre SÖYLEMEZ, Mehmet CAN

OAS-110

Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Çocuk ve Ergenlerde Uyku Problemleri ve Farmakolojik Olmayan Yaklaşımlar

Melisa BULUT, Songül ÇAĞLAR

OAS-111

Otizm Spektrum Bozukluğunda Görülen Ağız Sağlığı Problemleri

İlkey PEKER, Umut PAMUKÇU

OAS-129

Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Çocukların Ebeveynlerinde Görülen Sorunlar, Bilişsel Başa Çıkma Stratejileri ve Hemşirelik Yaklaşımı

Erkan DURAR

9. Oturum
Sağlık Bilimleri Alanında Otizm Araştırmaları
(Çevrimiçi)

4 Eylül 2023 saat 14.00-15.00

Oturum Başkanı: Doç. Dr. Tuba ÇELEN YOLDAŞ

OAS-109

Riskli Bebek Nedeni ile Takip Edilen Küçük Çocuklarda Otizm Semptom Sıklıklarının Değerlendirilmesi

Tuba ÇELEN YOLDAŞ, Didem YILMAZ, Laçın CÜMŞÜDOV, İbrahim Murat HİRFANOğLU

OAS-123

Bir Şehir Hastanesinde Çalışan Hekimlerin Çocukluk Çağı Otizmi Hakkındaki Bilgi Düzeylerinin İncelenmesi: Bir Pilot Çalışma

Seda BOZDUMAN ÇELEBİ

OAS-140

PEERS-GY: Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Genç Yetişkinler İçin Sosyal Beceri Programının Uyarlanması ve Etkililik Çalışması

Aynur GÖRMEZ, Aysun DOğAN, Mehmet Emrah KARADERE, Pınar ALGEDİK, Ayşe KURTULMUŞ ÇALIŞ, Hüseyin Şehit BURHAN

OAS-141

Otizm Şüphesi Olan Çocukların Başvuru Özelliklerinin Çocukluk Otizmini Derecelendirme Ölçeği Sonuçlarıyla İlişkisi

Ayşe METE YEŞİL, Ebru CİHAN ÇAM, Hatice Ceren İSKENDER, Elif ÖZMERT

10. Oturum
Spor Bilimleri Alanında Otizm Araştırmaları
(Çevrimiçi)

4 Eylül 2023 saat 15.00-16.00

Oturum Başkanı: Doç. Dr. Gökhan DELİCEOĞLU

OAS-145

Otizmli Bireylerin Vücut Kompozisyon Analizinin Dikey Sıçrama ve Çeviklik Performansları Üzerine Etkisi

Erkan TORTU

OAS-147

Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylerin Üç Farklı Açıda Propriyosepsiyon Duyuları ile Reaksiyon Zamanları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi

Ebru TOPUZOĞLU, Murat BİLGE, Ali KELEŞ

OAS-149

Otizmli Bireylerin Yağ Yüzdesi ya da Yağ Harici Kütle Değerleri mi Denge, Esneklik, Kuvvet ve Reaksiyon Zaman Değişkenlerini Etkiler?

Gökhan DELİCEOĞLU, Erkan TORTU, Selman KAYA

OAS-150

Otizmli Çocuklarda Esneklik, Çeviklik ve Devamlı Sıçrama Parametreleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi

Selman KAYA

11. Oturum
Sosyal, Beşerî ve İdari Bilimler Alanında Otizm Araştırmaları
(Çevrimiçi)

4 Eylül 2023 saat 16.00-17.00

Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Nisa Gökden KAYA

OAS-102

Otizm Spektrum Bozukluğu ile İlgili Yayınların Bibliyometrik Analizi: SCOPUS Veri Tabanından Bir Kesit

Metin BULU

OAS-115

Okul Öncesi Çocuğa Sahip Annelerin Otizm Farkındalık Düzeyi ve Damgalama Eğilimleri

Kübra ARSLAN, Hande ŞAHİN

OAS-118

Otizmli Çocukların Gelişiminde Oyun

Nisa Gökden KAYA

OAS-122

Filmlerde Otizmin Temsili: Siyah Balon Filmi

Şeyma Nur YILMAZ, Meryem KARAAZİZ

12. Oturum
Güzel Sanatlar Alanında Otizm Araştırmaları
(Çevrimiçi)

4 Eylül 2023 saat 17.00-17.30

Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Orçun BERRAKÇAY

OAS-142

Otizimli Bireylerin Müzik Aracılığıyla Çevrimiçi Olarak Sosyalleşmesi: İZOT Evden Otizm Festivali Örneği

Orçun BERRAKÇAY

OAS-143

Müziğin Otizimli Bir Bireyin Spor Kariyerine Etkisi: Vaka Örneği

Orçun BERRAKÇAY, Recep Ege ALTINCIOğLU

Kapanış
(Çevrimiçi)

4 Eylül 2023 saat 17.30-17.45

17.30-17.45 Kapanış Değerlendirmesi

İçindekiler

Düzenleme Kurulu	III
Hakem Kurulu	IV
Sempozyum Kısa Programı.....	VII
Sempozyum Programı	VIII
İçindekiler.....	XXII
Bildiri Özetleri.....	XXV
Sağlık Bilimleri Alanında Otizm Araştırmaları	1
OTİZMLİ ÇOCUKLARDA VESTİBÜLER SİSTEM VE DENGE	2
OTİZMDE BAĞLANTISAL BEYİN MİMARİSİ VE TANI-ÖTESİ BOYUTSAL YAKLAŞIM.....	3
RİSKLİ BEBEK NEDENİ İLE TAKİP EDİLEN KÜÇÜK ÇOCUKLARDA OTİZM SEMPTOM SIKLIKLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ.....	5
OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUK VE ERGENLERDE UYKU PROBLEMLERİ VE FARMAKOLOJİK OLMAYAN YAKLAŞIMLAR	7
OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞUNDA GÖRÜLEN AĞIZ SAĞLIĞI PROBLEMLERİ	9
BİR ŞEHİR HASTANESİNDE ÇALIŞAN HEKİMLERİN ÇOCUKLUK ÇAĞI OTİZMİ HAKKINDAKİ BİLGİ DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ: BİR PİLOT ÇALIŞMA	11
OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUKLARIN EBEVEYNLERİNDE GÖRÜLEN SORUNLAR, BİLİŞSEL BAŞA ÇIKMA STRATEJİLERİ VE HEMŞİRELİK YAKLAŞIMI	13
ÇOCUĞUNDA ZİHİN YETERSİZLİĞİ VE OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN EBEVEYNLERİN HUMAN PAPİLLOMA VİRÜS (HPV) HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ	15
PEERS-GY: OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN GENÇ YETİŞKİNLER İÇİN SOSYAL BECERİ PROGRAMININ UYARLANMASI VE ETKİLİLİK ÇALIŞMASI..	17
OTİZM ŞÜPHESİ OLAN ÇOCUKLARIN BAŞVURU ÖZELLİKLERİNİN ÇOCUKLUK OTİZMİNİ DERECELENDİRME ÖLÇEĞİ SONUÇLARIYLA İLİŞKİSİ.....	19
Eğitim Bilimleri Alanında Otizm Araştırmaları.....	21
OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUKLARDA VB-MAPP: VAKA SUNUMLARI	23
OTİZMLİ BİREYLERİN BAŞARISINI KONU ALAN HABERLERİN İNCELENMESİ: ANADOLU AJANS ÖRNEĞİ.....	25
ÇOKLU YETERSİZLİĞİ (OTİZM VE EK YETERSİZLİĞİ) OLAN YETİŞKİN BİREYLERİN HAYAT AKIŞLARINDA KARŞILAŞTIĞI GÜÇLÜKLERLE İLGİLİ AİLELERİ NE DÜŞÜNÜYOR?.....	27
OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN BİREYLERE SERBEST ZAMAN BECERİLERİNİN KAZANDIRILMASIYLA İLGİLİ ARAŞTIRMALAR NE SÖYLÜYOR: SON 20 YIL	28

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUĞA SAHİP EBEVEYNLERİN FACEBOOK YOĞUNLUĞU İLE İNTERNET BAĞIMLILIĞI DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ.....	29
TÜRKİYE’DE OSB’Lİ BİREYLERİN KARDEŞİLERİYLE YAPILAN LİSANSÜSTÜ ÇALIŞMALARIN SİSTEMATİK İNCELEMESİ	31
ÇOCUK KİTAPLARINDA OTİZMLİ ANA KARAKTERLERİN YAŞADIĞI ÇATIŞMALAR: SÜPER İYİ GÜNLER VE MIRILDANAN ÇOCUK ÖRNEĞİ	33
MÜZİĞE YETENEKLİ OTİZMLİ BİREYLERİN AİLELERİ VE EĞİTİMCİLERCE GELİŞTİRİLEN MOTİVASYON KAYNAKLARININ BETİMLENMESİ.....	35
OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞUNA SAHİP ÇOCUKLARIN ÖZ BAKIM BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİNDE EBEVEYNLERİN UYGULADIKLARI EV ETKİNLİKLERİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİN İNCELENMESİ	36
OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUKLARIN EBEVEYNLERİNİN EĞİTİMİNDE PODCAST UYGULAMALARININ ETKİN KULLANILABİLMESİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ	38
OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN ÖĞRENCİLERE YÖNELİK YAPILAN ÖĞRETİM UYARLAMALARININ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ.....	40
OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUKLARA REGL DÖNEMİ BECERİLERİ ÖĞRETİMİ İÇİN “FOTOĞRAFLI ETKİNLİK ÇİZELGESİ+SOSYAL ÖYKÜ” ÖĞRETİM PAKETİ KULLANIMIN ETKİLİLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	42
OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN ÖĞRENCİLERE SES TAKLİT BECERİLERİNİN ÖĞRETİMİNDE TOLKİDO ARACILIĞIYLA DOĞRUDAN MODEL OLMA İLE ÖĞRETİMİN ETKİLİLİĞİ.....	44
OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN BİREYLERE YÖNELİK OLARAK ÜNİVERSİTE ORTAMLARINDA YAPILAN AKADEMİK UYARLAMALAR	46
OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN BİREYLER İÇİN YANLIŞSIZ UYUM ÖĞRETİMİ: BİR SİSTEMATİK DERLEME	48
OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN BİREYLERİN EĞİTİMİNDE ROBOT İLE YAPILAN ARAŞTIRMALARIN İNCELENMESİ	50
YARATICI DRAMA YÖNTEMİ İLE KAYNAŞTIRMA/BÜTÜNLEŞTİRME SINIFI ÖĞRENCİLERİ VE OKUL PERSONELİNE YÖNELİK FARKINDALIK ATÖLYELERİ	52
TÜRKİYE’DE OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞUNA SAHİP BİREYLERİN EBEVEYNLERİNE YÖNELİK UMUTSUZLUK İLE İLGİLİ YAPILAN TEZLERİN İNCELENMESİ	54
OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU YAŞAYAN BİREYLERDE HAREKET EĞİTİMİ TERAPİSİNİN GELİŞİM ÜZERİNDE ETKİSİNİN İNCELENMESİ.....	56
ÖZEL EĞİTİM OKULUNDAN BÜTÜNLEŞTİRMEYE: OTİZMLİ ÇOCUKLARIN SOSYAL İLETİŞİM VE OYUN BECERİLERİ	58
Spor Bilimleri Alanında Otizm Araştırmaları	59
SPOR TERAPİ DERSİ ALAN OTİZMLİ ÖĞRENCİLERİN GELİŞİMLERİNİN İNCELENMESİ (SELÇUKLU OTİZMLİ BİREYLER EĞİTİM VAKFI ÖRNEĞİ)	60

OTİZMLİ BİREYLERİN VÜCUT KOMPOZİSYON ANALİZİNİN DİKEY SIÇRAMA VE ÇEVİKLİK PERFORMANSLARI ÜZERİNE ETKİSİ.....	61
OTİZM TANISI OLAN ÇOCUKLARDA FİZİKSEL VE MOTORİK ÖZELLİKLER ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ.....	63
OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN BİREYLERİN ÜÇ FARKLI AÇIDA PROPRIOSEPSİYON DUYULARI İLE REAKSİYON ZAMANLARI ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN İNCELENMESİ.....	64
SPOR TERAPİ DERSİNE KATILAN OTİZMLİ ÇOCUKLARIN VÜCUT KOMPOZİSYONLARININ İNCELENMESİ.....	66
OTİZMLİ BİREYLERİN YAĞ YÜZDESİ YA DA YAĞ HARİCİ KÜTLE DEĞERLERİ Mİ DENGE, ESNEKLİK, KUVVET VE REAKSİYON ZAMAN DEĞİŞKENLERİNİ ETKİLER?	68
OTİZMLİ ÇOCUKLARDA ESNEKLİK, ÇEVİKLİK VE DEVAMLILIK SIÇRAMA PARAMETRELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN İNCELENMESİ.....	70
Sosyal, Beşerî ve İdari Bilimler Alanında Otizm Araştırmaları	71
OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU İLE İLGİLİ YAYINLARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ: SCOPUS VERİ TABANINDAN BİR KESİT	72
OKUL ÖNCESİ ÇOCUĞA SAHİP ANNELERİN OTİZM FARKINDALIK DÜZEYİ VE DAMGALAMA EĞİLİMLERİ	74
OTİZMLİ ÇOCUKLARIN GELİŞİMİNDE OYUN.....	76
FİLMERDE OTİZMİN TEMSİLİ: SİYAH BALON FİLMİ.....	77
OTİZMLİ BİREYLERE YÖNELİK TÜRKİYE'DEKİ GİRİŞİMCİLİK DESTEK UYGULAMALARI	78
İlahiyat Alanında Otizm Araştırmaları.....	79
OTİZMLİ ÇOCUK SAHİBİ EBEVEYNLERLE İLGİLİ TÜRKİYE'DE YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLER (1992-2023) ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME.....	80
İSLÂM HUKUKUNDA OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU'NA (OSB) SAHİP BİREYLERE İLİŞKİN FIKHÎ HÜKÜMLER	81
Güzel Sanatlar Alanında Otizm Araştırmaları	83
OTİZMLİ BİREYLERİN MÜZİK ARACILIĞIYLA ÇEVİRİMİÇİ OLARAK SOSYALLEŞMESİ: İZOT EVDEN OTİZM FESTİVALİ ÖRNEĞİ.....	84
MÜZİĞİN OTİZMLİ BİR BİREYİN SPOR KARIYERİNE ETKİSİ: VAKA ÖRNEĞİ ..	86

OAS-2023
2. Otizm Araştırmaları Sempozyumu
2nd Autism Research Symposium

Bildiri Özetleri

Symposium Abstracts

Sağlık Bilimleri Alanında Otizm Araştırmaları

Bildiri Numarası	Bildiri Başlığı	Bildiri Yazar(lar)ı
OAS-101	<i>Otizimli Çocuklarda Vestibüler Sistem ve Denge</i>	Emre SÖYLEMEZ Mehmet CAN
OAS-107	<i>Otizimde Bağlantısal Beyin Mimarisi ve Tanı-Ötesi Boyutsal Yaklaşım</i>	Şükri TORUN
OAS-109	<i>Riskli Bebek Nedeni ile Takip Edilen Küçük Çocuklarda Otizm Semptom Sıklıklarının Değerlendirilmesi</i>	Tuba ÇELEN YOLDAŞ Didem YILMAZ Laçın CÜMŞÜDOV İbrahim Murat HİRFANOğLU
OAS-110	<i>Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Çocuk ve Ergenlerde Uyku Problemleri ve Farmakolojik Olmayan Yaklaşımlar</i>	Melisa BULUT Songül ÇAğLAR
OAS-111	<i>Otizm Spektrum Bozukluğunda Görülen Ağız Sağlığı Problemleri</i>	İlkay PEKER Umut PAMUKÇU
OAS-123	<i>Bir Şehir Hastanesinde Çalışan Hekimlerin Çocukluk Çağı Otizmi Hakkındaki Bilgi Düzeylerinin İncelenmesi: Bir Pilot Çalışma</i>	Seda BOZDUMAN ÇELEBİ
OAS-129	<i>Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Çocukların Ebeveynlerinde Görülen Sorunlar, Bilişsel Başa Çıkma Stratejileri ve Hemşirelik Yaklaşımı</i>	Erkan DURAR
OAS-136	<i>Çocuğunda Zihin Yetersizliği ve Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Ebeveynlerin Human Papilloma Virüs (HPV) Hakkındaki Görüşlerinin Belirlenmesi</i>	Elifnur Ağ Didem GÜVEN
OAS-140	<i>PEERS-GY: Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Genç Yetişkinler İçin Sosyal Beceri Programının Uyarlanması ve Etkililik Çalışması</i>	Aynur GÖRMEZ Aysun DOğAN Mehmet Emrah KARADERE Pınar ALGEDİK Ayşe KURTULMUŞ ÇALIŞ Hüseyin Şehit BURHAN
OAS-141	<i>Otizm Şüphesi Olan Çocukların Başvuru Özelliklerinin Çocukluk Otizmini Derecelendirme Ölçeği Sonuçlarıyla İlişkisi</i>	Ayşe METE YEŞİL Ebru CİHAN ÇAM Hatice Ceren İSKENDER Elif ÖZMERT

OTİZMLİ ÇOCUKLARDA VESTİBÜLER SİSTEM VE DENGE

Öğr. Gör. Emre SÖYLEMEZ

Karabük Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Odyometri Programı

E-mail: emresoylemez@karabuk.edu.tr

ORCID: 0000-0002-7554-3048

Öğr. Gör. Mehmet CAN

Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Odyometri Programı

E-mail: mehmtcan027@gmail.com

ORCID: 0000-0001-5979-0439

ÖZET

Otizm spektrum bozukluğu (OSB) olan çocuklar, iletişim ve sosyal etkileşimde yetersizliğin yanı sıra günlük aktiviteleri etkileyen anormal denge ve motor gelişime de sahip olabilir. Etkili denge ve postüral kontrol proprioseptif, görsel ve vestibüler girdilerin santral sinir sisteminde entegrasyonu ile sağlanır. Son zamanlarda OSB'de denge sistemini araştıran çalışmalar artmasına rağmen OSB'li çocuklarda denge ve vestibüler fonksiyonların önemi tam olarak anlaşılamamıştır. Oysaki çocuklarda görülen anormal denge ve vestibüler fonksiyonlar oturma ve yürüme gibi motor yeteneklerin normal gelişimini engelleyebilir, düşmelere ve düşmelerin neden olduğu ciddi yaralanmalara neden olabilir ve ölümlere yol açabilir. Dolayısı ile klinisyenlere kılavuz olması amaçlanan bu derleme makalesinde OSB'li çocuklarda görülen denge bozuklukları, bu bozuklukları değerlendirme yöntemleri ve teröpatik yaklaşımlar ile ilgili öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: otizm, vestibüler, denge, düşme

VESTIBULAR SYSTEM AND BALANCE IN CHILDREN WITH AUTISM

ABSTRACT

Children with autism spectrum disorder (ASD) may have abnormal balance and motor development that affects daily activities, as well as poor communication and social interaction. Effective balance and postural control are achieved by the integration of proprioceptive, visual and vestibular inputs in the central nervous system. Although studies investigating the balance system in ASD have increased recently, the importance of balance and vestibular functions in children with ASD has not been fully understood. However, abnormal balance and vestibular functions seen in children can prevent the normal development of motor skills such as sitting and walking, cause falls and serious injuries caused by falls, and lead to death. Therefore, this review article, intended to guide clinicians, presents recommendations regarding balance impairments observed in children with ASD, assessment methods for these impairments, and therapeutic approaches.

Keywords: autism, vestibular, balance, fall

OTİZMDE BAĞLANTISAL BEYİN MİMARİSİ VE TANI-ÖTESİ BOYUTSAL YAKLAŞIM

Prof. Dr. Şükrü TORUN

Anadolu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü, Dil ve Konuşma Terapisi Anabilim Dalı
E-mail: storun@anadolu.edu.tr
ORCID: 0000-0002-4351-578X

ÖZET

Uluslararası tanı sistemleri, beyin temelli bir bozukluk olan otizmin ortaya çıkardığı zorlukları kategorize etmek, kimin ek desteğe ihtiyacı olduğunu belirlemek ve müdahale süreçlerine rehberlik etmek için yaygın olarak kullanılmaktadır. Otizm tanısı, ilgili uygulamalar ve araştırmalar için genel bir çerçeve sunsa da, altta yatan beyin farklılıklarının tek tip olmadığı ve kişiden kişiye farklılık gösterdiği iyi bilinmektedir. Bağlantısal beyin mimarisi, hem tipik olarak gelişen hem de otizmlili bireylerde büyük bir çeşitlilik (nöroçeşitlilik) gösterir. Güncel ağ sinirbilimi araştırmalarının sonuçlarına göre, otizmde bireysel ve yaşa özgü çok çeşitli kombinasyonlarda ortaya çıkan duyuşsal-motor, dilsel, bilişsel, duygusal, psikolojik ve sosyal sorunlar, esas olarak beyin ağ organizasyonundaki farklılıklardan kaynaklanmaktadır. Dahası; otizme sıklıkla eşlik eden diğer nörogelişimsel bozuklukların (komorbiditelerin) varlığı, problemlerdeki çeşitliliği daha da genişletmektedir. Bu bağlamda, “tanı odaklı” yaklaşımların bu geniş yelpazede her birey için eşit derecede etkili olamayacağı açıktır. Transdiagnostik yaklaşım ise, tanı sınırlarını aşarak, belirti ve bulguların altında yatan temel nörogelişimsel boyutlara odaklanan ve bireyin ihtiyaçları doğrultusunda şekillenen daha bütüncül bir müdahale anlayışını benimser. Bu araştırmada otizmde bağlantısal beyin mimarisi farklılıklarına dair güncel bilgiler ışığında otizm yönetiminde disiplinlerarası ve tanı ötesi-boyutsal yaklaşımların önemi vurgulanacaktır. Otizm ve diğer nörogelişimsel bozukluklara yönelik uygulamalarda dünyada giderek daha fazla ilgi gören bu yaklaşım, bireysel bağlamda büyük ve heterojen bir popülasyon olarak otizmin daha iyi tanınmasına ve özellikle spektrumun tüm noktaları için daha kapsayıcı kurumsal yapıların geliştirilmesine yardımcı olabilir. “Tanı” merkezli bakış açısından “birey” merkezli bakış açısına geçiş, otizmlili bireylerin güçlü ve zayıf yönlerini birlikte ele alan daha etkin ve bütüncül bir yönetim ve müdahale anlayışının yaygınlaşmasına katkı sağlayabilir.

Anahtar Sözcükler: otizm, beyin ağları, nöroçeşitlilik, transdiagnostik yaklaşım, boyutsal yaklaşım

CONNECTIVE BRAIN ARCHITECTURE AND TRANSDIAGNOSTIC-DIMENSIONAL APPROACH IN AUTISM

ABSTRACT

International diagnostic systems are widely used to categorize the challenges posed by autism, a brain-based disorder, to identify who needs additional support, and to guide intervention processes. Although the diagnosis of autism provides a general framework for relevant practices and researches, it is well known that the underlying brain differences are non-uniform and differ from person to person. The connective brain architecture shows great diversity (neurodiversity) in both typically developing and individuals with autism. According to the results of current network neuroscience research, the sensory-motor, linguistic, cognitive, emotional, psychological and social problems that occur in a wide variety of individual and age-specific combinations in autism are mainly due to differences in brain network organization. Moreover, the presence of comorbidities in autism and other neurodevelopmental disorders further

expands the diversity in symptoms and problems. In this context, it is clear that a “diagnostic-focused” approach cannot be equally effective for every individual in this broad spectrum. The transdiagnostic approach, on the other hand, goes beyond the boundaries of diagnosis and adopts a more holistic intervention approach that focuses on the basic neurodevelopmental dimensions underlying the signs and symptoms and is shaped in line with the needs of the individual. In this paper, the importance of interdisciplinary and transdiagnostic-dimensional approaches in the management of autism will be emphasized in the light of current information on the connectional brain architecture differences in autism. This approach, which is gaining more and more attention in the world in applications for autism and other neurodevelopmental disorders, may help to better recognize autism as a large and heterogeneous population in an individual context, and to develop more inclusive institutional structures, especially for all points of the spectrum. The transition from a "diagnosis"-centered perspective to an "individual"-centered perspective may contribute to the dissemination of a more effective and holistic management and intervention approach that addresses strengths and weaknesses of individuals with autism.

Keywords: autism, brain networks, neurodiversity, transdiagnostic approach, dimensional approach

RİSKLİ BEBEK NEDENİ İLE TAKİP EDİLEN KÜÇÜK ÇOCUKLARDA OTİZM SEMPTOM SIKLIKLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Doç. Dr. Tuba ÇELEN YOLDAŞ

Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Gelişimsel
Pediatri Bilim Dalı

E-mail: tuba.celenyoldas@gazi.edu.tr

ORCID: 0000-0002-6944-6727

Arş. Gör. Didem YILMAZ

Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

E-mail: didem.ylz@gmail.com

ORCID: 0009-0000-9812-9942

Uzm. Dr. Laçın CÜMŞÜDOV

Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Yenidoğan
Bilim Dalı

E-mail: lachin.cumshudov@gmail.com

ORCID: 0009-0000-6606-8073

Prof. Dr. İbrahim Murat HİRFANOĞLU

Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Yenidoğan
Bilim Dalı

E-mail: imh@gazi.edu.tr

ORCID: 0000-0002-5044-9071

ÖZET

Amaç: Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB) sosyal iletişim sorunları ve kısıtlı tekrarlayıcı hareket veya davranış ve ilgi paternleri ile karakterize karmaşık bir nörogelişimsel bozukluk olup günümüzde riskli bebek izlem polikliniklerinde de artan sıklıkla karşılaşılan bir durumdur. Çalışmamızda riskli bebek tanısıyla gelişimsel pediatri polikliniğinde takibe alınmış vakalarda OSB sıklığının ve klinik özelliklerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Gelişimsel Pediatri Polikliniğinde son 1 yıl içinde başvuran ve riskli bebek izlemi yapılan vakalar retrospektif olarak değerlendirildi. Standart testlerle yapılan gelişimsel değerlendirmelerde kişisel-sosyal ve sosyal-duygusal gelişim alanları gecikmeli olan ve klinik olarak otizm semptomları bulunan vakalar belirlendi.

Ulaşılan Temel Bulgular: Riskli bebek nedeni ile takip edilen 50 hasta olup, çoğunlukla (%88) prematüre doğum öyküsüne sahipti ve yenidoğan yoğun bakım ünitesinde (YYBÜ) yatmıştı (%96). Yaş ortalaması 16.45 ± 1.28 ay, %58' i erkekti. Bu hastalardan 4 vakanın (%8) OSB açısından aile endişesi vardı veya kişisel-sosyal ve sosyal-duygusal gelişim alanları gecikmeliydi. Ortalama yaş 19 ± 5.2 (14-26) aydı, %50' si erkekti. Ortalama 35.7 gün hastane yatışları olmuştu. Vakaların 2' sinde aile endişesi otizm iken, 1 vakada endişe konuşma alanında, 1 vakada da konuşma ve hareket alanındaydı. Bu vakaların gelişimsel izlemindeki klinik değerlendirmelerinde 2 hastada OSB tanısından uzaklaşarak gelişimsel dil bozukluğu olarak takibine devam edilirken, 1 hasta Global Gelişimsel Gecikme nedeniyle takibe alındı, 1 hastanın ise OSB açısından kısıtlılıkları devam etmekteydi. Tanısal klinik değerlendirme (DSM5) ile %2 (n=1) vaka (18 aylık, erkek) otizm açısından riskliydi. Otizm açısından riskli olan bu hastanın annesinde belirgin depresif semptomlar mevcut olup sosyal desteği yoktu, çocuk ve ailenin ihtiyaçlarına göre bütüncül destek ve tedavisi planlandı.

Sonuçlar: Çoğunluğunu prematüre bebeklerin oluşturduğu riskli bebek izlem grubumuzda otizm semptomu veya bu açıdan aile endişesi olan hastalar arasında tanısal klinik değerlendirme ile %2 vaka otizm açısından riskli bulundu. Sonuçlarımız gelişimsel izlemde riskli bebeklerin otizm semptomlarının da gözetilerek bütüncül ve aile merkezci olarak değerlendirilmesi ve desteklenmesinin gerekliliğini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: otizm, riskli bebek, prematürite, gelişimsel gecikme

EVALUATION OF AUTISM SYMPTOM FREQUENCIES IN YOUNG CHILDREN FOLLOWED FOR RISKY BABY

ABSTRACT

Objective: Autism Spectrum Disorder (ASD) is a complex neurodevelopmental disorder and an increasingly common condition in high-risk infant follow-up clinics. In our study, it was aimed to determine the frequency and clinical features of ASD in cases followed up in the developmental pediatrics outpatient clinic with the diagnosis of the risky baby.

Method: Cases who applied to the Gazi University Faculty of Medicine, Developmental Pediatrics outpatient clinic in the last year and were followed up with risky infants were evaluated retrospectively. In the developmental evaluations made with standard tests, cases with delayed personal-social and social-emotional areas and clinically autistic symptoms were determined.

Main findings: There were 50 patients who were followed up for a risky baby, mostly (88%) had a history of prematurity and were hospitalized in the neonatal intensive care unit (96%). The mean age was 16.45±1.28 months, 58% were male. Among these patients, 4 cases (8%) had family concerns in terms of ASD or delayed personal-social and social-emotional developmental areas. In the developmental follow-up of these cases, 2 patients were excluded from the diagnosis of ASD and continued to be followed up as a developmental language disorder, 1 patient was global developmental delay, and 1 patient still had limitations in terms of ASD. By diagnostic clinical evaluation (DSM5), 1 case (2%, 18 months old, male) was at risk for autism. The mother of this patient had significant depressive symptoms and had no social support. Holistic support and treatment were planned according to the needs of the child and family.

Conclusions: In our risky infant follow-up group, which mostly consisted of premature infants, 2% of cases were found to be risky for autism. Our results emphasize the necessity of holistic and family-centered evaluation and support of babies at risk in developmental follow-up, taking into account the autism symptoms.

Keywords: autism, risky baby, prematurity, developmental delay

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUK VE ERGENLERDE UYKU PROBLEMLERİ VE FARMAKOLOJİK OLMAYAN YAKLAŞIMLAR

Arş. Gör. Melisa BULUT

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı
E-mail: melisaaabulut@gmail.com
ORCID: 0000-0002-2031-6454

Dr. Öğr. Üyesi Songül ÇAĞLAR

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı
E-mail: songulcaglar@ibu.edu.tr
ORCID: 0000-0002-5412-0708

ÖZET

Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB) çocuk ve ergenlerde sık görülen nörogelişimsel bir bozukluktur. Otizm spektrum bozukluğu olan çocuk ve ergenlerde uyku problemleri sık görülen ve müdahale edilmesi gereken önemli bir sağlık sorunudur. Otizmlilerde çocuk ve ergenlerin uyku problemlerinin başında uykuya başlama, sürdürme ve uyku süresiyle ilişkili insomniler ve uyku anksiyetesi gelmektedir. Otizmde uyku problemleri çocuk, ergen ve ailelerin yaşam kalitelerini olumsuz etkileyebilmekte; ruhsal, sosyal, çevresel sorunlara yol açabilmekte ve otizmle ilişkili semptomları şiddetlendirebilmektedir. Bu çalışmanın amacı otizm spektrum bozukluğu olan çocuk ve ergenlerde uyku problemleri ve bunlara yönelik farmakolojik olmayan yaklaşımları güncel kanıtlarla okuyucuya sunmaktır. OSB’li çocuk ve ergenlerin uyku sağlığını geliştirmede en güçlü kanıtlar uyku eğitimi, çevresel değişiklikler, bilişsel ve davranışsal müdahaleler, ebeveyn eğitimi, melatonin ve diğer farmakolojik tedaviler olarak görülmektedir. Otizmde uyku bozukluklarının yönetiminde nonfarmakolojik yöntemler farmakolojik müdahalelere kıyasla avantajları göz önüne alınarak ilk tercih olmalıdır. OSB’li çocuk ve ergenlerde uyku problemlerinin tespiti ve müdahale planının yapılması için kapsamlı bir değerlendirme yapmak ilk adımdır. Ardından çocuk, ergen ve ailenin ihtiyacına göre uyku ve ebeveyn eğitimi, davranışsal müdahaleler, bilişsel müdahaleler ve beceri kazanımı müdahaleleri uygulanabilmektedir. Bu müdahaleler yüz yüze, çevrimiçi, bireylere veya gruplara, bir profesyonel yardımıyla veya yazılı görsel materyaller ile kendi kendine müdahale şeklinde uygulanabilmektedir. Ailelerin ve klinisyenlerin OSB’de uyku bozukluklarını göz ardı etmemeleri ve tedavi planına farmakolojik olmayan uyku müdahalelerini dahil etmeleri, otizmlilerde çocuk ve ergenlerde uyku bozukluklarının yönetiminde etkin olacaktır. Müdahaleler çocuk ve ergenlerin uyku bozukluklarının giderilmesinin yanı sıra anne ve ebeveyn stresinin azalmasında, otizm semptomlarının azalmasında, çocuk, ergen ve ebeveynlerin yaşam kalitesinin artmasında da etkili olabilir. Bahsi geçen bu durumlar sebebiyle çocuk ve ergenlerde OSB’nin yönetimine uyku bozuklukları taramalarının ve nonfarmakolojik uyku müdahalelerinin entegre edilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: otizm spektrum bozukluğu, otizm, nörogelişimsel bozukluklar, uyku bozuklukları, uykuya başlama ve sürdürme bozuklukları

SLEEP PROBLEMS AND NON-PHARMACOLOGICAL APPROACHES IN CHILDREN AND ADOLESCENTS WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER

ABSTRACT

Autism Spectrum Disorder (ASD) is a common neurodevelopmental disorder in children and adolescents. Sleep problems in children and adolescents with autism spectrum disorder are a common and important health problem that should be intervened. The most common sleep problems of children and adolescents with autism are insomnia related to initiation, maintenance and sleep duration, and sleep anxiety. Sleep problems in autism can negatively affect the quality of life of children, adolescents and families; It can cause mental, social and environmental problems and exacerbate autism-related symptoms. The aim of this study is to present the sleep problems in children and adolescents with autism spectrum disorder and the non-pharmacological approaches to them with current evidence. The strongest evidence for improving the sleep health of children and adolescents with ASD appears to be sleep education, environmental changes, cognitive and behavioral interventions, parent education, melatonin, and other pharmacological treatments. In the management of sleep disorders in autism, non-pharmacological methods should be the first choice considering their advantages over pharmacological interventions. A comprehensive assessment is the first step to detect sleep problems in children and adolescents with ASD and to make an intervention plan. Then, sleep and parent education, behavioral interventions, cognitive interventions and skill acquisition interventions can be applied according to the needs of the child, adolescent and family. These interventions can be applied face-to-face, online, to individuals or groups, with the help of a professional or as a self-intervention with written visual materials. The fact that families and clinicians do not ignore sleep disorders in ASD and include non-pharmacological sleep interventions in the treatment plan will be effective in the management of sleep disorders in children and adolescents with autism. Interventions can be effective in relieving sleep disorders of children and adolescents, reducing maternal and parental stress, reducing autism symptoms, and increasing the quality of life of children, adolescents and parents. Because of these conditions, it is recommended to integrate sleep disorders screening and non-pharmacological sleep interventions into the management of ASD in children and adolescents.

Keywords: autism spectrum disorder, autistic disorder, neurodevelopmental disorders, sleep disorders, sleep initiation and maintenance disorders

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞUNDA GÖRÜLEN AĞIZ SAĞLIĞI PROBLEMLERİ

Prof. Dr. İlkay PEKER

Gazi Üniversitesi, Diş HekimliĐi Fakóltesi, AĞız, Diş ve Çene Radyolojisi Anabilim Dalı,
Engelli Kliniği; Gazi Üniversitesi, Otizm ve Gelişimsel Bozukluklar Araştırma Merkezi
(GEBAM)

E-mail: ilkay@gazi.edu.tr
ORCID: 0000-0002-2888-2979

Doç. Dr. Umut PAMUKÇU

Gazi Üniversitesi, Diş HekimliĐi Fakóltesi, AĞız, Diş ve Çene Radyolojisi Anabilim Dalı
E-mail: umutpamukcu@gazi.edu.tr

ORCID: 0000-0001-8356-8344

ÖZET

Otizm spektrum bozukluğu (OSB), davranış, ilgi ve etkinliklerde sınırlılık, yineleyici özellikler, sosyal etkileşim ve iletişimde güçlüklerle karakterize edilen nöro-gelişimsel bir bozukluktur. OSB olan bireylerde epilepsi, uyku bozuklukları, işitme ve görme problemleri, diare, kabızlık ve karın ağrısı gibi gastrointestinal rahatsızlıklar, atopik dermatit, alerjik rinit, depresyon, obsesif-kompulsif bozukluk, psikoz, idrar kaçıırma, hipospadias, diş çürükleri ve kendi kendini yaralamaya bağlı oral yumuşak doku yaralanmaları gibi birçok eşlik eden rahatsızlık görülür. Tedavi amacıyla kullanılan çeşitli ilaçlar (antipsikotik, antidepresan ve antikonvülzan vb.) nedeniyle bu bireylerde anjiyoödem gibi ciddi alerjik reaksiyonlar, ağız kuruluğu, çürük ve periodontal hastalıklarda artış meydana gelmektedir. Ayrıca, OSB olan bireylerde brüksizm, dudak ısırma, işlevsel olmayan çiğneme, kendini yaralama ve öfke nöbetleri gibi davranış bozuklukları, beslenme problemleri, motor becerilerde yetersizlik ve ortodontik problemler de yaygındır. Bu bireylerin çoğunlukla şekerli ve yumuşak yiyecekleri tercih ettiği, yiyecekleri uzun süre ağızda tuttukları, bireysel eğitimler esnasında davranış problemlerinin azaltılmasında ödül veya iletişim amacıyla yüksek şeker içerikli gıdaların kullanıldığı belirtilmektedir. Bu tür durumlar, OSB olan bireylerde diş çürükleri ve periodontal hastalıklarda artışa neden olur. Öte yandan, OSB olan bireylerin, ağız ve diş sağlığı bakımını kabul etmeleri sağlıklı bireylere göre daha zordur. OSB'li bireylerde sıklıkla duyu bütünleme bozukluğu bulunur. Diş fırçalama işlemleri, koku, ses, tat ve dokunma uyarınları içerir. Diş macununun tadı, kokusu, diş fırçası kılalarının yanak ve diline temas etmesi, özellikle hipersensitif duyu bütünleme bozukluğu olan bireyler için çok rahatsız edici olabilir. Duyu bütünleme problemleri ve motor becerilerdeki yetersizlik ağız bakım işlemlerini büyük ölçüde güçleştirir. Bu derleme OSB'li bireylerde karşılaşılan ağız sağlığı sorunlarını ve çözümlerini tartışmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: ağız sağlığı, diş hekimliği, otizm spektrum bozukluğu

ORAL HEALTH PROBLEMS IN AUTISM SPECTRUM DISORDER

ABSTRACT

Autism Spectrum Disorder (ASD) is a neurodevelopmental disorder characterized by limited behavior, interests and activities, repetitive features, and difficulties in social interaction and communication. In individuals with ASD, epilepsy, sleep disorders, hearing and vision problems, gastrointestinal disorders such as diarrhea, constipation and abdominal pain, atopic dermatitis, allergic rhinitis, depression, obsessive-compulsive disorder, psychosis, urinary incontinence, hypospadias, dental caries, and many comorbidities such as oral soft tissue

injuries due to self-mutilation are seen. Due to various drugs used for treatment (antipsychotic, antidepressant, and anticonvulsant etc.), serious allergic reactions such as angioedema, dry mouth, caries, and periodontal diseases are increased in these individuals. In addition, behavioral disorders such as bruxism, lip biting, dysfunctional chewing, self-mutilation and tantrums, feeding problems, inadequacy in motor skills, and orthodontic problems are also common in individuals with ASD. It is stated that these individuals mostly prefer sugary and soft foods, keep the food in their mouth for a long time, and use foods with high sugar content for the purpose of reward or communication to reduce behavioral problems during individual training. Such conditions cause an increase in dental caries and periodontal diseases in individuals with ASD. On the other hand, individuals with ASD are more difficult to accept oral and dental health care than healthy individuals. Individuals with ASD often have sensory integration disorders. Tooth brushing includes stimuli of smell, sound, taste and touch. The taste and smell of toothpaste, and the contact of toothbrush bristles on the cheek and tongue can be very disturbing, especially for individuals with hypersensitive sensory integration disorder. Sensory integration problems and the lack of motor skills greatly complicate oral care procedures. This review aims to discuss the oral health problems encountered in individuals with ASD and their solutions.

Keywords: oral health, dentistry, autism spectrum disorder

BİR ŞEHİR HASTANESİNDE ÇALIŞAN HEKİMLERİN ÇOCUKLUK ÇAĞI OTİZMİ HAKKINDAKİ BİLGİ DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ: BİR PİLOT ÇALIŞMA

Uzm. Dr. Seda BOZDUMAN ÇELEBİ

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Adana Şehir EĞitim ve Araştırma Hastanesi, Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı
E-mail: sedabozduman@gmail.com
ORCID: 0000-0003-0419-3252

ÖZET

Amaç: Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB), erken çocukluk döneminde başlayan, sosyal iletişim ve etkileşimde yetersizlik, yineleyici davranışlar ve ilgilerle seyreden nörogelişimsel bir bozukluktur. Günümüzde Otizm spektrum bozukluğu prevalansı önemli ölçüde artmıştır. Otizm tanısı ve taramasında biyolojik marker yoktur. Gelişimsel izlem ve ebeveynlerin otizm hakkında bilgi sahibi olmasının ve gelişimsel gecikmenin sağlık profesyonelleri tarafından fark edilip ebeveynlerin erken dönemde çocuk psikiyatristine yönlendirilmesinin önemi burada ortaya çıkmaktadır. OSB'nin klinik gidişatı, erken tanı ve uygun eğitim sayesinde iyileştirilebilmektedir; ancak ülkemizde, OSB tanı yaşı konusunda hedeflenen düzeye henüz ulaşılamamıştır. Bu durumun önde gelen nedenlerinden biri, sağlık alanında çalışan profesyonellerin OSB hakkındaki bilgi düzeylerinin yeterli olmamasıdır. Bu çalışma, bir Şehir hastanesinde çalışan çeşitli branş hekimlerinin OSB hakkındaki bilgi düzeylerini incelemiştir.

Yöntem: S.B.Ü Adana Şehir EĞitim ve Araştırma Hastanesinde görev yapmakta olan 50 hekim, çevrim içi bir mesajlaşma uygulaması aracılığıyla hazırlanan anketi doldürmüştur. Hekimlerin OSB hakkındaki bilgi düzeyleri "Sağlık Çalışanlarının Çocukluk Çağı Otizmi Hakkında Bilgisi Anketi" (SÇ-OBA) aracılığıyla değerlendirilmiştir.

Bulgular: Pilot çalışmaya katılan hekimlerin yaş ortalaması $40,10 \pm 8,14$ olup %40'ının mesleki tecrübesi 10 yıl ve altındadır. Hekimlerin ölçekten aldıkları puanların ortalaması $14,02 \pm 3,03$ 'tür. Otizm hakkında eğitim almış hekimlerin ölçekten aldıkları puan ortalaması, daha önce eğitim almamış olan hekimlerden istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksektir ($U = 32.00$, $P = .001$). Diğer demografik değişkenlerle ölçek puanları arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır. Öte yandan, hekimlerin %74'ü ($n = 37$) "Çocukların ilk anlamlı kelimelerini ne zaman söylemeleri beklenir?" sorusuna doğru aralıkta (9-14 ay) cevap vermiştir.

Sonuç: Mevcut çalışma, bir Şehir hastanesinde görev yapmakta olan hekimlerin OSB hakkındaki bilgi düzeylerinin önceki benzer çalışmalarla kıyaslandığında ortalama düzeyde olduğunu göstermektedir. Dahası hekimlerin yalnızca %12,0'sinin ($n = 6$) OSB hakkında bir eğitime katıldığını belirtmesi düşündürücüdür. Hekimlere yönelik OSB farkındalığını arttırmaya yönelik eğitimler düzenli aralıklara tekrarlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: bilgi, hekim, otizm spektrum bozukluğu

INVESTIGATION OF KNOWLEDGE LEVELS OF PHYSICIANS WORKING IN A CITY HOSPITAL ABOUT CHILDHOOD AUTISM: A PILOT STUDY

ABSTRACT

Objectives: Autism Spectrum Disorder (ASD) is a neurodevelopmental disorder characterized by inadequacy in social communication and repetitive behaviors and interests. Nowadays, prevalence of ASD has increased significantly. There are no biological markers diagnosis and screening of autism. The importance of recognizing developmental delaying health professionals and referring parents to child psychiatrist at an early stage emerges here. The

2. Otizm Araştırmaları Sempozyumu – 2nd Autism Research Symposium

clinical prognosis of ASD can be improved with early diagnosis and education; however, in Turkiye, diagnosis age of ASD has not achieved the expected level. This study examined the level of knowledge about ASD among physicians working in a city hospital.

Method: Fifty physicians working at Adana City Hospital completed a questionnaire prepared through an online messaging application. The physicians' knowledge about ASD was assessed using the "Healthcare Workers' Knowledge about Childhood Autism Questionnaire".

Results: Mean age of physicians who participated study was 40.10 ± 8.14 years, and 40% had a professional experience of 10 years or less. Mean score of the physicians on the scale was 14.02 ± 3.03 . Mean scores of physicians who had received training on autism were statistically significantly higher than those of physicians who had not received training ($U = 32.00$, $P = .001$). There was no significant relationship between other demographic variables and scale scores. On the other hand, 74% of the physicians ($n = 37$) answered the question "When do children say first meaningful words?" in the correct range (9-14 months).

Conclusion: This study shows that level of knowledge about ASD among physicians working in a city hospital is average when compared to previous similar studies. Moreover, it is thought-provoking that only 12.0% ($n = 6$) of the physicians stated that they had attended training on ASD. Training for physicians to increase ASD awareness should be repeated at regular intervals.

Keywords: knowledge, physician, autism spectrum disorder

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUKLARIN EBEVEYNLERİNDE GÖRÜLEN SORUNLAR, BİLİŞSEL BAŞA ÇIKMA STRATEJİLERİ VE HEMŞİRELİK YAKLAŞIMI

Öğr. Gör. Dr. Erkan DURAR

Iğdır Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler
Bölümü

E-mail: erkandurar@gmail.com

ORCID: 0000-0003-1793-0522

ÖZET

Otizm spektrum bozukluğu (OSB) ya da daha sık kullanılan adıyla otizm, birden fazla nedene bağlı olarak geliőebilen, sıklıkla yaşamın ilk yıllarında verdiği belirtiler ile tanılabilen nöropsikiyatrik bir gelişim bozukluğudur. GeçmiŐten günümüze OSB sıklığı artmaktadır. Bununla birlikte farklı gelişimsel bozukluklarla karŐılaŐtırıldıėında OSB etiyolojisinin belirsiz olması, Őiddeti ve süresinin deėiŐken olması gibi nedenler ailenin sürece uyum sağlamasını zorlaŐtırmakta ve aile için fiziksel, sosyal ve ruhsal sorunlara yol açmaktadır. Ebeveynlerin bu sorunların üstesinden gelebilmeleri ve dayanıklılıklarını arttırmaları için bilişsel başa çıkma stratejilerini öğrenmeleri gerekmektedir. Otizm ile ilgili süreçlerde ailenin bilgilendirilerek sürece dâhil edilmesi ve otizm tanılı çocuğun gelişim sürecinin desteklenmesi için yapılması gereken uygulamaların pek çoğunda hemŐirelerin de sorumlulukları bulunmaktadır. Bu derleme, otizm spektrum bozukluğu olan çocukların ebeveynlerinde görülen sorunlar ve bilişsel başa çıkma stratejileri hakkında bilgi vermek ve hemŐirelerin rollerinin önemini vurgulamak amacıyla yapılmıştır. OSB tanılı bir çocuğa sahip olmak ve onun bakımını sürdürmek ebeveynler için zorlu bir süreçtir. Ebeveynler bu süreçte, OSB tanısının ilk konduğu andan itibaren yeni ihtiyaçları kabul etmeyi, uyum sağlamayı ve bunlarla baŐ etmeyi öğrenmelidir. Otizimli çocuğu olan ailelerin yaşadığı bütün bu güçlükler göz önünde bulundurulduğunda çocukların bakımı ile ilgili pek çok konuda hemŐirelerin de desteği ile güçlendirilmeleri gerekmektedir. Bu güçlendirme çocuğun bakımı konusunda iyileŐtirmeler sağlamanın yanı sıra aile işlevselliğinin artırılması ve bütünlüğünün korunması açısından da önemlidir. OSB gibi özel gereksinimli çocuğu olan ebeveynlerin bilinçlendirilmesi ve çocuklarının gelişim özellikleri ile ilgili bilgilendirilmesi, başa çıkma becerilerini ve çocuğun gelişimini olumlu yönde etkileyecektir. Ebeveynlerin başa çıkma becerilerini ve esnekliğini arttırmaya yönelik girişimsel adımlar atılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: otizm spektrum bozukluğu, bilişsel başa çıkma, hemşirelik

PROBLEMS IN PARENTS OF CHILDREN WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER, COGNITIVE COPING STRATEGIES AND NURSING APPROACH

ABSTRACT

Autism spectrum disorder (ASD), or more commonly known as autism, is a neuropsychiatric developmental disorder that can develop due to more than one cause, and can be diagnosed by the symptoms it often presents in the first years of life. The prevalence of ASD has been increasing from past to present. However, when compared with different developmental disorders, reasons such as the uncertain etiology of ASD, variable severity and duration make it difficult for the family to adapt to the process and cause physical, social and mental problems for the family. Parents need to learn cognitive coping strategies in order to overcome these problems and increase their resilience. Nurses also have responsibilities in most of the practices that should be done to inform the family in the processes related to autism and to support the

2. Otizm Araştırmaları Sempozyumu – 2nd Autism Research Symposium

development process of the child with autism. This review was made to provide information about the problems and cognitive coping strategies seen in parents of children with autism spectrum disorder and to emphasize the importance of nurses' roles. Having and caring for a child with ASD is a challenging process for parents. In this process, parents should learn to accept new needs, adapt and cope with them from the first time they are diagnosed with ASD. Considering all these difficulties experienced by families with children with autism, they should be strengthened with the support of nurses in many issues related to the care of children. This strengthening is important in terms of increasing family functionality and preserving its integrity, as well as providing improvements in the care of the child. Raising awareness of parents with children with special needs such as ASD and informing them about their children's developmental characteristics will positively affect coping skills and the development of the child. It is recommended that interventional steps be taken to increase parents' coping skills and flexibility.

Keywords: autism spectrum disorder, cognitive coping, nursing

ÇOCUĞUNDA ZİHİN YETERSİZLİĞİ VE OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN EBEVEYNLERİN HUMAN PAPİLLOMA VİRÜS (HPV) HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ

Elifnur AĞ

Özel Eğitim Öğretmeni

E-mail: elifnuragresmi@gmail.com

ORCID: 0009-0006-4751-3781

Dr. Öğr. Üyesi Didem GÜVEN

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Öğretmenliği Bölümü

E-mail: didem.guven@izu.edu.tr

ORCID: 0000-0002-5388-6963

ÖZET

Human Papilloma Virüs (HPV), insanlarda yaygın bir şekilde görülen, çoğunlukla herhangi bir şikâyete yol açmadan bazı kişilerde genetik siğil ve kansere zemin hazırlayan bir virüs türüdür. HPV, genel olarak cinsel yolla bulaşsa da bazen cinsel olmayan yollarla da bulaşabilmektedir. Erken dönemde fark edilerek tedavi etmek amacıyla Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı tarafından HPV ve Smear testleri KETEM’ler tarafından ücretsiz şekilde yapılmakta olup; önleyici çalışma olarak HPV aşılarının ücretsiz yapılmasına ilişkin çalışmalar da sürmektedir. Tüm bu bilgilerden hareketle bu çalışmanın amacı çocuğunda zihin yetersizliği ve otizm spektrum bozukluğu (OSB) olan ebeveynlerin HPV hakkındaki görüşlerinin belirlenmesidir. Bu amaca hizmet etmek adına çoklu durum çalışması yöntem olarak benimsenmiştir. Ebeveynlerin HPV hakkındaki görüşlerini belirlemek için kişisel bilgi formu ve yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmuştur. Elde edilen veriler içerik analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmaya 50 ebeveyn dahil olmuştur. Katılımcıların tamamına yakınının HPV’ye ilişkin herhangi bir bilgisinin olmadığı; büyük çoğunluğunun HPV’nin türleri, bulaşıcılığı; HPV ve Smear testlerine ile KETEM’e ilişkin herhangi bir bilgisi olmadığı da ortaya çıkmıştır. Katılımcıların hiçbirinin HPV aşısını bilmemesi ve büyük çoğunluğun ilgili testleri yaptırmamasına rağmen çocuklarına HPV aşısını yaptırma noktasında gönüllü oldukları ve neredeyse tamamının HPV aşısının ücretsiz olmasını talep etmeleri ortaya çıkan diğer bulgular arasındadır. Sonuç olarak katılımcıların neredeyse tamamının HPV bilgisinin olmamasına rağmen çocuklarının cinsel sağlığı adına aşı talepleri oldukça önemlidir. Fiziksel ve ruhsal sağlıklı olma hali kapsamlı cinsellik eğitimi (KCE)’nin vazgeçilmez ilkesidir. Dolayısıyla KCE’nin bir boyutu olan cinsel sağlık eğitimi de oldukça değerlidir. Bu noktada ilgili araştırmanın sonuçları özel gereksinimli çocuğu olan ebeveynlerin süreç boyunca çocuğunu destekleme çabaları kendi cinsel sağlıklarını ötelediklerini gösterebilir. Ayrıca ruhsal ve fiziksel iyi olma halinin sadece ebeveynleri değil tüm çocuklarını da doğrudan etkilediği belirtilmelidir. Bu doğrultuda resmî kurumlarda, uzmanlar tarafında oluşturulan program dahilinde KCE’nin ivedilikle sunulmasının halk sağlığını korumak adına önemli olduğu söylenebilir. Bu çalışma neticesinde HPV’ye ilişkin kamu spotlarının yaygınlaştırılarak halkın bilgi düzeyinin artırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: kapsamlı cinsellik eğitimi, HPV, cinsel sağlık, zihin yetersizlik, otizm spektrum bozukluğu

DETERMINATION OF THE OPINIONS OF PARENTS WITH A CHILD WITH INTELLECTUAL DISABILITY AND AUTISM SPECTRUM DISORDER ON HUMAN PAPILLOMA VIRUS (HPV)

ABSTRACT

Human Papilloma Virus (HPV) is a type of virus that is commonly affects humans and often causing genital warts and cancer in some people without showing any symptom. Although HPV is generally transmitted sexually, it can sometimes be transmitted non-sexually. HPV and Smear tests are carried out free of charge by KETEMs by the Ministry of Health of the Republic of Turkey in order to be noticed and treated in the early period; Preventive studies on making HPV vaccines free of charge are also ongoing. Based on all this information, the aim of this study is to determine the views of parents with intellectual disability and autism spectrum disorder (ASD) about HPV. In order to serve this purpose, multiple case studies have been adopted as a method. A personal information form and a semi-structured interview form were created to determine the parent's views on HPV. The obtained data were analyzed using content analysis. 50 parents took a part in the study. Almost all of the participants did not have any knowledge about HPV, majority of HPV types, contagiousness; It was also revealed that they did not have any knowledge about HPV and Smear tests and KETEM. Despite the fact that none of the participants knew about the HPV vaccine and the majority did not have the relevant tests, they volunteered to have their children vaccinated against HPV, and almost all of them demanded that the HPV vaccine be free of charge. As a result, although almost all the participants do not have knowledge of HPV, vaccination requests are very important for the sexual health of their children. Being physically and mentally healthy is an indispensable principle of comprehensive sexuality education (CSE). Therefore, sexual health education, which is a dimension of KCE, is also very important. At this point, the results of the relevant research may show that the efforts of parents with special needs children to support their children throughout the process postpone their own sexual health. In addition, it should be noted that mental and physical well-being directly affects not only the parents but also all their children. In this direction, it can be said that it is important to protect public health that CSE is immediately presented within the program created by experts in official institutions. As a result of this study, it is recommended to increase the knowledge level of the public by spreading the public service announcements about HPV.

Keywords: comprehensive sexuality education, HPV, sexual health, intellectual disability, autism spectrum disorder

PEERS-GY: OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN GENÇ YETİŞKİNLER İÇİN SOSYAL BECERİ PROGRAMININ UYARLANMASI VE ETKİLİLİK ÇALIŞMASI

Doç. Dr. Aynur GÖRMEZ

İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı
E-mail: draynurgormez@gmail.com
ORCID: 0000-0002-8537-9413

Prof. Dr. Aysun DOĞAN

Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü
E-mail: aysun.dogan@ege.edu.tr
ORCID: 0000-0003-1885-8796

Doç. Dr. Mehmet Emrah KARADERE

İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı
E-mail: karadere26@yahoo.com
ORCID: 0000-0002-1404-9839

Dr. Öğr. Üyesi Pınar ALGEDİK

Haliç Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı
E-mail: pinaralgedik@gmail.com
ORCID: 0000-0002-9617-6224

Uzm. Dr. Ayse KURTULMUŞ ÇALIŞ

İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı
E-mail: ayse.kurtulmus@psych.ox.ac.uk
ORCID: 0000-0001-8420-4761

Uzm. Dr. Hüseyin Şehit BURHAN

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Başakşehir Çam Sakura Şehir Hastanesi
E-mail: hsehid@gmail.com
ORCID: 0000-0002-5973-9067

ÖZET

Otizm spektrum bozukluğunda (OSB) sosyal beceri sorunları yaşam boyu devam etmekte ve özellikle yetişkin hayata geçiŐte daha da zorlayıcı hale gelmektedir. Sosyal iletişim ve iliŐkilerde yaşanan zorluklar ruh sağlığı, istihdam, bağımsız yaşam becerileri gibi pek çok alanda kiŐiyi olumsuz etkilemektedir. Literatürde OSB tanısı olan yetişkinler için kanıta dayalı tedavi olarak sosyal beceri müdahaleleri öne çıkmaktadır. PEERS-GY (Genç Yetişkinler için İlişkisel Beceri Eğitimi ve ZenginleŐtirme Programı) OSB'li genç yetişkinlerin ilişkisel becerilerini geliŐtirmeye yönelik kanıta dayalı bir sosyal beceri eğitimi programıdır. PEERS-GY hem OSB'li bireye hem de sosyal koç olarak iŐlev görecek olan yakınlarına eŐ zamanlı ve paralel uygulanan, yetişkin hayata uygun tematik 16 oturumdan oluşmaktadır Amerika Birleşik Devletleri'nde geliştirilmiş olan PEERS-GY dünyanın pek çok ülkesinde uygulanmaktadır. Ülkemizde yetişkin grupta otizmin çekirdek belirtilerine yönelik kanıta dayalı hizmetler/programlar bulunmamaktadır. Projenin amacı PEERS-GY programını Türkçeye çevirmek, 10 yüksek iŐlevli OSB'li genç yetişkin birey ve sosyal koçları ile pilot çalışma uygulayarak kültürel adaptasyonunu yapmaktır. Katılımcılara İstanbul Medeniyet Üniversitesi yetişkin otizm psikiyatri polikliniğine başvuran bireylerin yanı sıra, sosyal medya ve ilgili sivil toplum kuruluŐları aracılığı ile ulaŐılacaktır. Pilot çalışma sonrası hazırlanan Türkçe PEERS-

GY uygulama kılavuzu kullanılarak 18-25 yaş arası, yüksek işlevli 60 otizimli genç yetişkin, yarısı bekleme kontrol grubu olacak şekilde, randomize edilerek program uygulanacaktır. Projeyi takiben, Türkçe PEERS-GY uygulama kılavuzu basılarak ülkemizdeki ilgili uzmanların kullanımına sunulacaktır. Araştırmacılar alanda çalışan farklı disiplinlere PEERS-GY eğitimini vererek programın eğitim ve uygulanmasını ülke çapında yaygınlaştırmayı hedeflemektedirler. Böylece lkemizdeki uzmanların yetkinlikleri artırılacak ve yetişkin hayata geçişte OSB’li bireylere yaşam boyu srececek beceriler kazandırılacaktır. Bu sayede OSB’li yetişkinlerin topluma daha aktif ve etkin katılımları sağlanarak yaşam kaliteleri ykselecek ve pek ok ruh sağlığı sorununun da nne geilmiş olacaktır

Anahtar Kelimeler: otizm, OSB, sosyal beceriler, PEERS

PEERS-YA: ADAPTATION AND EFFECTIVENESS OF SOCIAL SKILLS TRAINING PROGRAMME FOR YOUNG ADULTS

ABSTRACT

Social skills problems in autism spectrum disorder (ASD) continue throughout life and become more challenging in transition to adult life. Difficulties in social communication and relationships affect people negatively in many areas such as mental health, employment, and independent living skills. In the literature, social skills interventions stand out as evidence-based treatment for adults with ASD. The Program for the Education and Enrichment of Relational Skills for Young Adults (PEERS-YA) is an evidence-based social skills training program aimed at improving the relational skills of young adults with ASD. PEERS-YA consists of 16 thematic sessions suitable for adult life, conducted parallelly to both the individual with ASD and their relatives who will function as social coaches. In our country, there are no evidence-based programs for the core symptoms of autism in the adult group. The aim of this project is to conduct the cultural adaptation through a pilot study with 10 young adults with high functioning ASD and their social coaches. Participants will be reached through social media and non-governmental organizations, as well as from the adult autism psychiatry outpatients of Istanbul Medeniyet University. After the pilot study, 60 high-functioning young adults with autism between the ages of 18-25 will be randomized and the program will be implemented, half of whom will be the waiting control group. Following the project, Turkish version of the PEERS-YA manual will be published and available for use. Researchers aim to expand the education and implementation of the program by organizing PEERS-YA trainings for various disciplines. Thus, the competencies of the professionals will be increased, as well as equipping young adults with life-long skills in transition to adult life. More active and effective participation of adults with ASD into social life will increase their quality of life, and several mental health problems will be prevented.

Keywords: autism, ASD, social skills, PEERS

OTİZM ŞÜPHESİ OLAN ÇOCUKLARIN BAŞVURU ÖZELLİKLERİNİN ÇOCUKLUK OTİZMİNİ DERECELENDİRME ÖLÇEĞİ SONUÇLARIYLA İLİŞKİSİ

Uzm. Dr. Ayşe METE YEŞİL

Hacettepe Üniversitesi, Tıp Fakóltesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Ana Bilim Dalı,
Gelişimsel Pediatri Bilim Dalı
E-mail: draysemeteyesil@gmail.com
ORCID: 0000-0003-2985-6139

Uzm. Dr. Ebru CİHAN ÇAM

Hacettepe Üniversitesi, Tıp Fakóltesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Ana Bilim Dalı,
Gelişimsel Pediatri Bilim Dalı
E-mail: drebrucihan@gmail.com
ORCID: 0000-0003-4845-563X

Uzm. Dr. Hatice Ceren İSKENDER

Hacettepe Üniversitesi, Tıp Fakóltesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Ana Bilim Dalı,
Gelişimsel Pediatri Bilim Dalı
E-mail: hcerenakyuz@gmail.com
ORCID: 0000-0001-8187-0494

Prof. Dr. Elif ÖZMERT

Hacettepe Üniversitesi, Tıp Fakóltesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Ana Bilim Dalı,
Gelişimsel Pediatri Bilim Dalı
E-mail: elifnurselozmert@gmail.com
ORCID: 0000-0002-4911-9200

ÖZET

Otizm spektrum bozukluğu (OSB), erkeklerde kızlardan daha sık görülen sosyal etkileşim ve iletişim becerisinde güçlükler; kısıtlı ve tekrarlayıcı davranışlarla karakterize erken baőlangıçlı nörogelişimsel bir bozukluktur. Klinik seyrin kız ve erkeklerde daha farklı olabileceğine dair veriler mevcuttur. Bu çalışmada OSB Şüphesi olan çocukların başvuru özellikleri ve bu çocukları değerlendirmek için yapılan Çocukluk Otizmini Derecelendirme Ölçeği (ÇODÖ/CARS) skorlarının iliőkisinin değerlendirilmesi ve bu skorların cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğinin saptanması amaçlanmıştır. Çalışmaya Hacettepe Üniversitesi Gelişimsel Pediatri Bölümü'nde OSB Őüphesiyle Çocukluk Otizmini Derecelendirme Ölçeği ile değerlendirilmesi yapılmış ve en fazla bir aydır özel eğitim almakta olan 2-6 yaş arası çocuklar dahil edilmiştir. Katılımcılara ait bilgiler geriye dönük olarak dosyalarından elde edilmiştir. Çocukluk Otizmini Derecelendirme Ölçeği, tanı ve taramada kullanılabilmesinin yanı sıra; otizmin Őiddetini hafif-orta ve orta-ağır olarak belirlemeye olanak sağlamaktadır. Ölçek 15 maddeden oluşmaktadır ve aile ile görüşme, ilgili diğer kiőilerden bilgi alma ve çocuğun gözlenmesi yoluyla iki ayrı gözlemcinin ortak görüşüyle skorlanmıőtır. Çalışmaya katılan çocukların 6'sı (%19) kız cinsiyette olup; en sık görülen başvuru yakınmasının (n:28, %88) konuşma gecikmesi olduğu görüldü. Cinsiyetler arasında konuşma gecikmesi görülmeleri açısından anlamlı farklılık saptanmadı ($p>0.05$). Kızların 3'ünde (%50); erkeklerin ise 5'inde (%19) ailede nörogelişimsel hastalığı olan birey bulunmaktaydı($p>0.05$). Çocukluk Çağı Otizm Değerlendirme Ölçeği dinleme tepkisi ve sözel iletişim alt skorlarında kız ve erkek cinsiyetler arasında anlamlı farklılık mevcuttu ($p<0.05$). Otizm Spektrum Bozukluğunun erkeklerde kızlardan 4.3 kat daha sık görüldüğü olması ve cinsiyete özgü farklı OSB desenleri

görülebilmesi; kız çocuklarında daha geç tanı konma riskiyle ilişkilidir. Otizm şüphesi olan çocuklarda yapılacak detaylı değerlendirmeye tüm bulguların ele alınması ve değerlendirmede cinsiyet faktörünün göz önünde bulundurulması erken tanı olanağı sağlayabilecektir. Fizyolojik, genetik ve çevresel özelliklerin multidisipliner ve çok yönlü ele alınması cinsiyete özgü OSB desenlerinin altta yatan nedenlerini ortaya koyabilecek olmasının yanı sıra; bazı tıbbi durumlara müdahale şansı sağlayabilecek olması nedeniyle kritik önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: OSB, ÇODÖ, cinsiyet

THE RELATIONSHIP BETWEEN INITIAL PRESENTATION FEATURES OF CHILDREN SUSPECTED OF AUTISM AND CHILDHOOD AUTISM RATING SCALE RESULTS

ABSTRACT

Autism Spectrum Disorder (ASD) is a neurodevelopmental disorder characterized by challenges in social interaction and communication, restricted and repetitive behaviors with higher prevalence in boys. This study delves into the characteristics of children with suspected ASD and their scores on the Childhood Autism Rating Scale (CARS) and uncover potential variations in scores based on gender. This study was conducted at Hacettepe University's Department of Developmental Pediatrics and included children between the ages of 2-6 who had undergone evaluation using the Childhood Autism Rating Scale due to suspected ASD and had been receiving special education for up to one month. Information about the participants was obtained retrospectively from their files. The Childhood Autism Rating Scale can be used for diagnosis and screening, as well as for determining the severity of autism as mild-moderate and moderate-severe. The scale consists of 15 items and is scored based on the consensus of two separate observers through interviews with the family, gathering information from relevant individuals, and observing the child. Of the participating children, 6(19%) were female, and the most common presenting complaint (n:28, 88%) was speech delay. There was no significant difference in terms of speech delay between genders($p>0.05$). Three (50%) of the girls and five (19%) of the boys had a family member with a neurodevelopmental disorder($p>0.05$). Significant gender differences were observed in the listening response and verbal communication sub scores of the CARS ($p<0.05$). The higher prevalence of ASD in boys (4.3 times more) and the potential for gender-specific ASD patterns are associated with a higher risk of delayed diagnosis in girls. A thorough evaluation of children with suspected autism, considering all findings and taking gender factors into account, can facilitate early diagnosis. Considering the physiological, genetic, and environmental factors in a multidisciplinary and comprehensive manner is crucial in revealing the underlying reasons for gender-specific ASD patterns and can also provide opportunities for intervention in certain medical conditions.

Keywords: ASD, CARS, gender

Eğitim Bilimleri Alanında Otizm Araştırmaları

<i>Bildiri Numarası</i>	<i>Bildiri Başlığı</i>	<i>Bildiri Yazar(lar)ı</i>
OAS-103	<i>Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Çocuklarda VB-MAPP: Vaka Sunumları</i>	<i>Elif GÜNDOĞDU KILIÇASLAN Yeşim GÜLEÇ ASLAN Onur KURT Hasan GÜRGÜR</i>
OAS-104	<i>Otizimli Bireylerin Başarısını Konu Alan Haberlerin İncelenmesi: Anadolu Ajans Örneği</i>	<i>İrem GİRGİN Yakup BURAK</i>
OAS-105	<i>Çoklu Yetersizliği (Otizm ve Ek Yetersizliği) Olan Yetişkin Bireylerin Hayat Akışlarında Karşılaştığı Güçlüklerle İlgili Aileleri Ne Düşünüyor?</i>	<i>Özlem ALTINDAĞ KUMAŞ A. Emel SARDOHAN YILDIRIM</i>
OAS-106	<i>Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylere Serbest Zaman Becerilerinin Kazandırılmasıyla İlgili Araştırmalar Ne Söylüyor: Son 20 Yıl</i>	<i>Akın GÖNEN</i>
OAS-117	<i>Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Çocuğa Sahip Ebeveynlerin Facebook Yoğunluğu ile İnternet Bağımlılığı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi</i>	<i>Fatih KOÇAK Zeliha TIRAŞ Hikmet Beyza YAKICI</i>
OAS-119	<i>Türkiye’de OSB’li Bireylerin Kardeşleriyle Yapılan Lisansüstü Çalışmaların Sistemantik İncelemesi</i>	<i>Burcu YAPAR Emine Beste AKSOY</i>
OAS-120	<i>Çocuk Kitaplarında Otizmli Ana Karakterlerin Yaşadığı Çatışmalar: Süper İyi Günler ve Mırıldanan Çocuk Örneği</i>	<i>Hatice YURTSEVEN YILMAZ</i>
OAS-121	<i>Müziğe Yetenekli Otizmli Bireylerin Aileleri ve Eğitmcilerce Geliştirilen Motivasyon Kaynaklarının Betimlenmesi</i>	<i>İpek AKTÜRK Uğur TÜRKMEN</i>
OAS-124	<i>Otizm Spektrum Bozukluğuna Sahip Çocukların Öz Bakım Becerilerinin Geliştirilmesinde Ebeveynlerin Uyguladıkları Ev Etkinlikleri ile İlgili Görüşlerin İncelenmesi</i>	<i>Hakan SARI Hikmet Beyza YAKICI</i>
OAS-125	<i>Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Çocukların Ebeveynlerinin Eğitiminde Podcast Uygulamalarının Etkin Kullanılabilmesine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi</i>	<i>HAKAN SARI Raziye UĞURLU</i>

2. Otizm Araştırmaları Sempozyumu – 2nd Autism Research Symposium

- OAS-126 *Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Öğrencilere Yönelik Yapılan Öğretim Uyarlamalarının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi* S. Sunay YILDIRIM DOğRU
H. Bilge DOğRU
- OAS-127 *Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Çocuklara Regl Dönemi Becerileri Öğretimi İçin “Fotoğraflı Etkinlik Çizelgesi+Sosyal Öykü” Öğretim Paketi Kullanımın Etkililiğinin Değerlendirilmesi* Merve ÖZTURHAN
- OAS-128 *Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Öğrencilere Ses Taklit Becerilerinin Öğretiminde Talkido Aracılığıyla Doğrudan Model Olma ile Öğretimin Etkililiği* Yasir UYGUN
Fatih KOÇAK
- OAS-131 *Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylere Yönelik Olarak Üniversite Ortamlarında Yapılan Akademik Uyarlamalar* Umut GÜLTEKİN
Füsun ÜNAL
Hanife Ece UğURLU AKBAY
- OAS-132 *Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireyler İçin Yanlışsız Uyum Öğretimi: Bir Sistematik Derleme* Üzeyir Emre KIYAK
- OAS-133 *Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylerin Eğitiminde Robot ile Yapılan Araştırmaların İncelenmesi* Zekeriya Alperen SAğDIÇ
Sunagül SANİ BOZKURT
- OAS-134 *Yaratıcı Drama Yöntemi ile Kaynaştırma Sınıfı Öğrencileri ve Okul Personeline Yönelik Farkındalık Atölyeleri* Zeynep SÖNMEZ
M. Mine ÖZBEK
- OAS-137 *Türkiye’de Otizm Spektrum Bozukluğuna Sahip Bireylerin Ebeveynlerine Yönelik Umutsuzluk ile İlgili Yapılan Tezlerin İncelenmesi* Hakan SARI
Elmas Nur İBAOğLU
- OAS-138 *Otizm Spektrum Bozukluğu Yaşayan Bireylerde Hareket Eğitimi Terapisinin Gelişim Üzerinde Etkisinin İncelenmesi* Aliye BAYRAMKULYYEV
Parhat BAYRAMKULYYEV
- OAS-139 *Özel Eğitim Okulundan Bütünleştirmeye: Otizimli Çocukların Sosyal İletişim ve Oyun Becerileri* Asiye MASANOğLU
Yakup BURAK
-

**OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUKLARDA VB-MAPP: VAKA
SUNUMLARI**

Elif GÜNDOĞDU KILIÇASLAN

İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Özel Eğitim Bölümü, Erken
Çocuklukta Özel Eğitim Yüksek Lisans Programı

E-mail: elifgundogdu00@gmail.com

ORCID: 0009-0009-6187-1735

Prof. Dr. Yeşim GÜLEÇ ASLAN

İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü, Zihin
Engelliler Eğitimi

E-mail: yesim.gulec@medeniyet.edu.tr

ORCID: 0000-0003-0283-2129

Prof. Dr. Onur KURT

Anadolu Üniversitesi, Engelliler Araştırma Enstitüsü

E-mail: onurk@anadolu.edu.tr

ORCID: 0000-0003-1511-6367

Prof. Dr. Hasan GÜRGÜR

Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü, İşitme Engelliler
Eğitimi

E-mail: hasangurgur@anadolu.edu.tr

ORCID: 0000-0002-4016-4048

ÖZET

Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB) tekrarlayan ve sınırlı ilgi örüntüleri, sosyal etkileşim ve iletişimde eksiklikler ile birlikte görülen nörobiyolojik bir gelişimsel durumdur. OSB tanılı bireyler, erken yaşlardan itibaren alacakları nitelikli bir özel eğitim desteğiyle önemli ilerlemeler göstererek, özel eğitimin nihai hedeflerinden olan toplumla bütünleşme ve bağımsız yaşama erişebileceklerdir. Bu doğrultuda OSB belirtilerine ve bireyin özelliklerine özgü olarak hazırlanan bireyselleştirilmiş eğitim programı (BEP) nitelikli eğitimin temel unsurlarındandır. BEP hazırlama ve uygulama süreçlerinde ise uygun eğitsel değerlendirme programlarının kullanılması önemlidir. Eğitsel değerlendirme gerçekleştirirken çeşitli programlar kullanılmaktadır ve bu programlarla bireyin tüm beceri alanlarını ve davranışlarını değerlendirmek söz konusudur. Bu doğrultuda Türkiye’de VB-MAPP olarak adlandırılan ve B. F. Skinner’ın sözel davranış çalışmalarına dayalı olarak Dr. Mark L. Sundberg tarafından 2008 yılında geliştirilmiş olan ‘Verbal Behavior Milestones Assessment and Placement Program (Sözel Davranış Aşamaları Değerlendirme ve Yerleştirme Programı), OSB ve diğer gelişimsel yetersizlikleri olan bireylerin öğrenme, dil ve sosyal becerilerinin değerlendirilmesi ve müdahale süreçlerinde uluslararası düzeyde yaygın olarak kullanılan bir programdır. Bilimsel çalışmalarla desteklenen program üç farklı yaş aralığında sınıflandıran 170 adet ölçülebilir aşamadan oluşmaktadır. VB-MAPP 2022 yılında, bu sununun ikinci, üçüncü ve dördüncü yazarları tarafından, VB-MAPP’in yazarı Dr. Mark Sundberg’den gerekli resmi izinler alınarak Türkçe’ye çevrilmiş ve uyarlanmıştır. Vaka sunumlarına dayalı betimsel nitelikteki bu bildiri VB-MAPP ile ilgili temel unsurlar, OSB olan çocuklarla gerçekleştirilen VB-MAPP uygulamalarına ilişkin vaka örnekleri, vakalara ilişkin video görüntüleriyle ve kuramsal bilgilerle desteklenerek katılımcılara anlatılacaktır. Bu tür çalışmalarda ilgili konuda alanyazına dayalı betimsel bilgiler vaka örnekleri ile dinleyiciye aktarılmaktadır. Bu sunumda aktarılan

bilgilerin, Türkiye’deki uygulamacılara, ailelere ve araştırmacılara VB-MAPP ile ilgili bilgileri aktararak çalışmalarda yol gsterici olması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: otizm, gelişimsel yetersizlik, sözel davranış, VB-MAPP, değerlendirme

VB-MAPP IN CHILDREN WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER: CASE PRESENTATIONS

ABSTRACT

Autism Spectrum Disorder (ASD) is a neurobiological developmental condition characterized by recurrent and limited patterns of interest, deficits in social interaction and communication. Individuals with ASD will be able to reach integration with society and independent life, which are the ultimate goals of special education, by making significant progress with the support of qualified special education from an early age. In this direction, the individualized education program (IEP), which is prepared specifically for the symptoms of ASD and the characteristics of the individual, is one of the basic elements of quality education. It is important to use appropriate educational assessment programs in the IEP preparation and implementation processes. While performing educational assessment, various programs are used and with these programs it is possible to evaluate all skill areas and behaviors of the individual. In this direction, based on the verbal behavior studies of B. F. Skinner, which is called VB-MAPP in Türkiye, developed by Dr. Mark L. Sundberg in 2008. The 'Verbal Behavior Milestones Assessment and Placement Program' is a widely used international tool for the assessment of learning, language and social skills of individuals with ASD and other developmental disabilities and conducting intervention. The program, supported by scientific studies, consists of 170 measurable stages that are classified in three different age ranges. VB-MAPP was launched in 2022 by the second, third and fourth authors of this presentation, Dr. It has been translated and adapted into Turkish with the necessary official permissions from Mark Sundberg. In this descriptive study, the basic elements of VB-MAPP, case presentations of the applications of VB-MAPP with children with ASD, supported by video footage accompanied by theoretical information will be explained to the participants. In such studies, descriptive information based on the relevant literature is conveyed with case examples. It is expected that the information to be conveyed in this presentation will guide practitioners, families and researchers in Türkiye by conveying information about VB-MAPP.

Keywords: autism, developmental delay, verbal behavior, VB-MAPP, assessment

OTİZMLİ BİREYLERİN BAŞARISINI KONU ALAN HABERLERİN İNCELENMESİ: ANADOLU AJANS ÖRNEĞİ

İrem GİRĞİN

Trakya Üniversitesi, Engelli Çalışmaları Programı, Doktora Öğrencisi

E-mail: iremgrn.0@gmail.com

ORCID: 0000-0002-5361-9945

Dr. Öğr. Üyesi Yakup BURAK

Trakya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Okul Öncesi Eğitimi Anabilim
Dalı

E-mail: yakupburak@trakya.edu.tr

ORCID: 0000-0002-0640-4749

ÖZET

Medya yayın organlarında yapılan haberler bireyin görüş, düşünce ve davranışının değişmesinde etkilidir. Bu etkileme gücünün özel gereksinimli bireylere ilişkin bakış açılarını değiştirmede benzer etkiye sahip olduğu söylenebilir. Otizmlili bireylerin başarılarını öne çıkartan haberlerin bilimsel çalışmalarda yer alması son derece önemli görülmektedir. Dolayısıyla bu çalışmanın amacı, otizmlili bireyleri konu alan Türkiye’de yayın yapan ulusal haber ajansında yayınlanmış başarı hikâyelerini incelemek ve bir sistematik derlemeyle bu haberleri bir araya getirmektir. Çalışmanın kriterleri otizmlili olmak ve başarı öyküsüne sahip olmak olarak belirlenmiştir. Türkiye’de en fazla yayın ağına sahip olmasında dolayı Anadolu Ajansı’nın ele alınmasına karar verilmiştir. Anadolu Ajansı’nda 2012 ile 2022 yılları arasında yayınlanmış haberler araştırmaya dahil edilmiştir. Elde edilen veriler doküman analizi yöntemi kullanılarak belirli aşamalardan geçirilmiş ve haberler řu kategorilere ayrılmıştır; bireyin yaşı, cinsiyeti, başarı sağladığı alan, haber yılı, haberin yayın türü, habere konu olan bireyin yaşadığı şehir ve destekleyen kurum veya kişi. Otizmlili bireylerin başarı alanları da eğitim, iş, sanat, sosyal sorumluluk ve spor şeklinde kategori edilmiştir. Yapılan incelemede 2012 ile 2022 yılları arasından toplam 25 haberin bulunduğu belirlenmiştir. Elde edilen sonuca göre yapılan haberlerin çoğunluğunun ulusal çapta olduğu çok azının Türkiye dışından olduğu ve haberlerin en çok 2018 ve 2022 yıllarında yayınlandığı görülmüştür. Yapılan haberler, başarı haberlerinin yer aldığı şehirlere göre incelendiğinde, ilgili haberlerin en çok İzmir şehrinde yapılan haberlerden oluşmuş olduğu görülmüştür. Ayrıca yazılı haber türünün en çok tercih edildiği belirlenmiştir. Buna ek olarak, haberlerde en çok erkek otizmlili bireylerin konu olduğu ve haberlerde en çok spor başarılarına ilişkin haber yayınlandığı bulunmuştur. Bireylerin spor başarılarına ilişkin en çok yüzme başarılarına yer verildiği belirlenmiştir. Otizmlili başarı öykülerinde destekleyen kurumlar incelendiğinde, bireylerin en çok desteği ailelerinden ve kendilerinden aldığı bulunmuştur. Bireylerin ilham kaynakları değerlendirildiğinde ise otizmlili bireylerin ilhamlarını en çok ailelerinden bulduğu görülmüştür. Sonuç olarak araştırmada Anadolu Ajansı’nda on yıllık süreçte otizmlili bireylerin başarısını konu alan çok az haberin yayınlandığı bu durumun otizmin medyada olumlu anlamda temsilinin ulusal çapta sınırlı olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: otizm, başarı öyküsü, medya, haber ajansı

**ANALYSIS OF THE NEWS REGARDING THE SUCCESS OF INDIVIDUALS WITH
AUTISM: THE CASE OF ANADOLU AGENCY**

ABSTRACT

The news made in the media organs are considered effective for changing the opinions, thoughts and behaviors of the individuals. It can be said that this power of influence has a similar effect on changing the perspectives towards individuals with special needs. Thus it is considered extremely important that the news highlighting the achievements of individuals with autism are included in scientific studies. Therefore, the aim of this study is to examine the success stories published in the national news agency broadcasting in Türkiye about individuals with autism and to bring these news together with a systematic review. The criteria of the study were determined as having autism and having a success story. It was decided to deal with Anadolu Agency, as it has the largest broadcasting network in Türkiye. News agency for this study was determined as Anadolu Agency because it has the largest broadcast network in Türkiye. The news published on Anadolu Agency between the years 2012-2022 were included in the research. With the document analysis method, obtained data were evaluated through certain stages then sorted into appropriate categories. As the result of the analysis, frequencies were calculated and news were examined according to the categories of age, gender, area of success, publication years, publication type, publication city, supporting institutions and source of inspiration. As a result of the analysis, it was determined that there were 25 news stories between 2012- 2022. According to the results obtained, it was revealed that the majority of the news are national, very few of them are from outside Türkiye, and the news were mostly published in years 2018 and 2022. Mostly broadcasted city was determined as İzmir and the most preferred type of news were revealed as written news. In addition, male autistic individuals were preferred more over female autistic individuals in the success stories. To add more sports achievements were the most published news. On the other hand sports achievements mostly consisted of swimming success of individuals. Evaluation the supporting institutions revealed that, individuals received the most support from their families and themselves. Examination of the inspiration sources showed that individuals with autism found their inspiration mostly from their families. As a result, it can be said that positive representation of autism in the media is limited at the national level, with very little news about the success of individuals with autism published in Anadolu Agency in the ten-year period.

Keywords: autism, success story, media, news agency

ÇOKLU YETERSİZLİĞİ (OTİZM VE EK YETERSİZLİĞİ) OLAN YETİŞKİN BİREYLERİN HAYAT AKIŞLARINDA KARŞILAŞTIĞI GÜÇLÜKLERLE İLGİLİ AİLELERİ NE DÜŞÜNÜYOR?

Dr. Öğr. Üyesi Özlem ALTINDAĞ KUMAŞ

Dicle Üniversitesi, Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü, Zihin Engelliler Eğitimi Anabilim Dalı

E-mail: ozlemmaltindag@gmail.com

ORCID: 0000-0002-6104-2381

Dr. Öğr. Üyesi A. Emel SARDOHAN YILDIRIM

Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü, Zihin Engelliler Eğitimi Anabilim Dalı

E-mail: emelsardohan@gmail.com

ORCID: 0000-0002-2393-299X

ÖZET

Bu araştırmada çoklu yetersizliği (otizm ve ek yetersizliği olan) olan yetişkin bireylerin hayat akışlarında karşılaştıkları güçlüklerle ilgili ailelerinin görüşlerini ortaya koymak amaçlanmıştır. Nitel araştırma yöntemleri içerisinde yer alan durum çalışması kullanılarak desenlenen bu araştırmanın çalışma grubunu Antalya merkez ilçelerinde yaşayan ve çoklu yetersizliğe sahip yetişkin (18 yaş ve üzeri) çocuğu olan 8 anne ve 3 baba olmak üzere toplamda 11 ebeveyn oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma verileri anne ve babalarla gerçekleştirilen yüz yüze görüşmeler yolu ile elde edilmiş ve betimsel analiz kullanılarak çözümlenmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuçlar, çoklu yetersizliği olan bireylerin en yoğun olarak sosyal yaşam ve arkadaşlık becerileri, günlük yaşam becerileri, istihdam ve iş bulma, mesleki eğitime dahil olma, toplumsal kabul ve ayrımcılık konularında güçlük yaşadıklarını ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: çoklu yetersizliği olan birey, aile, hayat akışı

WHAT DO PARENTS THINK ABOUT THE DIFFICULTIES FACED BY ADULTS WITH MULTIPLE DISABILITIES (AUTISM AND ADDITIONAL DISABILITIES) IN THEIR LIFE FLUENCY?

ABSTRACT

In this study, it was aimed to reveal the views of families about the difficulties faced by adults with multiple disabilities (autism and additional disabilities) in their life fluency. The study group of this research, which was designed using a case study, which is one of the qualitative research methods, consisted of a total of 11 parents, 8 mothers and 3 fathers, who live in the central districts of Antalya and have adult children (18 years and over) with multiple disabilities. A semi-structured interview form developed by the researchers was used as a data collection tool. The research data were obtained through face-to-face interviews with mothers and fathers and analyzed using descriptive analysis. The results of the study revealed that individuals with multiple disabilities have the most difficulties in social life and friendship skills, daily living skills, employment and finding a job, inclusion in vocational education, social acceptance and discrimination.

Keywords: individual with multiple disabilities, family, life fluency

**OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN BİREYLERE SERBEST ZAMAN
BECERİLERİNİN KAZANDIRILMASIYLA İLGİLİ ARAŞTIRMALAR NE
SÖYLÜYOR: SON 20 YIL**

Öğr. Gör. Dr. Akın GÖNEN

Selçuk Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Terapi ve Rehabilitasyon
Bölümü

E-mail: akin.gonen@selcuk.edu.tr

ORCID: 0000-0003-1346-8975

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, otizm spektrum bozuklu (OSB) olan bireylere serbest zaman becerilerinin öğretimiyle ilgili araştırmaların demografik özellikler, yöntemsel ve sonuçlar açısından betimsel olarak analiz edilmesidir. Konuyla ilgili çalışmalara ulaşabilmek amacıyla EBSCOHost, Eric, Google Akademik ve Web of Science elektronik arama motorlarında “autism spectrum disorder”, “leisure time” ve “leisure skills” anahtar kelimeleri birlikte kullanılarak tarama gerçekleştirilmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda 113 tam metinle ilgili çalışmaya ulaşılmıştır. Bu araştırmaya dahil edilme kriterleri; (a) OSB olan bireylerin katılım sağlaması, (b) serbest zaman becerileriyle ilgili olması, (c) tek denekli araştırma modellerinden biriyle yürütülmesi, (d) çalışmaların Ocak 2003-Temmuz 2023 yılları arasında yer alması ve (f) İngilizce olarak hakemli bir dergide yayımlanması açısından incelenmiştir. Elde edilen toplamda 12 makale detaylı olarak analiz edilmiştir. Ayrıntılı incelemeler sonucunda, farklı yaş grubundaki OSB olan bireylere serbest zaman becerilerinin öğretiminde çeşitli yöntemlerin/uygulamaların kullanıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca uygulamaların etkililik sonuçları yönünden özetlenerek tablolar oluşturulmuştur. Araştırmanın bulguları alan yazınla ilişkili tartışılarak ileri çalışmalara önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: otizm spektrum bozukluğu, serbest zaman, serbest zaman becerileri, tek denekli araştırmalar

**WHAT RESEARCH SAY ABOUT TEACHING LEISURE TIME SKILLS FOR
INDIVIDUALS WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER: LAST 20 YEARS**

ABSTRACT

The aim of this study is to analyze the research on teaching leisure time skills to individuals with autism spectrum disorder (ASD) descriptively in terms of demographic characteristics, methodological and results. In order to reach studies on the subject, a search was carried out using the keywords "autism spectrum disorder", "leisure time" and "leisure skills" together in EBSCOHost, Eric, Google Scholar and Web of Science electronic search engines. As a result of the examinations, 113 full-text studies were reached. Inclusion criteria in this study; (a) conducted with individuals with ASD, (b) related to leisure skills, (c) conducted with one of the single-subject research models, (d) published between January 2003 and July 2023, and (f) published in a peer-reviewed journal in English. A total of 12 articles were analyzed in detail. As a result of detailed examinations, it was determined that various methods/applications were used in teaching leisure time skills to individuals with ASD in different age groups. In addition, tables were created by summarizing the effectiveness results achieved. The findings of the study were discussed in relation to the literature and suggestions for further studies were presented.

Keywords: autism spectrum disorder, leisure time, leisure skills, single-subject designs

**OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUĞA SAHİP EBEVEYNLERİN
FACEBOOK YOĞUNLUĞU İLE İNTERNET BAĞIMLILIĞI DÜZEYLERİ
ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

Dr. Öğr. Üyesi Fatih KOÇAK

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü, Otizm Spektrum
Bozukluğu Eğitim Anabilim Dalı
E-mail: fatihkocak77@gmail.com
ORCID: 0000-0002-0490-3616

Prof. Dr. Zeliha TRAŞ

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Rehberlik ve
Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı
E-mail: ztras@erbakan.edu.tr
ORCID: 0000-0003-2670-0868

Arş. Gör. Hikmet Beyza YAKICI

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü, Otizm Spektrum
Bozukluğu Eğitim Anabilim Dalı
E-mail: hbeyzayakici@erbakan.edu.tr
ORCID: 0000-0001-6940-1185

ÖZET

Bu araştırmanın amacı Otizm Spektrum Bozukluğu olan çocuğa sahip ebeveynlerin Facebook yoğunluğu ile internet bağımlılığı arasındaki ilişkilerin incelenmesidir. Ayrıca internet bağımlılığının Facebook yoğunluğu üzerindeki yordayıcı ilişkiler de incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubu uygun örnekleme yoluyla ulaşılan 202 kadın (%60.7) ve 131 erkek (%39.3) olmak üzere toplam 333 Otizm Spektrum Bozukluğu olan çocuğa sahip ebeveynlerden oluşmaktadır. Çalışma grubu yaş aralığı 35-65 yaş arası (\bar{x} =48.51, ss =7.05) şeklindedir. Araştırmanın verileri ölçekler aracılığı ile yüz yüze toplanmıştır. Gönüllülük ilkesi temel alınarak doldurulan ölçeklerin doldurulması 25 dakika sürmüŐtür. Veri toplama araçları olarak Young İnternet Bağımlılığı Testi, Facebook Yoğunluğu Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistikler, t-testi, Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı analizi, basit doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır. Yapılan t-testi sonucuna göre Otizm Spektrum Bozukluğu olan çocuğa sahip ebeveynlerin Facebook yoğunluğu puanları cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılaŐmamaktadır ($t_{331}=131$, $p>.05$). Yapılan t-testi sonucuna göre Otizm Spektrum Bozukluğu olan çocuğa sahip ebeveynlerin Facebook yoğunluğu puanları herhangi bir iŐte çalışıp çalışmama durumuna göre anlamlı düzeyde farklılaŐmamaktadır ($t_{331}=-159$, $p>.05$). Yapılan Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı analizi sonucuna göre ebeveynlerin Facebook yoğunluğu ve internet bağımlılığı arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki elde edilmiştir ($r=.580$, $p<.01$). Yapılan basit doğrusal regresyon analizi sonucuna göre ebeveynlerin internet bağımlılığı puanları Facebook yoğunluğu puanlarını anlamlı düzeyde yordamaktadır ($F_{1-331}=167.871$, $R=.58$, $R^2=.38$, $p<.01$). Araştırmada elde edilen bulgular dikkate alınarak tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: otizm spektrum bozukluğu, ebeveyn, internet bağımlılığı, Facebook yoğunluğu

EXAMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN THE FACEBOOK INTENSITY WITH INTERNET ADDICTION AND OF THE PARENTS OF CHILDREN WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER

ABSTRACT

This study aims at investigating the relationships between Facebook intensity with internet addiction of parents with a child with Autism Spectrum Disorder. We also examined the predictive effects of internet addiction on Facebook intensity. The study group of the research consists of 633 parents having children with special needs, 202 of whom were mothers (60.7 %) and 131 of whom were fathers (39.3%). The age range of the study group is between 35-65 years old (\bar{x} =48.51, sd =7.05). We collected the study data face to face through scale forms. The participants joined the study voluntarily, and it took them 25 minutes to respond to the scale items. Young Internet Addiction Test, Facebook Intensity Scale and Personal Information Form were used as data collection tools. In the analysis of the data, we conducted descriptive statistics, t-test, Pearson Product Moments Correlation Coefficient analysis, and simple linear regression analysis. According to the t-test results, Facebook intensity scores of parents with a child with Autism Spectrum Disorder do not differ significantly according to gender ($t_{331}=131$, $p>.05$). According to the t-test results, Facebook intensity scores of parents with a child with Autism Spectrum Disorder do not differ significantly according to whether they work or not ($t_{331}=-159$, $p>.05$). According to the result of Pearson Product-Moment Correlation Coefficient analysis, a moderately significant positive correlation was obtained between parents' Facebook intensity and internet addiction ($r=.580$, $p<.01$). According to the results of the simple linear regression analysis, parents' internet addiction scores significantly predict their Facebook intensity scores ($F_{1-331}=167.871$, $R=.58$, $R^2=.38$, $p<.01$). The findings obtained in the research were discussed by taking into account.

Keywords: autism spectrum disorder, parents, internet addiction, Facebook intensity

TÜRKİYE’DE OSB’Lİ BİREYLERİN KARDEŞİLERİYLE YAPILAN LİSANSÜSTÜ ÇALIŞMALARIN SİSTEMATİK İNCELEMESİ

Arş. Gör. Burcu YAPAR

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü,
Otizm Spektrum Bozukluğu Eğitimi Anabilim Dalı

E-mail: Byapar35@gmail.com

ORCID: 0000-0002-0307-9004

Arş. Gör. Emine Beste AKSOY

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü,
Zihin Engelliler Eğitimi Anabilim Dalı

E-mail: bste_aksy@hotmail.com

ORCID: 0000-0002-9952-591X

ÖZET

Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB) olan bireylerin hayatın çeşitli alanlarda zorluklar yaşadıkları bilinmektedir. Bu durum sadece bireylerin kendilerini değil içinde buldukları aile sistemini de etkilemektedir. Alanyazında OSB olan bireylerin aileleriyle ilgili yapılan birçok çalışma mevcuttur. Fakat aile sisteminin önemli bir parçası olan kardeşler ve onların yaşantılarının incelendiği çok az çalışma olduğu görülmektedir. Bu çalışmaların bir arada incelenmesi bu konuda alanyazında ne tür çalışmalar yapıldığını, hangi alanlarda boşluk olduğunu göstermesi açısından önemlidir. Tezlerin bir konuyu derinlemesine ele aldıkları göz önünde bulundurulduğunda tez çalışmalarının bir arada incelenmesi ve sonuçlarının birlikte yorumlanmasının alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu sebepten bu araştırmada Türkiye’de OSB’li bireylerin kardeşleriyle yapılan lisansüstü çalışmaların sistematik incelemesi amaçlanmaktadır. Araştırma, sistematik bir literatür taraması ve derleme yöntemiyle yürütülecektir. OSB’li çocukların kardeşleri ile ilgili çalışmalara Ulusal Tez Merkezi veritabanından ulaşılmıştır. OSB’li bireylerin kardeşleriyle yürütölen deneysel, ilişkisel, karşılaştırma çalışmaları araştırmaya dahil edilmiştir. Çalışmalar çeşitli başlıklar altında incelenecektir. Bu başlıklar; çalışmanın türü, örneklem büyüklüğu, metodoloji ve incelenen değişkenler gibi unsurları içerebilir. Seçilen çalışmaların verileri çıkarılacak ve temalar, bulgular ve sonuçlar analiz edilecektir. Çalışmaların bulguları sentez edilerek OSB’li çocukların kardeşlerinin psikososyal gelişimi üzerindeki etkileri, destek mekanizmaları ve stratejileri bağlamlarında değerlendirilecektir. Derleme sonuçlarına dayanarak, OSB’li çocukların kardeşleri için destek programlarına veya aile danışmanlığına yönelik öneriler sunulacaktır. Bu araştırma, otizmlili çocukların kardeşleriyle ilgili literatürün kapsamlı bir derlemesini sunarak, otizmlili kardeşlerin psikososyal gelişimine ilişkin daha iyi anlayış sağlamayı amaçlamaktadır. Bu çalışma, ailelere ve uzmanlara, otizm spektrum bozukluğu olan çocukların kardeşlerinin desteklenmesi için etkili stratejiler ve kaynaklar konusunda rehberlik edebilir.

Anahtar Kelimeler: otizm, kardeş, derleme

A SYSTEMATIC REVIEW OF POSTGRADUATE STUDIES WITH SIBLINGS OF INDIVIDUALS FROM OSB IN TÜRKİYE

ABSTRACT

It is known that individuals with Autism Spectrum Disorder (ASD) experience difficulties in various areas of life. This situation affects not only the individuals themselves but also the family system in which they live. In the literature, there are many studies on the families of individuals with ASD. However, it is seen that there are very few studies examining siblings, who are an important part of the family system, and their experiences. Examining these studies together is important in terms of showing what kind of studies have been conducted in the literature on this subject and in which areas there is a gap. Therefore, this study aims to systematically examine the studies conducted with siblings of individuals with ASD in Türkiye. The research will be conducted through a systematic literature review and compilation method. The studies on siblings of children with ASD will be accessed from the National Thesis Center database and the studies included in the research will be examined in terms of various criteria. These criteria may include elements such as the type of study, sample size, methodology and variables examined. The data of the selected studies will be extracted and themes, findings and conclusions will be analyzed. The findings of the studies will be synthesized and evaluated in terms of their impact on the psychosocial development of siblings of children with ASD, support mechanisms and strategies. Based on the results of the review, recommendations for support programs or family counseling for siblings of children with ASD will be presented. By providing a comprehensive review of the literature on siblings of children with ASD, this research aims to provide a better understanding of the psychosocial development of siblings with ASD. This study can guide families and professionals on effective strategies and resources for supporting siblings of children with autism spectrum disorders.

Keywords: autism, sibling, systematic review

ÇOCUK KİTAPLARINDA OTİZMLİ ANA KARAKTERLERİN YAŞADIĞI ÇATIŞMALAR: SÜPER İYİ GÜNLER VE MIRILDANAN ÇOCUK ÖRNEĞİ

Dr. Öğr. Üyesi Hatice YURTSEVEN YILMAZ

Bursa Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü,

Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı

E-mail: hyurtseven@uludag.edu.tr

ORCID: 0000-0002-9250-5174

ÖZET

Çocuk edebiyatı yapıtları, okurları için yaşamı anlama rehberidir. Çocuklar, sınırlı çevreleri ve yaşam deneyimleri sebebiyle karşılaştıkları kişilere ve olaylara karşı kendi algıları çerçevesinde duygu ve davranış geliştirebilmektedir. Bilişsel, toplumsal, kişilik ve dil gelişimini henüz tamamlamamış çocukların algı dünyalarını genişletmenin en ulaşılabilir ve onların düzeyine uygun olan aracı ise çocuk kitaplarıdır. Nitelikli çocuk kitaplarından beklenen de okurun farklı yaşam durumlarına karşı bir duyarlık geliştirmesini sağlaması ve bunu yaparken de edebiyat zevkini okuruna tattırabilmesidir. Yaşamın pek çok anında insan nasıl bir kişiyle, doğayla, toplumla ya da kendiyile çatışıyorsa çocuk kitaplarında da karakterlerin bu şekilde çatışma yaşamaları beklenir. Çocuk edebiyatı yapıtlarındaki çatışmalar; kişi-kişi, kişinin kendisiyle olan, kişi-doğa ve kişi-toplum çatışması olarak dört başlık altında ele alınır. Bir eserde birden fazla çatışma türü kullanılabilir, aynı zamanda tek bir çatışma türü üzerinden de yapıtlar kurgulanabilir. Olay örgüsünün kilit taşı çatışmalardır; onların iyi kurgulanması okurun kitabı merak etmesini ve okumaya devam etmesini sağlarken, kötü bir biçimde yapılandırılması okurun kitabı terk etmesine neden olabilir. Bunun yanında yaşanan çatışmalar ve bu çatışmaların çözüm biçimi çocuk okur için örnek oluşturur. Okur kendini kitap karakterinin yerine koyarak onunla özdeşim kurar. Bu açıdan çocuk kitaplarındaki çatışmalar ele alınması gereken önemli bir konudur. Süper İyi Günler: Ya da Christopher Boone'un Sıradışı Hayatı ve Mirıldanan Çocuk kitaplarının ana karakterleri otizm spektrum bozukluğu olan çocuklardır. Bu kitaplar çocuk okur için, daha önce karşılaşmadıysa otizmlili bir bireyle tanışma aracı; çevresinde otizmlili bir birey varsa onu anlama rehberidir. Çocuk okurun, kitap karakterlerinin yaşadığı çatışmaları görmesi, bu çatışmaların çözümleri üzerine düşünmesi ve kendinden farklı özelliklere sahip olan bireylerle özdeşim kurarak onları anlama çabasına girmesi beklenmektedir. Bu nedenle bu çalışmada, Süper İyi Günler: Ya da Christopher Boone'un Sıradışı Hayatı ve Mirıldanan Çocuk kitaplarında ana karakterin yaşadığı çatışmalar ve çözüm yöntemlerini incelemek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda “kişi-kişi, kişinin kendisiyle olan, kişi-doğa ve kişi-toplum çatışması” kategorilerine göre betimsel analiz yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: otizm, çocuk edebiyatı, çatışma

CONFLICTS EXPERIENCED BY MAIN CHARACTERS WITH AUTISM IN CHILDREN'S BOOKS: THE SAMPLES OF SÜPER İYİ GÜNLER AND MIRILDANAN ÇOCUK

ABSTRACT

Children's literature books are a guide to understanding life for their readers. Children have limited environments and life experiences. They can develop emotions and behaviors towards the people and events they encounter within the framework of their own perceptions. Children's books are the most accessible and appropriate means of expanding the world of perception of children who have not yet completed their cognitive, social, personality and language development. What is expected from quality children's books is that they enable the reader to

develop a sensitivity to different life situations and, in doing so, to give the reader the pleasure of literature. In many moments of life, just as people are in conflict with another person, nature, society or themselves, characters in children's books are also expected to experience conflict in this way. Conflicts in works of children's literature are categorized under four headings: person-person, conflict with oneself, person-nature and person-society conflict. More than one type of conflict can be used in a work, but works can also be constructed through a single type of conflict. Conflicts are the keystone of the plot; while their good construction makes the reader curious and continue reading the book, poor construction may cause the reader to abandon the book. In addition, the conflicts and the way these conflicts are resolved set an example for the child reader. The reader puts himself/herself in the shoes of the book character and identifies with him/her. In this respect, conflicts in children's books are an important issue that needs to be addressed. *Süper İyi Günler: Ya da Christopher Boone'un Sıradışı Hayatı* and *Mırıldanan Çocuk*, the main characters are children with autism spectrum disorder. For the child reader, these books are a means of meeting an individual with autism if he or she has not encountered one before, and a guide to understanding an individual with autism if there is an individual with autism around him or her. The child reader is expected to see the conflicts experienced by the book characters, to think about the solutions to these conflicts and to make an effort to understand them by identifying with individuals who have different characteristics from themselves. Therefore, in this study, *Süper İyi Günler: Ya da Christopher Boone'un Sıradışı Hayatı* and *Mırıldanan Çocuk*, the main character's conflicts and solution methods were analyzed. For this purpose, a descriptive analysis was conducted according to the categories of "person-person, conflict with oneself, person-nature and person-society conflict".

Keywords: autism, children's literature, conflict

MÜZİĞE YETENEKLİ OTİZMLİ BİREYLERİN AİLELERİ VE EĞİTİMCİLERCE GELİŞTİRİLEN MOTİVASYON KAYNAKLARININ BETİMLENMESİ

İpek AKTÜRK

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Müzik Anasanat Dalı

Yüksek Lisans Programı

E-mail: ipekkakturkk185@gmail.com

ORCID: 0009-0003-1658-8355

Prof. Dr. Uğur TÜRKMEN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Devlet Konservatuvarı

E-mail: uturkmen@comu.edu.tr

ORCID: 0000-0002-0847-779X

ÖZET

Otizmlı bireylerin sayısı gün geçtikçe artış göstermektedir. Aileler, çocuklarının yeteneklerini keşfetmek ve onların yetenekleri doğrultusunda bir alana yönlendirmek konusunda eskiye göre daha bilinçlidir. Hem kendileri hem de çocuklarının motivasyonları için onları birtakım dallara yönlendirmektedir. Sanat dallarında oldukça başarılı olan otizmlı bireylerin özellikle müzikle hayata tutundukları ve gününü geçirebilecekleri bir durum ortaya çıktığı söylenmektedir. Müzik, otizmlı bireylerin hayatlarında oldukça büyük yer kaplamasıyla beraber; onların sosyal becerilerini kazanmaları gibi birçok olumlu noktaya değindiği yapılan çalışmalarca ortaya koyulmuştur. Bu çalışmada; otizmlı bireylerin aileleri ve eğitimcilerinden alınan cevaplarla özellikle sahne performansına yönelik motivasyon kaynaklarının neler olduğunun belirlenmesi amaç edinilmiştir. Betimsel tarama modelini esas alan, bir durum tespit etmeyi amaçlayan çalışmada veriler yapılandırılmış görüşme tekniği ile toplanmış ve nitel tekniklere göre çözümlenmiştir. Otizmlı bireylerin sahne performansına yönelik motivasyon kaynaklarının aile ve eğitimi görüşlerinin neler olduğunun bilinmesi önemli bir ihtiyaç olduğu ve alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: otizm, sahne performansı, motivasyon

DESCRIBING MOTIVATIONAL SOURCES DEVELOPED BY THE FAMILIES AND EDUCATORS OF MUSICALLY TALENTED AUTISTIC INDIVIDUALS

ABSTRACT

The number of individuals with autism is increasing day by day. Families are more conscious than before about discovering their children's talents and directing them to an area in line with their abilities. They direct them to a number of branches for the motivation of both themselves and their children. It is said that individuals with autism, who are quite successful in the arts, cling to life, especially with music, and emerge in a way that they can spend their day. Studies have shown that music takes a large place in the lives of individuals with autism, and that it touches on many positive points such as gaining social skills. In this study, it is aimed to determine the motivation sources for the stage performance with the answers received from the families and educators of the individuals with autism. In the study, which is based on the descriptive survey model and aims to determine a situation, the data were collected by structured interview technique and analyzed according to qualitative techniques. It is thought that it is an important need to know what the motivation sources for the stage performance of individuals with autism are, and it will contribute to the field.

Keywords: autism, stage performance, motivation

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞUNA SAHİP ÇOCUKLARIN ÖZ BAKIM BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİNDE EBEVEYNLERİN UYGULADIKLARI EV ETKİNLİKLERİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİN İNCELENMESİ

Prof. Dr. Hakan SARI

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü, Özel Eğitim Anabilim Dalı

E-mail: hakansari@gmail.com
ORCID: 0000-0003-4528-8936

Arş. Gör. Hikmet Beyza YAKICI

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü, Otizm Spektrum Bozukluğu Eğitim Anabilim Dalı

E-mail: hbeyzayakici@erbakan.edu.tr
ORCID: 0000-0001-6940-1185

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Otizm Spektrum Bozukluğuna sahip olan çocukların öz bakım becerilerinin öğretiminde evde ebeveynler tarafından uygulanan etkinlikler ile ilgili ebeveynlerin görüşlerin incelenmesidir. Bu araştırmanın yöntemi nitel araştırma türlerinden yarı yapılandırılmış görüşme ile yürütülmüştür. Bu araştırmanın çalışma grubu Necmettin Erbakan Üniversitesi Psikolojik Danışmanlık-Rehberlik ve Özel Eğitim Öğrenci Uygulama Biriminde eğitim almakta olan Otizm Spektrum Bozukluğuna sahip çocukların anne ve babası olmak üzere toplam 16 ebeveyninden oluşmaktadır. Bu araştırmada verileri araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Bu araştırma da elde edilen verilen analizi ise betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Bu araştırmada ortaya çıkan bulgularına göre evde ebeveynler tarafından uygulanan öz bakım becerileri etkinliklerinin çocukların öz bakım becerilerini bireysel olarak gerçekleştirmesine olan katkısının artırdığı, anne ve babaların çocukların öz bakım becerilerinin gelişmesi ile ilgili etkinlikleri birlikte gerçekleştirmesinin ise çocukların motivasyonlarını artırdığı bulgusu elde edilmiştir. Bunlara ek olarak ebeveynlerin de kendi öz bakım becerilerine yönelik istek ve motivasyonlarının artırdığı bulgusu elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: otizm spektrum bozukluğuna sahip çocuklar, öz bakım becerileri, nitel araştırma, ev etkinlikleri, ebeveyn etkinlikleri

EXAMINING THE PERSPECTIVES OF THE PARENTS OF CHILDREN WITH AUTISM SPECTRUM DISORDERS REGARDING PRACTICES OF HOME ACTIVITIES IN TERMS OF DEVELOPING THEIR CHILDREN'S SELF-CARE SKILLS

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the opinions of parents about the activities applied by parents at home in teaching self-care skills of children with autism spectrum disorder. The method of this research was carried out with semi-structured interview, which is one of the qualitative research methods. The study group consists of 16 parents of Autism Spectrum Disordered Children, who are studying at Necmettin Erbakan University Psychological Counseling-Guidance and Special Education Student Practice Unit. In this study, the data were collected through a semi-structured interview form developed by the researchers. The analysis of the data obtained in this research was analyzed with the descriptive analysis method. According to the

2. Otizm Araştırmaları Sempozyumu – 2nd Autism Research Symposium

findings of this study, it was found that the self-care skills activities applied by the parents at home increased realization of their self-care skills individually, while the parents' performing the activities related to the development of the children's self-care skills together increased their motivation. At the same time, it was found that parents' desire and motivation increased to be able to help children to develop doing their own self-care skills independently.

Keywords: children with autism spectrum disorder, self-care skills, qualitative research, home activities, parent's activities

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUKLARIN EBEVEYNLERİNİN EĞİTİMİNDE PODCAST UYGULAMALARININ ETKİN KULLANILABİLMESİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Prof. Dr. Hakan SARI

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü, Özel Eğitim Anabilim Dalı

E-mail: hakansari@gmail.com
ORCID: 0000-0003-4528-8936

Arş. Gör. Raziye UĞURLU

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü, Otizm Spektrum Bozukluğu Anabilim Dalı

E-mail: raziye.ugurlu@erbakan.edu.tr
ORCID: 0000-0002-6753-4491

ÖZET

Otizm Spektrum Bozukluğu olan bireylerin tanılama süreçlerinden sonra ebeveynler çocuklarının gelişimi ve eğitimi ile ilgili neler yapabilecekleri ve karşılaşılan güçlüklerle nasıl başa çıkabileceklerine yönelik kaynaklar ve araştırmalar oldukça sınırlıdır. Bundan dolayı bu çalışmanın amacı, ebeveynlerin eğitiminde Podcast uygulamalarından yararlanarak çocukların günlük yaşam becerilerini geliştirmesinde yetkinliklerini artırmaya yönelik ihtiyaç duyulmaktadır. Bu araştırmanın yöntemi, yapılandırılmamış görüşme yöntemidir. Araştırmanın katılımcı grubunu, Necmettin Erbakan Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü-Özel Eğitim Bölümü Uygulama Merkezi'ne gelen otizm spektrum bozukluğu olan çocuklara sahip aileler oluşturmaktadır. Verilerin toplanması yapılandırılmamış görüşme aracılığıyla elde edilmiştir. Verilerin analizi içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırma bulgularına göre, Podcast uygulamalarının ebeveynlerin yetkinliklerini artırdığı, özellikle annelerin eğitiminde daha çok yetkinliklerini artırmaya yönelik fayda sağladığı, babaların da yetkinliklerini artırmayla beraber büyük motivasyon verdiği ve çocukların eğitimine katılma isteklerinde artış olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: özel eğitim, otizm spektrum bozukluğu, aile eğitimi, Podcast, yapılandırılmamış görüşme yöntemi.

EXAMINATION OF PERSPECTIVES OF THE PARENTS OF CHILDREN WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER ON EFFECTIVE USE OF PODCAST APPLICATIONS IN THEIR EDUCATION

ABSTRACT

After the identification and assessment process of individuals with autism spectrum disorder (ASD), the resources and the researches on what parents can do about their children's development and education and how they can cope with the difficulties encountered are quite limited. Therefore, the aim of this study is to use of Podcast applications in the education of parents, and there is a need to increase the competencies of parents of children with ASD in developing their daily life skills. The method of this research is the unstructured interview method. The participant group of the study consisted of parents with children with autism spectrum disorder who came to Necmettin Erbakan University Guidance and Psychological Counseling Department - Special Education Department Application Center. The analysis of the data was analyzed by using the content analysis method. According to the research findings,

2. Otizm Araştırmaları Sempozyumu – 2nd Autism Research Symposium

the podcast applications increase the competencies of parents, especially in the education of mothers. In addition, it was found that it was beneficial to be able to increase their competencies. It also gave great motivation to increase the competencies of fathers, and there is an increase in their desires to participate in the education of their children.

Keywords: special education, autism spectrum disorder, parent education, Podcast, unstructured interview method.

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN ÖĞRENCİLERE YÖNELİK YAPILAN ÖĞRETİM UYARLAMALARININ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

Prof. Dr. S. Sunay YILDIRIM DOĞRU

Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü

E-mail: sunay.dogru@deu.edu.tr

ORCID: 0000-0003-0573-0128

Arş. Gör. H. Bilge DOĞRU

İstanbul Üniversitesi, Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık
Anabilim Dalı

E-mail: haticebilge.dogru@ogr.deu.edu.tr

ORCID: 0000-0002-7894-9270

ÖZET

Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB) olan çocuklarla ilgili genel algı; sosyal izolasyon, sınırlı iletişim becerileri, göz temasında zayıflık, stereotip davranış örüntüsü fiziksel ve sosyal aktiviteler gibi boş zaman değerlendirmelerinden yeterince yararlanamazlar şeklindedir. Ancak OSB’li çocuklar için sosyal-fiziksel aktiviteler, doğal ortamlardaki tercih ve gereksinimlerine göre geliştirilirse, etkinlik yapılan alanın yeterliliği, gürültü, ortamdaki kişi sayısı, materyal seçimi, öğretim stratejisi ve davranış kontrol stratejilerinin belirlenmesi gibi temel konularda uygun koşullar oluşturulabilirse öğrenme kapasitelerinin geliştiği, öğrendikleri becerilerin daha kalıcı olduğu görülmektedir. Ayrıca otizmin kontrol altına alınması, uygun eğitim ve rehabilitasyon programları sayesinde otizmlı bireylerin toplumsal yaşam içinde olmaları sağlanabilmektedir. Özellikle bu bireyler için, eğitimde fırsat eşitliği açısından OSB’li öğrencilerin, tipik gelişim gösteren akranları ile birlikte ve gerekli alt yapılar oluşturularak eğitim almaları çocukların gelişiminin desteklenmesinde oldukça önemli bir konudur. Bu çalışmada; otizm spektrum bozukluğu olan çocukların kaynaştırma eğitimine katılımını kolaylaştırıcı öğretim uyarlamaları konusundaki bilgi ve tutumları öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmeye çalışılmıştır. Çalışma nitel ve nicel verilerin bir arada derlendiği karma araştırma yöntemi kullanılmıştır. Çalışma verileri yapılandırılmış görüşme tekniği ile toplanmıştır. Araştırmaya farklı öğretim derecelerinden (sınıf, okul öncesi, branş öğretmeni) 28 öğretmen katılmıştır. Öğretmenlere sınıfta ne tür uyarlamalar yaptıklarını belirlemek amacıyla beş açık uçlu soru yöneltilmiştir. Sorular; “programın uyarlanması, (öğretim öncesi-öğretim süresi-öğretim sonrası) sınıfın düzenlenmesi, sınıfın fiziksel çevresinde yapılan düzenlemeler, sınıf ikliminin düzenlenmesi, sınıfın genel işleyişinin düzenlenmesi ve sınıf yönetiminde yapılan düzenlemeler nelerdir?”. Görüşmeler araştırmacılar tarafından yüzyüze olarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın sonucunda öğretmenlerin OSB’li çocuklar konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları ve bu konuda sınıf ortamlarında ve programda gerekli düzenlemelere yönelik eğitim desteğine ihtiyaçları olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: otizm spektrum bozukluğu, öğretim uyarlaması, öğretmen görüşü

THE EVALUATION OF TEACHING ADAPTATIONS FOR STUDENTS WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER ACCORDING TO TEACHER'S OPINIONS

ABSTRACT

General perceptions of children with Autism Spectrum Disorder (ASD) are social isolation, limited communication skills, poor eye contact, stereotyped behavior pattern, and not benefiting

from leisure activities such as physical and social activities. However, if social and physical activities for children with autism are developed according to their preferences and needs in natural environments, and appropriate conditions can be created on basic issues such as the adequacy of the activity area, noise, number of people in the environment, material selection, teaching strategy and determination of behavior control strategies, their learning capacity will develop and the skills they have learned will be improved and become more permanent. In addition, individuals with autism can be included in social life thanks to the control of autism and appropriate education and rehabilitation programs. Especially, to support the development of these children and provide equal opportunity in education, it is very important that students with ASD are received education together with their typically developing peers by creating the necessary infrastructure. In this study, teachers' knowledge and attitudes about teaching adaptations that facilitate the participation of children with autism spectrum disorder in inclusive education were tried to be evaluated. The mixed research method, in which qualitative and quantitative data were compiled together, was used in the study. Study data were collected by structured interview technique. 28 teachers from different teaching degrees (classroom, preschool, branch teacher) participated in the research. Five open-ended questions were asked to the teachers in order to determine what kind of adaptations and regulations they made in the classroom. The interviews were conducted face to face by the researchers. As a result of the study, it was seen that the teachers did not have enough knowledge about children with ASD and they needed educational support for the necessary arrangements in the classroom environment and the curriculum.

Keywords: autism spectrum disorder, instructional adaptation, teacher's opinion

**OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUKLARA REGL DÖNEMİ
BECERİLERİ ÖĞRETİMİ İÇİN “FOTOĞRAFLI ETKİNLİK ÇİZELGESİ+SOSYAL
ÖYKÜ” ÖĞRETİM PAKETİ KULLANIMININ ETKİLİLİĞİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

Merve ÖZTURHAN

Selçuklu Otizimli Bireyler Eğitim (SOBE) Vakfı

E-mail: merveozturhann@gmail.com

ORCID: 0000-0002-9664-1798

ÖZET

Bu çalışmada otizm spektrum bozukluğu tanısı olan bir öğrenciye “fotoğraflı etkinlik çizelgesi + sosyal öykü” öğretim paketi kullanımının regl dönemi becerileri öğretimine olan etkisi, tek denekli araştırma desenlerinden olan davranışlar arası yoklama denemeli çoklu yoklama deseni kullanılarak araştırılmıştır. Araştırmanın bağımlı değişkeni regl dönemi becerilerini öğrenmedir. Araştırmanın bağımsız değişkeni ise fotoğraflı etkinlik çizelgesi+sosyal öykü öğretim paketinin kullanımınıdır. Bu amaçla araştırma verileri otizm spektrum bozukluğu tanısı almış 11 yaşında bir kız öğrenciden alınmıştır. Regl dönemi becerileri öğretiminde hedef/öğrenme çıktıları olarak “ped takma, ped çıkarma ve uygun zamanda değiştirme” davranışları sečilmiřtir. Ped takma, ped çıkarma ve uygun zamanda değiştirme davranışlarının öğretimi için görsel ipuçları(fotoğraflar) ile hazırlanmış olan etkinlik çizelgeleri ve sosyal öyküden yararlanılmıştır. Ped takma ve ped çıkarma davranışlarının beceri genellemesi iki farklı türde (kanatlı/kanatsız) ped kullanımı ile sağlanmıştır. Uygun zamanda pedi değiştirme davranışının beceri genellemesi ise benzetimi sağlanmış bir durum (kırmızı boyalı bir ped) aracılığıyla alınmıştır. Yapılan bu çalışmada doğru davranışların yüzdelerinin belirlenmesi amacıyla her bir hedef davranış için hazırlanmış kayıt formları kullanılmıştır. Araştırmanın uygulama evresinde katılımcının regl dönemi becerilerini önceden belirlenen ölçütü karşılar düzeyde gerçekleştirdiği görölmüştür. Ayrıca katılımcının uygulama sona erdikten sonraki 1., 3. ve 5. haftalarda alınan yoklamalarda elde ettiği kazanımları devam ettirdiği gözlenmiştir. Araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda otizm spektrum bozukluğu olan bireylere fotoğraflı etkinlik çizelgesi+sosyal öykü öğretim paketinin kullanımının, regl dönemi becerilerinin öğretiminde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: fotoğraflı etkinlik çizelgesi, otizm spektrum bozukluğu, regl dönemi becerileri, sosyal öykü, tek denekli araştırma

**EVALUATION OF THE EFFECTIVENESS OF USING THE “PHOTOGRAPHIC
ACTIVITY SCHEDULE+SOCIAL STORY” EDUCATIONAL PACKAGE FOR
TEACHING MANAGEMENT SKILLS TO CHILDREN WITH
AUTISM SPECTRUM DISORDER**

ABSTRACT

In this study, the effect of using the "photo activity schedule + social story" teaching package on the teaching of menstrual period skills to a student with autism spectrum disorder was investigated by using a single-subject multiple probe design with inter-behavioral probes. The dependent variable of the study is learning menstrual period skills. The independent variable of the research is the use of photo activity schedule + social story teaching package. For this purpose, research data were obtained from an 11-year-old female student diagnosed with autism spectrum disorder. In the teaching of menstrual period skills, the behaviors of “putting on pads, removing pads and changing them at the appropriate time” were chosen as the target/learning

2. Otizm Araştırmaları Sempozyumu – 2nd Autism Research Symposium

outcomes. Activity charts and social stories prepared with visual clues (photographs) were used to teach pad insertion, pad removal and changing at appropriate times. Skill generalization of pad insertion and pad removal behaviors was achieved by using two different types of pads (winged/non-winged). Skill generalization of pad changing behavior at the appropriate time was obtained through a simulated situation (a red-painted pad). In this study, registration forms prepared for each target behavior were used in order to determine the percentages of correct behaviors. In the implementation phase of the study, it was observed that the participant's menstrual period skills met the predetermined criteria. In addition, it was observed that the participant continued the gains obtained in the probes taken in the 1st, 3rd and 5th weeks after the application ended. In line with the findings obtained in the study, it was concluded that the use of photo activity schedule + social story teaching package to individuals with autism spectrum disorder is effective in teaching menstrual period skills.

Keywords: photograph activity schedule, autism spectrum disorder, period skills, social story, single subject researchers

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN ÖĞRENCİLERE SES TAKLİT BECERİLERİNİN ÖĞRETİMİNDE TOLKİDO ARACILIĞIYLA DOĞRUDAN MODEL OLMA İLE ÖĞRETİMİN ETKİLİLİĞİ

Yasir UYGUN

Yüksek Lisans Öğrencisi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü

E-mail: yasiruygunoe@gmail.com

ORCID: 0000-0001-9776-9024

Dr. Öğr. Üyesi Fatih KOÇAK

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Otizm Spektrum Bozukluğu Eğitimi Anabilim Dalı

E-mail: fatihkocak77@gmail.com

ORCID: 0000-0002-0490-3616

ÖZET

Bu araştırmada, otizm spektrum bozukluğu (OSB) olan öğrencilerde ses taklit becerilerinin öğretimine Tolkido aracılığıyla doğrudan model olma ile öğretimin etkililiğinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada, ikisi 3 yaşında biri 4 yaşında olan OSB tanısı olan üç erkek çocuk katılmıştır. Araştırmanın uygulamaları OSB olan çocukların eğitim aldığı Özel SOBE Meram Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezinde yürütölmüştür. Araştırma öncesinde öğrenciler ses taklit becerileri konusunda ön değerlendirmeye alınmış ve mevcut performanslarında ses taklit becerilerini yerine getiremedikleri belirlenmiştir. Bu nedenle öğrencilerin sıklıkla karşılaştığı müzik aletlerinin sesleri ve hayvan sesleri “Tolkido” ses cihazına yüklenmiş ve öğrencilerin bu sesleri dinleyerek aynı sesleri taklit etmeleri hedeflenmiştir. Öğrencilerin başlama düzeyi, öğretim ve öğretim sonrası oturumlarda göstermiş olduğu performanslar veri kayıt formlarına kaydedilmiştir. Araştırma sonucunda tüm veriler grafiksel analize dönüştürölerek analiz edilmiştir. Ayrıca uygulama oturumlarında araştırmacı dışında bir eğitimci tarafından gözlemciler arası güvenilirlik (GAG) verileri de toplanmıştır. Bu çalışma denekler arası çoklu başlama deseni olarak tasarlanmıştır. Araştırma bulguları araştırmaya katılan üç deneğin de ses taklit becerilerini ediniminde doğrudan model olma yöntemin etkili olduğunu, GAG verilerinin %100 oranında tutarlı olduğunu göstermiştir. Ayrıca üç deneğin de farklı materyaller kullanılarak düzenlenen genelleme oturumlarında ses taklidini yapabildiğini ve farklı ses taklit becerilerini genellemesini sürdürdüğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: otizm spektrum bozukluğu, ses taklit becerileri, model olma öğretim yöntemi, Tolkido.

EFFECTIVENESS OF DIRECT MODELING THROUGH TOLKIDO IN TEACHING VOICE IMITATION SKILLS TO STUDENTS WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER

ABSTRACT

In this study, it was aimed to investigate the effectiveness of direct modeling through Tolkido in teaching sound imitation skills to students with autism spectrum disorder (ASD). Three boys, two of whom were 3 years old and one of whom was 4 years old, diagnosed with ASD, participated in the study. The applications of the research were carried out in the Special SOBE Meram Special Education and Rehabilitation Center, where children with ASD receive education. Before the research, the students were pre-evaluated about their voice imitation skills, and it was determined that they could not fulfill their voice imitation skills in their current performances. For this reason, the sounds of musical instruments and animal sounds frequently

2. Otizm Araştırmaları Sempozyumu – 2nd Autism Research Symposium

encountered by the students were uploaded to the "Tolkido" sound device, and the students were aimed at imitating the same sounds by listening to these sounds. The performances of the students in the baseline, instructional, and post-instructional sessions were recorded in the data recording forms. At the end of the research, all data were analyzed by graphical analysis. In addition, inter-observer reliability (IOR) data were collected by an educator other than the researcher during the implementation sessions. This study was designed as a between-subjects, multiple baseline design. The findings of the study showed that the direct modeling method was effective in the acquisition of sound imitation skills by all three subjects participating in the study, and the IAG data were 100% consistent. In addition, it was concluded that all three subjects were able to imitate sounds in generalization sessions using different materials and continued to generalize different sound imitation skills.

Keywords: autism spectrum disorder, voice imitation skills, modeling instruction method, Tolkido.

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN BİREYLERE YÖNELİK OLARAK ÜNİVERSİTE ORTAMLARINDA YAPILAN AKADEMİK UYARLAMALAR

Umut GÜLTEKİN

Millî Eğitim Bakanlığı

E-mail: umutgultekin2001@gmail.com

ORCID: 0000-0003-0534-450X

Dr. Öğr. Üyesi Füsün ÜNAL

Dokuz Eylül Üniversitesi, Özel Eğitim Bölümü, Özel Eğitim Anabilim Dalı

E-mail: fusun.unal@deu.edu.tr

ORCID: 0000-0002-2938-6512

Öğr. Gör. Dr. Hanife Ece UĞURLU AKBAY

Dokuz Eylül Üniversitesi, Özel Eğitim Bölümü, Özel Eğitim Anabilim Dalı

E-mail: hanifece.ugurluakbay@deu.edu.tr

ORCID: 0000-0001-9602-6106

ÖZET

Özel gereksinimli bireylerin üniversite eğitimine katılımları hızla artmaktadır. Yükseköğretim Kurulunun istatistiki verilerine göre, 2014-2015 eğitim-öğretim yılından 2022-2023 eğitim-öğretim yılına kadar üniversitedeki özel gereksinimli öğrenci oranında yaklaşık %310 artış görülmüştür. Üniversite yaşamına dahil olan özel gereksinimli bireylerin öğrenim hayatlarında gerekli düzenlemelerin yapılarak erişim imkanlarının artırılması adına 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun gereğince Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, “Yükseköğretim Kurumları Özürlüler Danışma ve Koordinasyon Yönetmeliği”ni çıkarmıştır. Gerek yasal düzenlemeler gerekse konuya ilişkin araştırmalar, özel gereksinimli bireylerin üniversite ortamlarında hem akademik hem sosyal katılımlarının gerekli uyarlama ve düzenlemeler yapılarak sağlanmasını gerektiğini vurgulamaktadır. Bu uyarlama ve düzenlemelerden biri de akademik uyarlamalardır. Akademik uyarlama terimi, özel gereksinimli bireylerin öğrenme engellerinin kaldırılması, öğrencilerin öğrenmeye erişimlerinin sağlanması amacıyla öğretim programlarında, eğitsel ortamlarda ve materyallerde yapılan değişikliği ifade etmektedir. Bu araştırmada, otizm spektrum bozukluğu olan bireylerin üniversitelerdeki mevcut durumları, konuya ilişkin yasal dayanaklar ve bu bireylere yönelik olarak yapılması gereken akademik uyarlamalar hakkında bilgi sunmak amaçlanmaktadır. Çalışmanın üniversitede ders yürüten öğretim elemanlarına, otizm spektrum bozukluğu olan bir üniversite öğrencisiyle çalışırken rehberlik edeceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: otizm spektrum bozukluğu, üniversite eğitimi, akademik uyarlama, yükseköğretim

ACADEMICS ACCOMMODATIONS FOR INDIVIDUALS WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER IN UNIVERSITY

ABSTRACT

The participation of individuals with special needs in college education is increasing rapidly. According to the statistical data of the Council of Higher Education, from the 2014-2015 academic year to the 2022-2023 academic year, there has been a 310% increase in the number of students with special needs at colleges. The Council of Higher Education issued the "Regulation on Disability Consultation and Coordination in Higher Education Institutions" in

2. Otizm Araştırmaları Sempozyumu – 2nd Autism Research Symposium

accordance with the Law No. 5378 on Individuals with Disabilities in order to enhance opportunities of accessibility for college students with special needs. This regulation requires the use of the necessary accommodations and modifications for college students that increase their active participation in education. Both legal regulations and research regarding college students with disabilities emphasize that accommodations and modifications have play a crucial role in ensuring academic and social participation of individuals with special needs at college level. One of the key accommodations for college students is academic accommodations. The term academic accommodations refers to the changes made in curricula, educational environments and materials in order to remove the learning barriers for individuals with special needs and to provide students access to learning. In this study, it is aimed to provide information about the current status of individuals with autism spectrum disorder enrolled in universities, the legal bases with respect to the subject and the academic accommodations used for such students. It is hoped that the study will guide the instructors who teach courses at the university while working with a college student with autism spectrum disorder.

Keywords: autism spectrum disorder, college education, academic accommodations, higher education

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN BİREYLER İÇİN YANLIŞSIZ UYUM ÖĞRETİMİ: BİR SİSTEMATİK DERLEME

Dr. Öğr. Üyesi Üzeyir Emre KIYAK

Uşak Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü, Zihin Engelliler Eğitimi Anabilim Dalı

E-mail: uzeyir.kiyak@usak.edu.tr

ORCID: 0000-0002-2681-9407

ÖZET

Otizmin tanı kriterleri arasında yer almasa da otizm spektrum bozukluğu (OSB) olan bireylerde uyum sorunları görölmektedir. Bu uyum sorunları kimi zaman OSB olan bireylerin öğrenme ya da oyun ortamlarından dışlanmaları ile sonuçlanabilmektedir. Uyum sorunlarına müdahale yaklaşımlarına alternatif olarak bu sorunlar ortaya çıkmadan önlemeye dayalı yaklaşımların kullanılması gerekmektedir. Bu yaklaşımlardan biri olan yanlışsız uyum öğretimi, yanlışsız öğretim yöntemleriyle aynı ilkeye dayanmaktadır. Yanlışsız uyum öğretiminde, aşamalı ve sistematik olarak yapılma olasılığı yüksek olan davranışlardan yapılma olasılığı düşük olan taleplere doğru gidilerek bireylerin yapma olasılıklarının düşük olduğu davranışlarda da uyum göstermesi amaçlanmaktadır. Yanlışsız uyum öğretiminin aile içi şiddete maruz kalmıő, duygu davranış bozuklukları olan ve zihin yetersizliği ve OSB olan bireylerin uyum davranışları üzerinde etkili olduğunu ortaya koyan araştırmalar bulunmaktadır. Bu çalışmanın amacı yanlışsız uyum öğretimi yaklaşımı kullanılarak otizm spektrum bozukluğu olan bireylere uyum davranışlarının öğretimine hedeflendiği araştırmaların demografik, metodolojik ve sonuçlarına ilişkin betimsel analizini gerçekleştirmektir. Bu amaçla “errorless compliance training” ve “autism” anahtar sözcükleri kullanılarak ERIC, Academic Search Complete, EbscoHost ve ProQuest, WorldCat.org, AricleFirst, ScienceDirect ve Academic Search Complete veri tabanlarında tarama yapılmıştır. Tarama sonucunda 20 araştırmaya ve 2 teze ulaşılmıştır. Tarama sürecinde herhangi bir yıl sınırlaması getirilmemiőtır. Tarama sürecinde elde edilen çalışmalar için dâhil etme ve dışlama ölçütleri dikkate alınarak betimsel analiz sürecine alınacak olan çalışmalara karar verilmiőtır. Dâhil etme ölçütleri çalışmanın, (a) yanlışsız uyum öğretimiyle yürütölmüş olması, (b) OSB olan katılımcılarla yürütölmüş olması, (c) İngilizce dilinde yayımlanmış olması, (d) tek-denekli deneysel desenler kullanılarak yürütölmüş olması ve (e) a-d maddelerini karşılayan yayımlanmamış lisansüstü çalışma olması olarak belirlenmiőtır. Dışlama ölçütleri ise, (a) tek-denekli araştırma modelleri dışında tasarlanan bir uygulamalı araştırma ya da tarama çalışması olma, (b) diğer yetersizlik grupları ile yürütölmüş olma ve (c) İngilizce dışındaki dillerde yayımlanmış olma olarak belirlenmiőtır. Dahil etme ve dışlama ölçütleri açısında çalışmalar deđerlendirilmiőtir ve 5 çalışma betimsel analize alınmıőtır. Analizler sonucunda elde edilen bulgular yanlışsız uyum öğretiminin otizm spektrum bozukluğu olan bireylere uyum davranışları kazandırmada etkili olduğunu göstermektedir. Bulgular tartışılarak, araştırmacılara ve uygulayıcılara önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: yanlışsız uyum öğretimi, otizm spektrum bozukluğu, sistematik derleme, davranışsal ivme

ERRORLESS COMPLIANCE TRAINING FOR INDIVIDUALS WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER: A SYSTEMATIC REVIEW

ABSTRACT

Although it is not among the diagnostic criteria of autism, individuals with autism spectrum disorders (ASD) exhibit incomppliance behaviors which can sometimes result in individuals with ASD being excluded from learning or play environments. As an alternative to intervention approaches to compliance problems, it is necessary to use prevention strategies before these problems arise. One of them, errorless compliance training (ECT), is based on the same principle as errorless teaching methods. ECT aims to provide compliance in behaviors that individuals are less likely to do by going from the behaviors that are likely to be done gradually and systematically to the demands that are less likely to be done. Previous studies reveal that ECT has an effect on the compliance behaviors of individuals who have been exposed to domestic violence, who have emotional-behavioral disorders and who have intellectual disabilities and ASD. The aim of this study is to carry out a comprehensive descriptive analysis of the demographic, methodological and results of previous research aiming to investigate the effectiveness of ECT in compliance behaviors of individuals with ASD. For this purpose, a number of databases including ERIC, Academic Search Complete, EbscoHost and ProQuest, WorldCat.org, ArticleFirst, ScienceDirect and Academic Search Complete were searched by using the keywords "errorless compliance training" and "autism". There was no year limit on screening process. As a result, 20 research articles and 2 theses were reached. The inclusion criteria in descriptive analysis were being (a) conducted with ECT, (b) conducted with participants with ASD, (c) published in English, (d) utilized by using single-subject experimental designs, and (e) an unpublished master's thesis or dissertation that met items specified between a-d. The exclusion criteria were being (a) designed with experimental methods except for single-subject research models, (b) conducted with participants whose diagnosis were not ASD, and (c) published in languages other than English. Studies were evaluated in terms of inclusion and exclusion criteria and 5 studies were included in descriptive analysis. The findings demonstrate that ECT is effective in teaching compliance behaviors to individuals with ASD. The findings were discussed, and recommendations were made to researchers and practitioners.

Keywords: errorless compliance training, autism spectrum disorders, systematic review, behavioral momentum

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN BİREYLERİN EĞİTİMİNDE ROBOT İLE YAPILAN ARAŞTIRMALARIN İNCELENMESİ

Uzman Zekeriya Alperen SAĞDIÇ

Selçuklu Otizimli Bireyler Eğitim (SOBE) Vakfı

E-mail: sagdicalperen@gmail.com

ORCID: 0000-0002-5508-9554

Doç. Dr. Sunagül SANİ BOZKURT

Anadolu Üniversitesi, Eğitim Fakóltesi, Özel Eğitim Bölümü, Otizm Spektrum Bozukluğu

Eğitimi Anabilim Dalı

E-mail: ssbozkurt@anadolu.edu.tr

ORCID: 0000-0001-6648-9636

ÖZET

Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB), erken gelişimsel dönemde ortaya çıkan sosyal iletişim ve etkileşim becerilerinde görülen yetersizlikler ve tekrarlayıcı davranışlarla karakterize olmuş karmaşık bir gelişimsel yetersizliktir. OSB olan bireylerin eğitimi ile ilgili yapılan araştırmalar genellikle davranışsal eğitim programlarının OSB olan bireylerde etkili olduğunu bildirmektedir ancak davranışsal eğitimlerin yoğunlukla çocuklarla bireysel olarak verilmesi, bu alanda yetişmiş uzman sayısının çok sınırlı olması ve OSB olan birey oranının her geçen gün artması nedeniyle aileler bu davranışsal müdahalelere ulaşamamakta ve bu durum bireylerin sonraki yıllarda bağımsızlaşmasının önündeki en büyük engel olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle OSB olan bireylerin eğitiminde etkili olabilecek yenilikçi çözümlerin geliştirilmesine ve uygulanmasına ciddi düzeyde ihtiyaç bulunmaktadır. Bu yenilikçi çözümlerden biri de robot teknolojisidir. Özellikle hareket edebilen ve çocukla etkileşim kurabilen sosyal robotların OSB olan bireylerin eğitime katılımlarını destekledikleri öğretmen ile aralarında köprü görevi kurdukları bu alanda yapılan araştırmalar tarafından da desteklenmektedir. Her geçen gün daha çok sayıda araştırma, OSB olan çocukların eğitiminde robotların kullanımıyla ilgili yeni yaklaşımları tartışmaya ve öneriler getirmeye devam etmektedir. OSB olan çocukların eğitiminde robotların potansiyel faydaları olmasına rağmen, robotların mevcut eğitim yaklaşımlarına ne ölçüde uyarlanabileceğini, öğretmenlerin günlük eğitim ortamlarında robotları kullanıp kullanamayacaklarını ve robotların OSB olan çocukların eğitiminde geleneksel yöntemlere göre avantaj ve dezavantajlarının neler olacağını bilmek de önemlidir. Bu çalışmanın amacı OSB olan bireylere yönelik robot aracılığıyla yapılan çalışmaları demografik özellikler, yöntemsel özellikler, bağımlı değişkenler ve yöntemsel gereklilikler bakımından incelemektir. Araştırma OSB olan bireylere öğretim yapmak amacıyla robotları kullanan ve son 10 yılda bilimsel hakemli dergilerde yayınlamış araştırmaları kapsamaktadır.

Anahtar Kelimeler: otizm spektrum bozukluğu, robot aracılı müdahaleler, sosyal robotlar, yardımcı teknolojiler

REVIEW OF RESEARCH CONDUCTED WITH ROBOTS IN THE EDUCATION OF INDIVIDUALS WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER

ABSTRACT

Autism Spectrum Disorders (ASD) is a complex developmental disorder that causes deficits in social communication and social interaction skills and repetitive behaviors that occur in the early developmental period. Research on the education of individuals with ASD generally reports that behavioral training is effective in individuals with ASD, but families face problems

with accessing these behavioral intervention programs due to the fact that behavioral interventions are mostly given on a one-on-one basis, and the number of well-trained experts in this field is very limited while the prevalence of ASD is increasing every day. Therefore, there is an urgent need for the development and implementation of innovative solutions that are effective for individuals with ASD. One of these innovative solutions is robot technology. It is also supported by the research conducted in this field that social robots that can move and interact with the child support the participation of individuals with ASD in education and form a bridge between them and the teacher. More and more studies continue to discuss new approaches and make recommendations regarding the use of robots in the education of children with ASD. Although robots have potential benefits in the education of children with ASD, it is also important to know that what extent robots can be adapted to current educational approaches. Also, whether teachers can use robots in their daily educational settings or not, and what advantages and disadvantages the robots have over the traditional methods widely used in the education of children with ASD should be examined as well. The aim of this study is to examine the research conducted with the robot for teaching individuals with ASD in terms of demographic characteristics, methodological characteristics, dependent variables, and methodological requirements. The research includes studies that use robots to teach individuals with ASD and that have been published in scientific peer-reviewed journals in the last 10 years.

Keywords: autism spectrum disorder, robotic interventions, social robots, assistive technologies

YARATICI DRAMA YÖNTEMİ İLE KAYNAşTIRMA SINIFI ÖĞRENCİLERİ VE OKUL PERSONELİNE YÖNELİK FARKINDALIK ATÖLYELERİ

Zeynep SÖNMEZ

İzmir Demokrasi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü, Yüksek Lisans Programı

E-mail: psk.zeynepsonmez@gmail.com

ORCID: 0009-0001-9241-1637

M. Mine ÖZBEK

Çağdaş Drama Derneği-İzmir Şubesi, İTÜ Geliştirme Vakfı İzmir Okulları, Yaratıcı Drama Öğretmeni

E-mail: ozbekmine71@gmail.com

ORCID: 0009-0009-9590-374X

ÖZET

Topluma uyum sağlamak ve diğerleriyle etkileşim kurmak sosyal bir varlık olan insan için önemlidir. Etkili ve sağlıklı ilişkiler için gerekli olan beceriler, sosyal beceriler olarak ifade edilmektedir. Otizm söz konusu olduğunda, otizimli bireylere sosyal becerilerin kazandırılması oldukça önem arz etmektedir. Ancak yalnızca otizimli bireyin sosyal becerilerini ve çevreye uyumunu artırmaya yönelik çalışmalara odaklanmak bu noktada eksik kalmaktadır. Bu konuda çocuğun sosyal çevresindeki diğer kişilerin çocuğa karşı bakış açısı, önyargılı ve ayrımcı tutumları ya da çocuğa nasıl yaklaşmaları gerektiğini bilememeleri gibi durumlar sürecin sağlıklı gelişimini sekteye uğratabilmektedir. Bu açıdan ele alındığında özellikle kaynaştırma / bütünleştirme sınıflarında yer alan normal gelişim gösteren çocukların özel gereksinimli akranlarına yönelik farkındalık sahibi olmaları ve dahil etme becerilerinin gelişmiş olması büyük önem taşımaktadır. Bunun yanında özel gereksinimli çocuklar söz konusu olduğunda çoğu zaman eğitimcilerle yönelik bilgilendirici çalışmalar yapılmakta ancak çocuk ile okul ortamında birebir ilişki içerisinde olan diğer personeller (kantin, temizlik, güvenlik görevlisi, hemşire vb.) göz ardı edilebilmektedir. Bu konuda okulda bulunan tüm öğretmenlerin ve eğitimci olmayan diğer okul personellerinin otizme ilişkin temel düzeyde farkındalık sahibi olmaları, otizimli çocuğun okula uyumu konusunda oldukça önem taşımaktadır. Bu çalışmada okul ortamında özel gereksinimli öğrencilere yönelik farkındalığın ve kurulacak sosyal iletişim becerilerinin geliştirilmesine ilişkin personel ve öğrenciye yönelik uygulamaya hazır örnek atölye planı sunmak amaçlanmıştır. Çalışmada yaratıcı drama yöntemi kullanılmıştır. Planlanan yaratıcı drama atölyelerinde (oyunlar, rol oynamalar, -mış gibi yapma vb.) kullanılarak öğrenmenin doğal süreçte gerçekleşmesi ve kalıcı olması hedeflenmiştir. Bu kapsamda çocuklar ve tüm okul personeline yönelik olmak üzere (I) Hazırlık/Isınma, (II) Canlandırma/Doğaçlama, (III) Değerlendirme aşamalarını içeren, uygulamaya hazır iki farklı atölye planı hazırlanmıştır. Çalışmanın sonucunda atölyeler uygulandığında kaynaştırma/bütünleştirme sınıfı öğrencilerinin ve okul personelinin otizimli çocuklara yönelik farkındalıklarının ve genel bilgi düzeyinin gelişmesi beklenmektedir. Bu konuda uygulama ve değerlendirme kolaylığı açısından araştırmacılar tarafından katılımcıların atölye öncesi ve sonrası tutum ve bilgilerinin değerlendirilmesine yönelik kullanılabilecek ölçme araçlarına yönelik öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: otizm, kaynaştırma/bütünleştirme, yaratıcı drama, farkındalık, oyun

**CREATIVE DRAMA METHOD FOR INCLUSION CLASS STUDENTS AND
SCHOOL PERSONNEL: AWARENESS WORKSHOPS**

ABSTRACT

For a social beings like humans, adapting to society and interacting with others are important. The skills required for effective and healthy relationships are referred to as social skills. When it comes to autism, imparting social skills to individuals with autism is of great importance. However, focusing only on efforts to improve the social skills and adaptation of individuals with autism falls short at this point. In this regard, the perspectives of other individuals in the child's social environment towards the child, prejudiced and discriminatory attitudes, or their inability to know how to approach the child, can hinder the healthy development of the process. From this perspective, it is particularly important for typically developing children in inclusive classrooms to have awareness and well-developed inclusion skills for their peers with special needs. In addition, when it comes to children with special needs, informative studies are often conducted for educators, but other school personnel who have one-on-one interactions with the child in the school environment (cafeteria staff, cleaning staff, security personnel, nurses, etc.) can be overlooked. In this regard, it is crucial for all subject teachers and non-educator school personnel to have a basic level of awareness of autism, which is highly important for the child with autism's school integration. In this study, it is aimed to present a ready-to-practice workshop plan for staff and students regarding the development of awareness and social communication skills for students with special needs in the school environment. Creative drama method was used in the study. In the planned creative drama workshops (games, role-plays, pretending, etc.), it is aimed that learning takes place in a natural process and is permanent. Within this scope, two different workshop plans have been prepared, including (I) Preparation/Warming-up, (II) Embodiment/Improvisation, (III) Evaluation stages, both for children and all school personnel. As a result of the study, when the workshops are implemented, it is expected that the awareness and general knowledge level of the inclusion class students and school staff about children with autism will improve. In this regard, in terms of ease of application and evaluation, suggestions were made by the researchers for measurement tools that can be used to evaluate the attitudes and knowledge of the participants before and after the workshop.

Keywords: autism, inclusion, creative drama, awareness, play

TÜRKİYE’DE OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞUNA SAHİP BİREYLERİN EBEVEYNLERİNE YÖNELİK UMUTSUZLUK İLE İLGİLİ YAPILAN TEZLERİN İNCELENMESİ

Prof. Dr. Hakan SARI

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü, Özel Eğitim
Anabilim Dalı

E-mail: hakansari@gmail.com
ORCID: 0000-0003-4528-8936

Elmas Nur İBAOĞLU

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Özel Eğitim Anabilim Dalı, Özel
Eğitim Programı, Doktora Öğrencisi

E-mail: elmasibaoglu@gmail.com
ORCID: 0000-0002-4387-7676

ÖZET

Otizm Spektrum Bozukluğu, sosyal iletişim ve etkileşim alanında belirgin zorluklar, tekrarlayıcı davranış örüntüleri ve kısıtlı ilgi alanlarının görüldüğü nörogelişimsel bir bozukluktur. Otizm spektrum bozukluğuna sahip bireylerin aileleri hem bozukluğun tanılanması sırasında hem de ilerleyen süreçlerde olumsuz duygu durumları yaşayabilmektedirler. Şok-inkar, öfke-kızgınlık, pazarlık yapma, depresyon ve kabul aşamalarından geçen ailelerin umutsuzluk da yaşayabilecekleri düşünülmektedir. Umutsuzluk geleceğe ilişkin olumsuz beklentileri içeren bir bilişsel şema sistemini ifade etmektedir. Umutsuz bireyler gelecekte karşılaşılabilecekleri olumsuzlukları engellemek ya da değiştirmek konusunda çaresiz olduklarına inanmaktadırlar. Bu durum umutsuzluğa sahip bireylerin stresle ve zorlu yaşam olaylarıyla başa çıkma gibi özelliklerini olumsuz etkilemektedir. Bu noktada otizm spektrum bozukluğuna sahip bireylerin ailelerinde umutsuzluk kavramının, çalışılması gereken önemli bir durum olduğu düşünülmektedir. Bu araştırmanın amacı alan yazında otizm spektrum bozukluğuna sahip bireylerin ebeveynlerine yönelik umutsuzluk ile ilgili yapılan lisansüstü çalışmalar hakkında bilgi vermektir. Bu amaçla bu çalışmada kaynak tarama yöntemi kullanılmıştır. Kaynak tarama yöntemi kaynakların tarih, isim veya bir istatistik gibi belirli bilgilerin bulunması amacıyla kullanılmaktadır. Araştırma kapsamında YÖK Tez Merkezi ve TÜBİTAK Ulakbim veri tabanlarında “Otizm ve Umutsuzluk” kelimeleri birlikte taranmış, toplam 9 çalışmaya ulaşılmıştır. Taramalar sırasında belirlenen “ulusal çapta yapılmış lisansüstü tez çalışması olma, otizm spektrum bozukluğuna sahip bireylerin ebeveynlerine yönelik yapılmış olma ve tam metnin ulaşılabilir olması” dâhil etme ve dışlama ölçütleri aranmıştır. Bu araştırmalar; tezin adı, üniversite adı, tez türü, araştırma yılı, araştırma yöntemi, çalışma grubu, sayısı ve özellikleri, kullanılan ölçekler ve testler, konu, tezin yapıldığı anabilim dalı ve elde edilen bulgu değişkenlerine göre gruplanmış ve içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda; çalışmaların 2008-2022 yılları arasında yapıldığı, bütün çalışmaların yüksek lisans tezi olarak yapıldığı, çalışmaların en çok psikoloji ve klinik psikoloji anabilim dalında yapıldığı, çalışma grubu olarak çoğunlukla otizm spektrum bozukluğu olan bireylerin annelerinin seçildiği ve tüm çalışmaların nicel araştırma yöntemleriyle gerçekleştirildiği saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: otizm spektrum bozukluğu, umutsuzluk, otizm spektrum bozukluğuna sahip bireylerin ebeveynleri

INVESTIGATION OF GRADUATE THESES ON THE HOPELESSNESS TOWARD PARENTS OF INDIVIDUALS WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER IN TURKIYE

ABSTRACT

Autism spectrum disorder has been defined as a childhood neurodevelopmental disorder with marked difficulties in social communication and interaction, repetitive behavior patterns, and restricted interests. Families of individuals with autism spectrum disorder may experience negative emotional states both during the diagnosis of the disorder and in the advancing processes. It is thought that families who go through the stages of shock-denial, anger, bargaining, depression and acceptance may also experience hopelessness. Hopelessness refers to a cognitive schema system that includes negative expectations for the future. Hopeless individuals believe that they are helpless to prevent or change the negativities they may encounter in the future. This situation negatively affects the characteristics of individuals with hopelessness, such as coping with stress and difficult life events. At this point, it is thought that the concept of hopelessness in the parents of individuals with autism spectrum disorder is an important case that needs to be studied. The aim of this research is to provide information about the postgraduate studies on hopelessness for the parents of individuals with autism spectrum disorder in the literature. For this purpose, source scanning method was used in this study. The source scanning method is used to find specific information such as the date, name or a statistic of the sources. Within the scope of the research, the words "Autism and Hopelessness" were searched together in YOK Thesis Center and TUBITAK Ulakbim databases, and a total of 9 studies were reached. The inclusion and exclusion criteria of "being a national graduate thesis work, being made for the parents of individuals with autism spectrum disorder, and having the full text available" were sought during the screenings. These studies were grouped and analyzed as research name, university name, type of thesis, research year, research method, study group, number of participants, subject, scales and tests used and department in which the thesis was conducted by content analysis method. As a result of the research it has been determined that the studies were carried out between 2008-2022, all studies were conducted as master's thesis, most of the studies were conducted in psychology and clinical psychology department, mostly mothers of individuals with autism spectrum disorder were selected as the study group, and all studies were carried out with quantitative research methods.

Keywords: autism spectrum disorder, hopelessness, parents of individuals with autism spectrum disorder

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU YAŞAYAN BİREYLERDE HAREKET EĞİTİMİ TERAPİSİNİN GELİŞİM ÜZERİNDE ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Aliye BAYRAMKULYYEV

KTO Karatay Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Yüksekokulu, Çocuk Gelişimi ve Eğitimi

E-mail: aliye905@gmail.com

ORCID: 0009-0005-7860-380X

Parhat BAYRAMKULYYEV

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleőoėlu Eğitim Fakóltesi, Özel Eğitim

Öğretmenliği

E-mail: fedyabayram94@gmail.com

ORCID: 0009-0003-4688-5940

ÖZET

Bu çalışmanın amacı 2-6 yaş grubu otizm spektrum bozukluğu tanısı almıő çocuklara uygulanan bireysel eğitim programı ve hareket eğitimi terapisinin Sosyal Beceri Değerlendirme Ölçeği ve Küçük Adımlar Erken Eğitim Programı ile belirlenen yeterlilik seviyesi ve genel gelişim üzerindeki etkilerinin incelenmesidir. Ön test ve son test ölçümlerini içeren deneysel araştırma niteliğindeki bu çalışmada cinsiyet ve yaş düzeylerinin sosyal gelişim, dil gelişimi ve bilişsel gelişim becerilerinde farklılık oluőturup oluőturmadiėının ortaya konulması amaçlanmıştır. Araştırmaya, Konya ili Meram ilçesinde faaliyet gösteren Millî Eğitim Bakanlığına bağlı Özel DEHA Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi'nde eğitim gören 2-6 yaş grubundaki otizm spektrum bozukluğu tanısı almıő toplamda 5 öğrenci katılmıştır. Öğrencilerle 4 hafta boyunca ve haftada 6 seans hareket eğitimi terapisini yapılmıştır. Uygulanan Sosyal Beceri Değerlendirme Ölçeği alt testleri (Kiőtiler Arası Becerileri, Kızgınlık Davranışlarını Kontrol Etme ve Deėiőtikliklere Uyum Sağlama Becerileri, Akran Baskısı İle Başa ıkma Becerileri, Sözel Açıklama Becerileri, Kendini Kontrol Etme Becerileri, Amaç Oluőturma Becerileri, Dinleme Becerileri (DB), Görevleri Tamamlama Becerileri (GTB) ve Sonuçları Kabul Etme Becerileri) hareket eğitimi terapi programı baőtlamadan önce (öntest) ve program bittikten sonra (sontest) olmak üzere iki kez yapılmıştır. Sonuç olarak, uygulanan hareket eğitimi terapi programının öntest ve son test sonuçları arasında ilgili alanlarda anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Küçük Adımlar Erken Eğitim Programı'na kıyasen yine anlamlı farklılıklar olduğu ortaya konmuőtur.

Anahtar Kelimeler: otizm, hareket eğitimi, sosyal gelişim, küçük adımlar

INVESTIGATION OF THE EFFECT OF MOTION EDUCATION THERAPY ON DEVELOPMENT OF INDIVIDUALS WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the effects of the individual education program and movement training therapy applied to children diagnosed with autism spectrum disorder in the 2-6 age group on the level of competence and general development determined by the Social Skills Assessment Scale and Small Steps Early Education Program. In this experimental study, which includes pre-test and post-test measurements, it is aimed to reveal whether gender and age levels make a difference in social development, language development and cognitive development skills. A total of 5 students in the 2-6 age group diagnosed with autism spectrum disorder and studying at the Private DEHA Special Education and Rehabilitation Center affiliated to the Ministry of National Education operating in Meram district of Konya province participated in the research. Movement training therapy was conducted with the students for 4

2. Otizm Araştırmaları Sempozyumu – 2nd Autism Research Symposium

weeks and 6 sessions per week. Applied Social Skills Assessment Scale subtests (Interpersonal Skills, Controlling Anger Behaviors and Adapting to Changes, Coping Skills with Peer Pressure, Verbal Explanation Skills, Self-Control Skills, Goal Setting Skills, Listening Skills (DB), Completing Tasks Skills (GTB) and Acceptance of Results) movement training was performed twice, before the therapy program started (pretest) and after the program ended (posttest). As a result, a significant difference was found between the pretest and posttest results of the applied movement education therapy program in the relevant fields. Compared to the Small Steps Early Education Program, it has been revealed that there are significant differences.

Keywords: autism, movement training, social development, small steps

ÖZEL EĞİTİM OKULUNDAN BÜTÜNLEŞTİRMEYE: OTİZMLİ ÇOCUKLARIN SOSYAL İLETİŞİM VE OYUN BECERİLERİ

Asiye MASANOĞLU

Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Okul Öncesi Eğitimi Bölümü

E-mail: asiye.masanoglu@gmail.com

ORCID: 0000-0002-8668-4479

Dr. Öğr. Üyesi Yakup BURAK

Trakya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı

E-mail: yakupburak@trakya.edu.tr

ORCID: 0000-0002-0640-4749

ÖZET

Bu çalışmada bütünleştirme uygulamasına ve özel eğitim okulu/özel eğitim sınıfı uygulamasına göre otizmlili çocukların sosyal iletişim ve oyun becerisine etkisinin olup olmadığının sorgulanmasına ve bu konu hakkında yapılacak ileriki araştırmalara yönelik öngörünün tartışılmasına yer verilmiştir. Masanoğlu (2023) tarafından yürütölen bir çalışmada, bütünleştirme uygulamasına giden okul öncesi dönem otizmlili çocukların sosyal iletişim ve oyun becerilerinin özel eğitim okuluna veya özel eğitim sınıfına giden öğrencilere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Araştırmanın bu bulgusu iki önemli neden üzerinde tartışılmıştır. Bunlar; ya sosyal iletişim ve oyun becerisi daha iyi olan otizmlili çocukların genel eğitim ortamına yönlendirilmesi ya da genel eğitim ortamının bu çocukların sosyal iletişim ve oyun becerilerinin gelişimine diğer eğitim kurumuna devam edenlere göre daha fazla katkısı olduğudur. Araştırmada bu iki sorunun yanıtı için yapılacak çalışmaların planlanmasına yönelik bazı önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: otizm, özel eğitim, bütünleştirme, sosyal iletişim, oyun

FROM SPECIAL EDUCATION SCHOOL TO INCLUSION: SOCIAL COMMUNICATION AND PLAY SKILLS OF CHILDREN WITH AUTISM

ABSTRACT

In this study, it is included to question whether the inclusion application has an effect on the social communication and play skills of children with autism compared to the special education school/special education classroom application, and to discuss the predictions for future research on this subject. In a study conducted by Masanoğlu (2023), it was determined that the social communication and play skills of preschool children with autism who went to inclusion were higher than the students who went to a special education school or a special education class. This finding of the study was discussed on two important reasons. These; It can be said that either the children with autism who have better social communication and play skills are directed to the general education environment or the general education environment contributes more to the development of these children's social communication and play skills than those who attend other education institutions. In the research, some suggestions for planning the studies to be done to answer these two questions are given.

Keywords: autism, special education, inclusion, social communication, play

Spor Bilimleri Alanında Otizm Araştırmaları

<i>Bildiri Numarası</i>	<i>Bildiri Başlığı</i>	<i>Bildiri Yazar(lar)ı</i>
OAS-144	<i>Spor Terapi Dersi Alan Otizmlı Öğrencilerin Gelişimlerinin İncelenmesi (Selçuklu Otizmlı Bireyler Eğitim Vakfı Örneği)</i>	Yusuf BATMAZ Ömer ARICI
OAS-145	<i>Otizmlı Bireylerin Vücut Kompozisyon Analizinin Dikey Sıçrama ve Çeviklik Performansları Üzerine Etkisi</i>	Erkan TORTU
OAS-146	<i>Otizm Tanısı Olan Çocuklarda Fiziksel ve Motorik Özellikler Arasındaki İlişkinin İncelenmesi</i>	Ali KELEŞ
OAS-147	<i>Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylerin Üç Farklı Açıda Propriyosepsiyon Duyuları ile Reaksiyon Zamanları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi</i>	Ebru TOPUZOĞLU Murat BİLGE Ali KELEŞ
OAS-148	<i>Spor Terapi Dersine Katılan Otizmlı Çocukların Vücut Kompozisyonlarının İncelenmesi</i>	Ali KELEŞ
OAS-149	<i>Otizmlı Bireylerin Yağ Yüzdesi ya da Yağ Harici Kütle Değerleri mi Denge, Esneklik, Kuvvet ve Reaksiyon Zaman Değişkenlerini Etkiler?</i>	Gökhan DELİCEOĞLU Erkan TORTU Selman KAYA
OAS-150	<i>Otizmlı Çocuklarda Esneklik, Çeviklik ve Devamlı Sıçrama Parametreleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi</i>	Selman KAYA

SPOR TERAPİ DERSİ ALAN OTİZMLİ ÖĞRENCİLERİN GELİŞİMLERİNİN İNCELENMESİ (SELÇUKLU OTİZMLİ BİREYLER EĞİTİM VAKFI ÖRNEĞİ)

Yusuf BATMAZ

Selçuklu Otizmlı Bireyler Eğitim (SOBE) Vakfı, Terapi Süpervizörü

E-mail: yusufbatmaz72@hotmail.com

ORCID: 0009-0003-1068-2199

Ömer ARICI

Selçuklu Otizmlı Bireyler Eğitim (SOBE) Vakfı, Terapi Süpervizörü

E-mail: decoomer1952@gmail.com

ORCID: 0009-0008-6078-3170

ÖZET

Bu araştırmanın amacı otizm tanısı olan ve spor terapi dersi alan çocukların sportif gelişimlerinin gözlemlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya SOBE eğitim kurumunda 2021-2023 yılları arasında spor terapi dersine katılan ve eğitimi devam eden 1995-2016 yaş aralığında olan 40 öğrenci katılmıştır. Katılımcılara antropometrik ve motorik ölçümler; boy uzunluğu, vücut ağırlığı, Vücut kitle indeksi, kulaç uzunluğu, karış uzunluğu, görsel reaksiyon, esneklik, el kavrama kuvveti testleri yapılmıştır. Analizler Microsoft Excel 365 paket programında gerçekleştirilmiştir. Çalışmada yüzdesel gelişme olarak boy uzunluğu %5,44, vücut ağırlığı 11,66, Vücut kitle indeksi %1,95, kulaç uzunluğu %5,26, karış uzunluğu %7,41, görsel reaksiyon %15,10, esneklik % -0,34, sağ el kavrama kuvveti %3,09, sağ el kavrama kuvveti %3,39 olarak saptanmıştır. Sonuç olarak katılımcıların otizm tanısı alan öğrencilerinden oluşmasından dolayı yeme içme alışkanlıklarının düzensiz oluşu ve hareketsiz bir yaşamdan kaynaklanması ayrıca spor terapi ders sayısının yetersiz kalmasından dolayı vücut ağırlığı, esneklik parametrelerinin gelişme sağlamaması yorumlanabilir. Ölçülen diğer parametrelerin spor terapi dersi alan çocuklara olumlu bir katkı sağladığı saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: spor terapi, otizm, motorik, antropometrik, motor beceri

EXAMINING THE DEVELOPMENT OF STUDENTS WITH AUTISM STUDY SPORTS THERAPY COURSE (EXAMPLE OF SELCUKLU AUTISM INDIVIDUALS EDUCATION FOUNDATION)

ABSTRACT

This programming method is to observe the sportive development of children with autism diagnosis and taking sports therapy lessons. 40 students between the ages of 1995-2016 who participated in sports therapy and continued education between the years 2021-2023 in SOBE education selection participated in the study. Anthropometric and motoric measurements were given to the participants; Height, body weight, body mass index, stroke length, medium length, visual metabolism, flexibility, strength of hand features were tested. The analyzes were carried out with Microsoft Excel 365 package program. In the study, height 5.44%, body weight 11.66%, body mass index 1.95%, stroke length 5.26%, head length 7.41%, visual reaction 15.10%, endurance -0% improvement. seen. .34, right-hand communication strength is kept at 3.09%, right-hand access power is kept at 3.39%. As a result, it can be interpreted that the separation of eating caused by studies in the field of autism monitoring and a sedentary life, as well as the inadequacy of sports therapy courses, did not provide the development of body weight and flexibility. A positive contribution was made in the field of sports therapy lessons of other athletes measured.

Keywords: sports therapy, autism, motor, anthropometric, motor skill

OTİZMLİ BİREYLERİN VÜCUT KOMPOZİSYON ANALİZİNİN DİKEY SİÇRAMA VE ÇEVİKLİK PERFORMANSLARI ÜZERİNE ETKİSİ

Dr. Öğr. Üyesi Erkan TORTU

Trabzon Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü

E-mail: erkantortu@trabzon.edu.tr

ORCID: 0000-0003-2816-9994

ÖZET

Otizm spektrum bozukluğu olan bireylerin vücut kompozisyon analizinin dikey sıçrama ve çeviklik performansı üzerine etkisi bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Çalışmaya ($X_{Yaş}=13,14±0,66$ yıl; $X_{VücutAğırlığı}=48,68±17,44$ kg $X_{BoyUzunluğu}=146,59±7,54$ cm) otizm spektrum bozukluğu olan 27 kişi katıldı. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine yönelik uygulanan Skewness ve Kurtosis analizi sonuçlarına göre verilerin normal dağılım gösterdiği böylece parametrik istatistik uygulamaya karar verildi. Bu bağlamda Elde edilen parametrelerin Yağ Yüzdesi ve Yağ harici kütleyi yordamasına yönelik Regresyon analizi uygulandı. İstatistiksel analizler için SPSS 22.00 paket programı ve anlamlılık düzeyi için $p<0,05$ değeri kullanıldı. Otizm spektrum bozukluğu olan bireylerin vücut kompozisyon analizleri (yağ yüzdesi ($X_{Yağ\%}=21,15±8,14$) ve kas kütlesi ($X_{kas}=35,75±10,22$ kg)) dikey sıçrama ($X_{DS}=10,62±4,87$ cm) ve çeviklik performansını ($X_{Ç}=14,47±4,40$ sn) yordamasına yönelik regresyon analizine göre orta düzeyde istatistiksel olarak anlamlı ilişki görülmektedir (sırasıyla $R=,552$; $R^2=,304$ ve $R=,575$; $R^2=,330$). Otizm spektrum bozukluğuna sahip bireylerin vücut kompozisyon analizi sonucunda el edilen yağ yüzdesi ve kas kütlesi değerlerinin dikey sıçrama ve çeviklik performansları etkilediği sonucuna varılmaktadır. Yağ yüzdesi dikey sıçrama performansını negatif yönde, çeviklik performansını ise pozitif yönde etkilerken, kas kütlesi değeri ise tam tersi yönde etkilemektedir. Bir başka deyişle Otizimli bireylerin egzersiz ile yağ yüzdelerinin azaltılıp kas kitlelerinin artırılması dikey sıçrama ve çeviklik performansını geliştirmelerine katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: otizm, çeviklik, dikey sıçrama, vücut kompozisyonu

THE EFFECT OF BODY COMPOSITION ANALYSIS ON VERTICAL JUMP AND AGILITY PERFORMANCES OF INDIVIDUALS WITH AUTISM

ABSTRACT

This study aimed to investigate the effect of body composition analysis on the vertical jump and agility performance of individuals with autism spectrum disorder. The study included 27 children ($X_{age}=13,14±0,66$ yıl; $X_{bw}=48,68±17,44$ kg $X_{height}=146,59±7,54$ cm) with autism spectrum disorder. According to the results of Skewness and Kurtosis analyses applied for whether the data showed normal distribution, it was decided to apply parametric statistics. In this context, Regression analysis was applied to predict the fat percentage and non-fat mass of the parameters obtained. SPSS 22.00 package program was used for statistical analyses, and $p<0.05$ value was used for significance level. According to the regression analysis of body composition analyses (fat percentage ($X_{fat\%}=21,15±8,14$) and muscle mass ($X_{muscle}=35,75±10,22$ kg)) predicting vertical jump ($X_{VJ}=10,62±4,87$ cm) and agility performance ($X_a=14,47±4,40$ s) of individuals with autism spectrum disorder, there is a statistically significant relationship at medium level ($R=,552$; $R^2=,304$ and $R=,575$; $R^2=,330$, respectively). It is concluded that fat percentage and muscle mass values obtained from body composition analysis of individuals with autism spectrum disorder affect vertical jump and agility performances. While fat percentage affects vertical jump performance negatively and

2. Otizm Araştırmaları Sempozyumu – 2nd Autism Research Symposium

agility performance positively, muscle mass value affects in the opposite direction. In other words, decreasing the fat percentage and increasing the muscle mass of individuals with autism through exercise will improve vertical jump and agility performance.

Keywords: autism, agility, vertical jump, body composition

OTİZM TANISI OLAN ÇOCUKLARDA FİZİKSEL VE MOTORİK ÖZELLİKLER ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Öğr. Gör. Ali KELEŞ

Selçuk Üniversitesi, Karapınar Aydoğanlar Meslek Yüksekokulu

E-mail: ali.keles@selcuk.edu.tr

ORCID: 0000-0001-7513-4474

ÖZET

Bu araştırmanın amacı otizm tanısı olan çocuklarda seçilmiş motorik özellikler arasındaki ilişkilerin incelenmesidir. Çalışmaya 7-14 yaş arasında bir yıl spor terapi dersi almıő 20 çocuk velilerinden ve kurumlarından izin alınarak gönüllü katılmışlardır. Katılımcılara uygulanan antropometrik ve motorik ölçümleri; $X_{boy} = 142,35 \pm 17,17$ cm, $X_{vücut\ ağırlığı} = 33,79 \pm 15,54$ kg, $X_{kulaç} = 140,50 \pm 16,01$ cm, $X_{karış} = 18,20 \pm 1,52$ cm, $X_{görsel\ reaksiyon} = 22,15 \pm 10,89$ sn, $X_{esneklik} = 16,40 \pm 9,23$ cm, $X_{sağ\ el\ kavrama} = 12,31 \pm 8,38$ kg, $X_{sol\ el\ kavrama} = 10,70 \pm 7,69$ kg testleri yapılmıştır. İstatistiksel analizler SPSS 26.0 paket programı ile gerçekleştirilmiştir ($p < 0.05$). Verilerin normal dağılım gösterdiği Kolmogorov-Smirnoff ile tespit edilmiştir. Çalışmada görsel reaksiyon testi ve esneklik testinin diğer değişkenler ile anlamlı bir ilişkisi olmadığı saptanmıştır. Kulaç uzunluğu, karış uzunluğu ve el kavrama kuvvet değişkenleri arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır ($p < 0.05$).

Anahtar Kelimeler: otizm, motorik, fiziksel, spor terapi, antropometrik

THE RELATIONSHIP BETWEEN PHYSICAL AND MOTORIC FEATURES IN CHILDREN WITH AUTISM

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the relationships between selected motoric characteristics in children with autism. 20 children between the ages of 7-14 who took sports therapy courses for one year voluntarily participated in the study with the permission of their parents and institutions. Anthropometric and motoric measurements applied to participants; $X_{height\ length} = 142,35 \pm 17,17$ cm, $X_{body\ weight} = 33,79 \pm 15,54$ kg, $X_{stroke\ length} = 140,50 \pm 16,01$ cm, $X_{inch\ length} = 18,20 \pm 1,52$ cm, $X_{visual\ reaction} = 22,15 \pm 10,89$ sec, $X_{flexibility} = 16,40 \pm 9,23$ cm, $X_{right\ hand\ grip\ strength} = 12,31 \pm 8,38$ kg, $X_{left\ hand\ grip\ strength} = 10,70 \pm 7,69$ kg tests were performed. Statistical analyses were performed with SPSS 26.0 package program ($p < 0.05$). The normal distribution of the data was determined by Kolmogorov-Smirnoff. In the study, it was found that visual reaction test and flexibility test had no significant relationship with other variables. It was found that there was a significant positive relationship between stroke length, inch length and hand grip force variables ($p < 0.05$).

Keywords: autism, motoric, physical, sports therapy, anthropometric

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN BİREYLERİN ÜÇ FARKLI AÇIDA PROPRİOSEPSİYON DUYULARI İLE REAKSİYON ZAMANLARI ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN İNCELENMESİ

Ebru TOPUZOĞLU

Kırıkkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hareket ve Antrenman Bilimleri Anabilim
Dalı

E-mail: ebrutopuzoglu95@gmail.com

ORCID: 0000-0001-7952-1324

Prof. Dr. Murat BİLGE

Kırıkkale Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Hareket ve Antrenman Bilimleri Anabilim
Dalı

E-mail: muratbilge@gmail.com

ORCID: 0000-0002-3594-1316

Öğr. Gör. Ali KELEŞ

Selçuk Üniversitesi, Karapınar Aydoğanlar Meslek Yüksekokulu

E-mail: ali.keles@selcuk.edu.tr

ORCID: 0000-0001-7513-4474

ÖZET

Araştırmanın amacı otizm spektrum bozukluğu olan bireylerin propriosepsiyon duyuları ve reaksiyon zamanları arasındaki ilişkinin farklı açılarda incelenmesidir. Araştırmaya 23 erkek ($X_{Yaş}=7,17\pm yıl; 1,66 X_{VA}=23,11\pm kg; 6,15 X_{BoyU}=121,08\pm 11,43$ cm) otizimli bireyler katılmıştır. Propriosepsiyon duyuları, sağ el bileğine yerleŐtirilmiş “dijital inklinometre” ile üç farklı açıda (60° - 90° - 120°) ölçülmüŐtür. Otizimli bireylerin reaksiyon hızını ölçmek için görsel reaksiyon zamanı testi uygulanmıştır. Özellikler arası ilişki tespiti için Pearson Korelasyon testi yapılmıştır. Skewness ve Kurtosis analizi uygulanmıştır. Anlamlılık düzeyi için $p<0,05$ değeri kullanılmıştır. Erkek otizm spektrum bozukluğu olan bireylerden elde edilen parametreler incelendiğinde görsel reaksiyon ile 60° propriosepsiyon arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki vardır ($r=,551$) ($p<0,05$). Görsel reaksiyon ile 90° ve 120° propriosepsiyon arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır ($r=,222$) ($r=,136$) ($p>0,05$). Üç farklı propriosepsiyon değerleri arasında 60° propriosepsiyon ile 90° ve 120° propriosepsiyon arasında anlamlı düzeyde fark vardır. Bireylerin 60° propriosepsiyon değerleri, 90° ve 120° propriosepsiyon değerlerine göre yüksektir. Antropometrik değişkenlerden VKİ ile 90° ve 120° propriosepsiyon arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki vardır ($r=,029$), ($r=0,37$). Yağ kütlesi ile 90° propriosepsiyon arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki vardır ($r=0,20$). Vücut yağ yüzdesi ile 90° propriosepsiyon arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki vardır ($r=0,34$). Antropotmetrik değişkenler ile (vücut ağırlığı, boy uzunluğu, vücut kitle indeksi, bazal metabolizma kkal, impedance, vücut yağ yüzdesi, yağ kütlesi, yağsız vücut kütlesi, su kütlesi) görsel reaksiyon değeri arasında anlamlı bir ilişki yoktur ($p>0,05$). Otizm spektrum bozukluğuna sahip bireylerin Propriosepsiyon açısıl değerleri farklılaŐtıka görsel reaksiyon ve antropometrik değişkenleri etkilenmektedir.

Anahtar Kelimeler: otizm spektrum bozukluğu, propriosepsiyon, reaksiyon zamanı

**INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN THE SENSE OF
PROPRIOCEPTION AND REACTION TIMES IN THREE DIFFERENT ANGLES
OF INDIVIDUALS WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER**

ABSTRACT

The aim of the study is to examine the relationship between the proprioception senses and reaction times of individuals with autism spectrum disorder from different perspectives. 23 male ($X_{Age}=7,17\pm year; 1,66 X_{BW}=23,11\pm kg; 6,15 X_{Height}=121,08\pm 11,43$ cm) individuals with autism participated in the research. Proprioception senses were measured at three different angles (60°-90°-120°) with a “digital inclinometer” placed on the right wrist. Visual reaction time test was applied to measure the reaction speed of individuals with autism. Pearson Correlation test was used to determine the relationship between features. Skewness and Kurtosis analysis were applied. A value of $p<0.05$ was used for the level of significance. When the parameters obtained from individuals with male autism spectrum disorder are examined, there is a positive and significant relationship between visual reaction and 60° proprioception ($r=,551$) ($p<0,05$). No significant relationship was found between visual reaction and 90° and 120° proprioception ($r=,222$) ($r=,136$) ($p>0.05$). Between the three different proprioception values, there is a significant difference between 60° proprioception and 90° and 120° proprioception. 60° proprioception values of individuals are higher than 90° and 120° proprioception values. There is a significant positive correlation between BMI, one of the anthropometric variables, and 90° and 120° proprioception ($r=,029$), ($r=0,37$). There is a significant positive correlation between fat mass and 90° proprioception ($r=0,20$). There is a positive and significant relationship between body fat percentage and 90° proprioception ($r=0,34$). There is no significant relationship between anthropometric variables (body weight, height, body mass index, basal metabolism kcal, impedance, body fat percentage, fat mass, lean body mass, water mass) and visual reaction value ($p>0.05$). As the proprioception angular values of individuals with autism spectrum disorder differ, visual reaction and anthropometric variables are affected.

Keywords: autism spectrum disorder, proprioception, reaction time

SPOR TERAPİ DERSİNE KATILAN OTİZMLİ ÇOCUKLARIN VÜCUT KOMPOZİSYONLARININ İNCELENMESİ

Öğr. Gör. Ali KELEŞ

Selçuk Üniversitesi, Karapınar Aydoğanlar Meslek Yüksekokulu

E-mail: ali.keles@selcuk.edu.tr

ORCID: 0000-0001-7513-4474

ÖZET

Bu araştırmanın amacı otizm spektrum tanısı konulmuş çocuklarda vücut kompozisyonlarının özelliklerinin yaşlara göre incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya otizm tanısı olan 2014 doğumlu $X_{boy}=134,16\pm7,33$ cm $X_{vücut\ ağırlığı}=27,95\pm5,48$ kg, $X_{vücut\ kitle\ indeksi}=15,40\pm1,44$; 2015 doğumlu $X_{boy}=129,38\pm4,55$ cm $X_{vücut\ ağırlığı}=26,28\pm3,48$ kg, $X_{vücut\ kitle\ indeksi}=15,74\pm2,01$; 2016 doğumlu $X_{boy}=120,58\pm5,71$ cm $X_{vücut\ ağırlığı}=22,13\pm5,77$ kg, $X_{vücut\ kitle\ indeksi}=15,05\pm2,19$ olan toplamda 21 çocuk katılmıştır. Katılımcılara uygulanan ölçümler; boy uzunluğu, vücut ağırlığı, vücut yağ yüzdesi, yağsız kütle, yağ kütlesi, vücut sıvısı ölçümleri yapılmıştır. İstatistiksel analizler SPSS 26.0 paket programı ile gerçekleştirilmiştir ($p<0.05$). Verilerin normal dağılım gösterdiği Shapiro-Wilk testi ile saptanmıştır. Yaşlara göre farklılığı analiz etmek için tek yönlü varyans (Anova) analizi kullanılmış, yaşlar arasında farkın hangi gruptan kaynaklandığını tespit etmek için post hoc testlerden Sheffe testi uygulanmıştır. Veriler analiz edildiğinde vücut yağ yüzdesi ve yağ kütlesi değişkenleri arasında yaşlara göre anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Katılımcıların yağsız kütlesi ve vücut sıvısı arasında anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Yaş grupları arasında 2014 ve 2016 yaşları arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$). Sonuç olarak otizmlili çocuklarda yağsız kütle 2014 doğumlularda $X_{yağsız\ kütle}=24,70\pm4,10$ olması 2016 doğumlularda $X_{yağsız\ kütle}=19,58\pm3,56$ yaş ilerledikçe arttığı; $X_{vücut\ sıvısı}=18,06\pm3,00$ olması 2016 doğumlularda $X_{vücut\ sıvısı}=14,33\pm2,62$ değerlerinin azaldığı saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: fiziksel uygunluk, otizm, yağ kütlesi, vücut analizi, spor terapi

EXAMINATION OF BODY COMPOSITIONS OF CHILDREN WITH AUTISM ATTENDING SPORTS THERAPY COURSE

ABSTRACT

The aim of this study was to examine the characteristics of body compositions in children diagnosed with autism according to age. Born in 2014 with autism in the study $X_{height}=134,16\pm7,33$ cm $X_{body\ weight}=27,95\pm5,48$ kg, $X_{body\ mass\ index}=15,40\pm1,44$; born in 2015 $X_{height}=129,38\pm4,55$ cm $X_{body\ weight}=26,28\pm3,48$ kg, $X_{body\ mass\ index}=15,74\pm2,01$; born in 2016 $X_{height}=120,58\pm5,71$ cm $X_{body\ weight}=22,13\pm5,77$ kg, $X_{body\ mass\ index}=15,05\pm2,19$ total of 21 children with participated. Participants were measured for height, body weight, body fat percentage, free fat mass, fat mass and body fluid. Statistical analyses were performed with SPSS 26.0 package program ($p<0.05$). The normal distribution of the data was determined by Shapiro-Wilk test. One-way variance (Anova) analysis was used to analyze the difference according to ages, and Sheffe test, one of the post hoc tests, was applied to determine which group caused the difference between ages. When the data were analyzed, no significant difference was found between body fat percentage and fat mass variables according to age. A significant difference was found between the participants' lean mass and body fluid. It was found that there was a significant difference between the age groups between the ages of 2014 and 2016 ($p<0.05$). As a result, the lean mass in children with autism was $X_{free\ fat\ mass}=24.70\pm4.10$ in 2014 births, while

2. Otizm Araştırmaları Sempozyumu – 2nd Autism Research Symposium

$X_{\text{free fat mass}}=19.58\pm3.56$ in 2016 births increased as the age progressed; $X_{\text{body fluid}}=18.06\pm3.00$ in 2016 births, it was found that $X_{\text{body fluid}}=14.33\pm2.62$ values decreased.

Keywords: physical fitness, autism, fat mass, body analysis, sports therapy

OTİZMLİ BİREYLERİN YAĞ YÜZDESİ YA DA YAĞ HARİCİ KÜTLE DEĞERLERİ Mİ DENGE, ESNEKLİK, KUVVET VE REAKSİYON ZAMAN DEĞİŞKENLERİNİ ETKİLER?

Doç. Dr. Gökhan DELİCEOĞLU

Gazi Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü

E-mail: gokhandeliceoglu@gazi.edu.tr

ORCID: 0000-0003-2459-9209

Arş. Gör. Dr. Selman KAYA

Yalova Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü

E-mail: selman.kaya@yalova.edu.tr

ORCID: 0000-0002-2185-6436

Dr. Öğr. Üyesi Erkan TORTU

Trabzon Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü

E-mail: erkantortu@trabzon.edu.tr

ORCID: 0000-0003-2816-9994

ÖZET

Otizm spektrum bozukluğu olan bireylerin denge, esneklik, el kavrama kuvveti ve reaksiyon zaman değişkenleri üzerinde yağ yüzdesi ya da yağ harici kütle ortaya koyulması araştırmanın amacını oluşturmaktadır. Çalışmaya ($X_{Yaş}=13,24±5,66$ yıl; $X_{VücutAğırlığı}=46,88±28,64$ kg, $X_{BoyUzunluğu}=144,250±22,94$ cm) otizm spektrum bozukluğu olan 78 kişi katıldı. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine yönelik uygulanan Skewness ve Kurtosis analizi sonuçlarına göre verilerin normal dağılım gösterdiği ve parametrik istatistik tekniklerinin uygulanabileceğine karar verildi. Bu bağlamda elde edilen parametrelerin Yağ Yüzdesi ve Yağ harici kütle yordamasına yönelik Regresyon analizi uygulandı. İstatistiksel analizler için SPSS 22.00 paket programı ve anlamlılık düzeyi için $p<0,05$ değeri kullanıldı. Otizm spektrum bozukluğu olan bireylerin denge, esneklik, el kavrama kuvveti ve reaksiyon zaman değişkenlerinin yağ yüzdesini ($X_{Yağ\%}=20,25±13,34$) yordamasına yönelik regresyon analizine göre düşük düzeyde istatistiksel olarak anlamlı olmayan ilişki görülmektedir ($R=,337$; $R^2=,113$). Ele alınan değişkenlerin yağ harici kütle yordamasına yönelik regresyon analizi sonuçları incelendiğinde ise yüksek düzeyde ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki görülmektedir ($R=,792$; $R^2=,627$). Standardize edilmiş regresyon katsayısına göre denge ($X_{ort}=61,88±15,47$ mm) ve el kavrama kuvveti ($X_{ort}=11,67±7,52$ kg) değişkenleri yağ harici kütle anlamlı bir şekilde etkilenmiştir. Görsel reaksiyon zamanı ($X_{ort}=25,19±9,40$ sn) ve esneklik ($X_{ort}=17,57±10,73$ cm) anlamlı bir etkiye sahip olmadığı görülmektedir. Sonuç olarak Otizm spektrum bozukluğuna sahip bireylerin Yağ yüzdesindeki değişim herhangi bir parametreden etkilenmediği yağ harici kütle ortaya koyulması ise kuvvetin dominant olduğu Denge ve El kavrama kuvvetinde değişimi etkilediği sonucuna varılmaktadır. Bir başka deyişle otizmlili bireylerde yağ harici kütle ortaya koyulması yağ yüzdesinin düşürülmesinden daha önemli olabileceği sonucuna varılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: otizm spektrum bozukluğu, denge, görsel reaksiyon zamanı, esneklik

DOES FAT PERCENTAGE OR NON-FAT MASS AFFECT BALANCE, FLEXIBILITY, STRENGTH, AND REACTION TIME VARIABLES OF INDIVIDUALS WITH AUTISM?

ABSTRACT

The aim of the study is to reveal that balance, flexibility, hand grip strength and reaction time variables of individuals with autism spectrum disorder are more affected by fat percentages or non-fat mass. Seventy-eight individuals with autism spectrum disorder ($X_{Age}=13.24\pm5.66$ years; $X_{BodyWeight}=46.88\pm28.64$ kg $X_{Height}=144.250\pm22.94$ cm) participated in the study. According to the results of Skewness and Kurtosis analysis applied to determine whether the data showed normal distribution or not, it was decided to apply parametric statistics. In this context, Regression analysis was applied to predict the fat percentage and non-fat mass of the parameters obtained. SPSS 22.00 package program was used for statistical analysis and $p<0.05$ value was used for significance level. According to the regression analysis of balance, flexibility, hand grip strength and reaction time variables predicting fat percentage ($X_{Fat\%}=20.25\pm13.34$) of individuals with autism spectrum disorder, a low level statistically insignificant relationship was observed ($R=,337$; $R^2=,113$). When the results of the regression analysis for the prediction of non-fat mass by the variables analyzed are examined, a high level and statistically significant relationship is observed ($R=,792$; $R^2=,627$). According to the standardized regression coefficient, Balance ($X_{mean}=61.88\pm15.47$ mm) and Hand grip strength ($X_{mean}=11.67\pm7.52$ kg) variables were significantly affected by Non-Fat Mass. Visual reaction time ($X_{mean}=25,19\pm9,40$ s) and Flexibility ($X_{mean}=17,57\pm10,73$ cm) did not have a significant effect. It is concluded that the change in fat percentage of individuals with autism spectrum disorder does not affect any of the parameters, whereas the change in non-fat mass affects the change in Balance and Hand grip strength, where strength is dominant. In other words, it is concluded that changing the non-fat mass in individuals with autism may be more important than reducing the fat percentage.

Keywords: autism spectrum disorder, balance, visual reaction time, flexibility

OTİZMLİ ÇOCUKLARDA ESNEKLİK, ÇEVİKLİK VE DEVAMLİ SİÇRAMA PARAMETRELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN İNCELENMESİ

Arş. Gör. Dr. Selman KAYA

Yalova Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü

E-mail: selman.kaya@yalova.edu.tr

ORCID: 0000-0002-2185-6436

ÖZET

Bu araştırmanın amacı otizmlı çocuklarda esneklik, çeviklik ve devamlı sıçrama özellikleri arasındaki ilişkilerin incelenmesidir. Çalışmaya 2009-2014 doğumları arasında 27 erkek çocuk katılmıştır. Katılımcılara boy uzunluğu, vücut ağırlığı, uzan eriş esneklik testi, ilinois çeviklik testi ve 30 sn devamlı sıçrama testleri uygulanmıştır. İstatistiksel analizler SPSS 26.0 paket programı ile gerçekleştirilmiştir ($p<0.05$). Verilerin normal dağılım gösterdiği Shapiro-Wilk testi ile tespit edilmiştir ($p<0.05$). Çalışmada esneklik özelliğinin çeviklik ve 30 sn. devamlı sıçrama değerleri arasında anlamlı bir ilişkisi olmadığı saptanmıştır. Çeviklik özelliğinin ise 30 sn devamlı sıçrama testinin değerlerinden yerde kontak süresi ile yüksek düzeyde pozitif yönde ve sıçrama sayısı ile orta düzey negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır ($p<0.05$).

Anahtar Kelimeler: esneklik, çeviklik, anaerobik güç, otizm

EXAMINATION OF THE RELATIONSHIPS BETWEEN FLEXIBILITY, AGILITY, AND CONTINUOUS JUMP PARAMETERS IN CHILDREN WITH AUTISM

ABSTRACT

The aim of this study was to investigate the relationships between flexibility, agility and continuous jumping in children with autism. Twenty-seven boys born between 2009 and 2014 participated in the study. Height, body weight, reach and reach flexibility test, Illinois agility test and 30 seconds continuous jump tests were applied to the participants. Statistical analyses were performed with SPSS 26.0 package program ($p<0.05$). The normal distribution of the data was determined by Shapiro-Wilk test ($p<0.05$). In the study, it was determined that there was no significant relationship between flexibility and agility and 30-second continuous jump values. Agility was found to have a significant positive relationship with ground contact time and a moderate negative relationship with the number of jumps in the 30-second continuous jump test values ($p<0.05$).

Keywords: flexibility, agility, anaerobic power, autism

Sosyal, Beşerî ve İdari Bilimler Alanında Otizm Araştırmaları

<i>Bildiri Numarası</i>	<i>Bildiri Başlığı</i>	<i>Bildiri Yazar(lar)ı</i>
OAS-102	<i>Otizm Spektrum Bozukluğu ile İlgili Yayınların Bibliyometrik Analizi: SCOPUS Veri Tabanından Bir Kesit</i>	<i>Metin BULU</i>
OAS-115	<i>Okul Öncesi Çocuğa Sahip Annelerin Otizm Farkındalık Düzeyi ve Damgalama Eğilimleri</i>	<i>Kübra ARSLAN Hande şAHİN</i>
OAS-118	<i>Otizimli Çocukların Gelişiminde Oyun</i>	<i>Nisa Gökden KAYA</i>
OAS-122	<i>Filmlerde Otizmin Temsili: Siyah Balon Filmi</i>	<i>şeyma Nur YILMAZ Meryem KARAAZİZ</i>
OAS-151	<i>Otizimli Bireylere Yönelik Türkiye'deki Girişimcilik Destek Uygulamaları</i>	<i>Osman ÜNÜVAR Mete SEZGİN</i>

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU İLE İLGİLİ YAYINLARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ: SCOPUS VERİ TABANINDAN BİR KESİT

Öğr. Gör. Metin BULU

Ardahan Üniversitesi, Çıldır Meslek Yüksekokulu, Sosyal Hizmetler Bölümü, Sosyal Hizmetler Programı

E-mail: shumetinbulu@gmail.com

ORCID: 0000-0003-0635-9914

ÖZET

Bu çalışmanın temel amacı, Scopus veri tabanında yer alan otizm spektrum bozukluğu (OSB) konulu çalışmalarını bibliyometrik bir perspektifle incelemektir. Literatürde birçok bibliyometrik çalışma olmasına rağmen, "otizm spektrum bozukluğu" konusunda mevcut durumu ortaya koyan bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu doğrultuda Scopus veri tabanı üzerinde yapılan arama ile yayın başlığında "Autism spectrum disorder*" kelimelerini içeren toplamda 18683 makale tespit edilmiş olup yayınlar bibliyometri yöntemi kullanılarak veriler analiz edilmiştir. Analiz kapsamında yayınların dağılımı hakkında genel bilgiler verilmiş ve VOSviewer kullanılarak görselleştirilmiştir. Analiz sonuçlarına göre, en çok yayın yapılan yılların 2022 (n=2070) ve 2021 (n=1987) olduğu, en çok yayın yapılan dillerin İngilizce (n=17886) ve Fransızca (n=188) olduğu, en çok yayın yapan kurumların sırasıyla Harvard Medical School (n=463) ve King's College London (n=439) olduğu, en çok yayın yapan yazarlar arasında 151 yayın ile Zwaigenbaum, L. ilk sırada yer alırken sırasıyla, Matson, J.L. (n=134) ve Charman, T. (n=112) olduğu, Baio, Jon vd. tarafından 2018 yılında yayınlanan "Prevalence of autism spectrum disorder among children aged 8 Years - Autism and developmental disabilities monitoring network, 11 Sites, United States, 2014" isimli yayın 2470 atıf ile en çok atıf alan çalışma olduğu, en çok yayın yapan ülkeler arasında Amerika Birleşik Devletleri (n=8172) ilk sırada yer alırken Türkiye ise 375 yayın ile on dördüncü sırada yer almaktadır. VOSviewer programı kullanılarak elde edilen sonuçlar, en çok kullanılan anahtar kelimelerin "autism spectrum disorder" (n=6775) ve "autism" (n= 4072) olduğunu göstermektedir. Sonuç olarak, bu çalışma OSB konusunda yapılan yayınların bibliyometrik analizini sunmaktadır. Elde edilen bulgular, OSB araştırmalarının gelişimi ve trendlerinin anlaşılmasına katkıda bulunmaktadır. Bu analiz, OSB araştırmalarında öncelikli konuları ve ilerleyen çalışmalar için potansiyel alanları belirlemek açısından önemli bir kaynak sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: otizm spektrum bozukluğu, otizm, çocuk, ebeveyn

BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF PUBLICATIONS RELATED TO AUTISM SPECTRUM DISORDER: A SECTION FROM SCOPUS DATABASE

ABSTRACT

The main purpose of this study is to examine the studies on autism spectrum disorder (ASD) in the Scopus database from a bibliometric perspective. Although there are many bibliometric studies in the literature, no study has been found that reveals the current situation on "autism spectrum disorder". In this direction, a total of 18683 articles containing the words "autism spectrum disorder*" in the title of the publication were identified through a search on the Scopus database, and the data were analyzed using the bibliometric method. Within the scope of the analysis, general information about the distribution of publications was given and visualized using VOSviewer. According to the results of the analysis, the most published years were 2022 (n=2070) and 2021 (n=1987), the most published languages were English (n=17886) and French (n=188), the most broadcasting institutions were respectively. Zwaigenbaum, L. ranks

2. Otizm Araştırmaları Sempozyumu – 2nd Autism Research Symposium

first with 151 publications among the top-publishing authors, including Harvard Medical School (n=463) and King's College London (n=439), respectively, followed by Matson, J.L. (n=134) and Charman, T. (n=112), Baio, Jon et al. The publication titled “Prevalence of autism spectrum disorder among children aged 8 Years - Autism and developmental disabilities monitoring network, 11 Sites, United States, 2014” published by in 2018, was the most cited study with 2470 citations, and America is among the most publishing countries. While the United States (n=8172) is in the first place, Turkiye is in the fourteenth place with 375 publications. The results obtained using the VOSviewer program show that the most used keywords are “autism spectrum disorder” (n=6775) and “autism” (n= 4072). In conclusion, this study presents the bibliometric analysis of the publications on ASD. The findings contribute to the understanding of the development and trends of ASD research. This analysis provides an important resource in terms of identifying priority issues in ASD research and potential areas for further studies.

Keywords: autism spectrum disorder, autism, child, parent

OKUL ÖNCESİ ÇOCUĞA SAHİP ANNELERİN OTİZM FARKINDALIK DÜZEYİ VE DAMGALAMA EĞİLİMLERİ

Doç. Dr. Kübra ARSLAN

Kırıkkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü
E-mail: kbraarslann@gmail.com
ORCID: 0000-0003-4916-8317

Prof. Dr. Hande ŞAHİN

Kırıkkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü
E-mail: hande_k1979@yahoo.com
ORCID: 0000-0002-0012-0294

ÖZET

Bu araştırmada, okul öncesi dönemde çocukları olan annelerin otizm farkındalık düzeyi ve damgalama eğilimlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada ayrıca annelerin otizm farkındalık düzeyinin bireysel özelliklerine göre farklılaşmaları da incelenmiştir. Genel tarama yönteminin kullanıldığı bu araştırmada verilerin toplanmasında kişisel bilgi formu ile Neng (2021) tarafından geliştirilen “Okul Öncesi Çocukların Annelerinin Otizm Farkındalığı Ölçeği” ve Yaman ve Güngör (2013) tarafından geliştirilen “Damgalama Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini amaca göre örnekleme yöntemi ile belirlenen 210 anne oluşturmaktadır. Toplanan verilerin istatistiksel analizleri için; tanımlayıcı istatistiksel metotların (aritmetik ortalama, standart sapma, frekans, yüzdeler) yanı sıra annelerin farkındalıklarının ölçek maddeleri ile bireysel özelliklerine göre karşılaştırılmasında homojen değişkenlerde iki grup için t testi, ikiden daha fazla grup arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla korelasyon testi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda okul öncesi dönemde çocukları olan annelerin otizm farkındalık düzeyinin yüksek olduğu ve damgalama eğiliminin düşük olduğu bulgulanmıştır. Annelerin otizm farkındalık düzeyinin bireysel özellikleri ile karşılaştırılmasında eğitim düzeyi, otizmi duyma, otizmi bilme ve otizimli biri ile karşılaşma değişkenlerine göre anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği belirlenmiştir ($p < 0.05$).

Anahtar Kelimeler: otizm, otizm farkındalığı, damgalama

AUTISM AWARENESS LEVEL AND STIGMATIZATION TENDENCIES OF MOTHERS WITH PRESCHOOL CHILDREN

ABSTRACT

In this study, it was aimed to examine the autism awareness level and stigmatization tendencies of mothers with preschool children. The study also examined the differentiation of mothers' autism awareness level according to their individual characteristics. In this study, in which general survey method was used, personal information form, the "Autism Awareness Scale of Mothers of Preschool Children" developed by Neng (2021), and the "Stigmatization Scale" developed by Yaman and Güngör (2013) were used to collect data. The sample of the study consisted of 210 mothers determined by the purposive sampling method. For the statistical analysis of the collected data; descriptive statistical methods (arithmetic mean, standard deviation, frequency, percentage) as well as t-test for two groups in homogeneous variables and correlation tests were used to determine the relationship between the scale items and individual characteristics of the mothers. As a result of the study, it was found that the autism awareness level of mothers with preschool children was high and the stigmatization tendency was low. In the comparison of the autism awareness level of the mothers with their individual

2. Otizm Araştırmaları Sempozyumu – 2nd Autism Research Symposium

characteristics, it was determined that there was a significant difference according to the variables of education level, hearing about autism, knowing about autism and meeting someone with autism ($p<0.05$).

Keywords: autism, autism awareness, stigmatization

OTİZMLİ ÇOCUKLARIN GELİŞİMİNDE OYUN

Dr. Öğr. Üyesi Nisa Gökden KAYA

Hitit Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi Bölümü

E-mail: nisagokdenkaya@hitit.edu.tr

ORCID: 0000-0002-6969-371X

ÖZET

Oyun çocukların en önemli işidir. Aynı zamanda oyun oynamak, çocukların fiziksel, bilişsel, dil ve psiko-sosyal olmak üzere tüm gelişim alanlarını desteklemektedir. Normal gelişim gösteren çocuklar gibi özel gereksinimli çocuklar için de oyun eğlenceli olduğu kadar faydalı bir uğraştır. Özellikle sosyal gelişimleri bakımından bazı yetersizlikler gösteren otizmliler için oyunların eğitici yönü çok önemlidir. Bu bağlamda otizmliler için oyunların desteklenmesinde oyunlar kullanılmaktadır. Bu derleme çalışması, Türkiye’de ve dünyada otizmliler için oyun ve eğitiminde oyunun önemi ve kullanımı ile ilgili araştırmaları incelemeyi amaçlamaktadır. Yapılan araştırmalar incelendiğinde, otizmliler için sosyal becerilerin kazandırılmasında oyunların kullanılmasının etkili olduğu görülmektedir. Bu bağlamda otizmliler için gelişim özelliklerine uygun oyun alanlarının oluşturulması, akranlarıyla bir arada oynamalarını sağlayacak olanakların sunulması ve otizmliler için oyun alanları olan ailelerin çocuklarına oyun yoluyla nasıl destek olabileceğine ilişkin bilgilendirici araştırmalar yapılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: otizm, sosyal beceriler, oyun

PLAY IN THE DEVELOPMENT OF CHILDREN WITH AUTISM

ABSTRACT

Play is the most important work of children. At the same time, playing games supports all developmental areas of children, including physical, cognitive, language and psycho-social. For children with special needs as well as children with normal development, play is a useful activity as well as fun. The educational aspect of games is very important especially for children with autism who show some deficiencies in terms of their social development. In this context, play is used to support the development of children with autism. This compilation study aims to examine the researches on the importance and use of play in the development and education of children with autism in Turkey and in the world. When the studies are examined, it is seen that the use of play is effective in gaining social skills to children with autism. In this context, it can be recommended to create playgrounds suitable for the developmental characteristics of children with autism, to provide opportunities for them to play together with their peers, and to conduct informative studies on how families with children with autism can support their children through play.

Keywords: autism, social skills, play

FİLMLERDE OTİZMİN TEMSİLİ: SİYAH BALON FİLMİ

Psk. Şeyma Nur YILMAZ

Yakın Doğu Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Fakültesi, Klinik Psikoloji Bölümü

E-mail: seymanuryilmaz8@gmail.com

ORCID: 0000-0002-1307-4127

Doc. Dr. Meryem KARAAZİZ

Yakın Doğu Üniversitesi, Fen ve Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü

E-mail: meryem.karaaziz@neu.edu.tr

ORCID: 0000-0002-0085-612X

ÖZET

Otizm spektrum bozukluğu (OSB), sıklıkla ilk çocukluk dönemlerinde başlayan, bir dizi semptom içeren tekrarlayıcı davranışlarla senkronize nörolojik bir gelişim farklılığıdır. Otizmlilere yönelik toplumsal farkındalık kazandırması açısından birçok çaba bulunmaktadır, bunlardan biri de sinemadır. Bu kapsamda gösterime giren filmlerin bir örneği de 2008 yapımlı Siyah Balon filmidir ve otizmi anlama amacıyla sinemanın gücünü kullanmaktadır. Siyah Balon filmi, otizmlilerden biri olan 18 yaşındaki Charlie ve ailesinin yaşantısını temel alarak, aile içi ilişkilerin dinamikleri ve otizmlilerden biriyle bir arada yaşamının beraberinde getirdiği zorlukları ele almaktadır. Bu çalışmada, aile ilişkileri, sevgi, empati ve anlayış gibi kavramlar psikolojik temelleri göz önünde bulundurularak analiz edilecektir. Bu bağlamda, araştırma yöntemi olarak nitel veri toplama tekniklerinden doküman analizi tercih edilmiştir; bu yöntem, yazılı ve görsel kaynakların sistematik olarak analiz edildiği bir yöntemdir.

Anahtar Kelimeler: otizm spektrum bozukluğu, Siyah Balon, aile ilişkileri, farkındalık, empati

REPRESENTATION OF AUTISM IN MOVIES: THE BLACK BALLOON FILM

ABSTRACT

Autism Spectrum Disorder (ASD) is a neurodevelopmental difference characterized by a range of symptoms, often manifesting with repetitive behaviors, that typically emerges in early childhood. There are numerous efforts aimed at raising societal awareness for individuals with autism, and one of these efforts is through the medium of cinema. A notable example of films that contribute to this awareness is the 2008 production, "The Black Balloon." This film harnesses the power of cinema to promote an understanding of autism. "The Black Balloon" revolves around the life of Charlie, an 18-year-old individual with autism, and his family. It delves into the dynamics of familial relationships and explores the challenges associated with coexisting with an individual with autism. Within this study, concepts such as family relationships, love, empathy, and understanding will be analyzed while considering their psychological foundations. To accomplish this, the qualitative data collection technique of document analysis was employed as the research method. This approach involves a systematic analysis of written and visual sources.

Keywords: autism spectrum disorder, The Black Balloon, familial relationships, awareness, empathy

OTİZMLİ BİREYLERE YÖNELİK TÜRKİYE’DEKİ GİRİŞİMCİLİK DESTEK UYGULAMALARI

Öğr. Gör. Dr. Osman ÜNÜVAR

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Seydişehir Meslek Yüksekokulu, Yönetim ve Organizasyon Bölümü

E-mail: osmanunuvar@erbakan.edu.tr

ORCID: 0000-0003-1399-0640

Prof. Dr. Mete SEZGİN

Selçuk Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği Bölümü

E-mail: metesezgin@hotmail.com

ORCID: 0000-0001-9079-2520

ÖZET

Girişimcilik sistemi, birçok disiplin açısından son yıllarda değeri ve önemi giderek artan bir hal almaya başlamıştır. Girişimcilik faaliyetleri hem kendi hem de başkaları için iş fırsatları oluşturmaya yönelik çabaların toplamı olarak ifade edilmektedir. Bu bağlamda ele alındığında girişimcilik destekleri, toplumun tüm kesimlerini kapsayan ve özellikle dezavantajlı bireylerin topluma entegre edilmesi ve çeşitli kazanımlar elde etmesine önemli katkılar sağlayan uygulamalardır. Ülkemizde son on yıldan daha uzun süredir uygulanan KOSGEB uygulamalı girişimcilik destek paketleri sayesinde dezavantajlı bireylerin topluma kazandırılmasına önemli katkılar sunulmaktadır. Bu araştırmada, otizm spektrum bozukluğuna sahip birey ve ailelerine yönelik olarak Türkiye’de uygulanan girişimcilik alanındaki destek unsurları, faaliyet alanları ve iş yeri kurma becerilerine yönelik desteklerin mevzuat çerçevesinde incelenmesi amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: girişimcilik, KOSGEB destekleri, otizmli bireylere yönelik destekler

ENTREPRENEURSHIP SUPPORT PRACTICES IN TURKIYE FOR INDIVIDUALS WITH AUTISM

ABSTRACT

Entrepreneurship system has started to gain an increasing value and importance in recent years in terms of many disciplines. Entrepreneurial activities are expressed as the sum of efforts to create business opportunities for both themselves and others. When considered in this context, entrepreneurship supports are practices that cover all segments of the society and contribute significantly to the integration of disadvantaged individuals into society and to gain various gains. Thanks to KOSGEB applied entrepreneurship support packages, which have been implemented in our country for more than ten years, significant contributions are made to the integration of disadvantaged individuals into society. In this study, it is aimed to examine the support elements in the field of entrepreneurship, fields of activity and support for starting a business in Türkiye for individuals with autism spectrum disorder and their families, within the framework of legislation.

Keywords: entrepreneurship, KOSGEB supports, supports for individuals with autism

İlahiyat Alanında Otizm Araştırmaları

<i>Bildiri Numarası</i>	<i>Bildiri Başlığı</i>	<i>Bildiri Yazar(lar)ı</i>
OAS-114	<i>Otizimli Çocuk Sahibi Ebeveynlerle İlgili Türkiye’de Yapılan Lisansüstü Tezler (1992-2023) Üzerine Bir Değerlendirme</i>	<i>Mehmet Emrullah DURAN</i>
OAS-116	<i>İslâm Hukukunda Otizm Spektrum Bozukluğu’na (OSB) Sahip Bireylere İlişkin Fıkhî Hükümler</i>	<i>Fatiha BOZBAŞ</i>

OTİZMLİ ÇOCUK SAHİBİ EBEVEYNLERLE İLGİLİ TÜRKİYE’DE YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLER (1992-2023) ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Arş. Gör. Dr. Mehmet Emrullah DURAN

Selçuk Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, Din Bilimleri Anabilim Dalı

E-mail: emrullahduran@selcuk.edu.tr

ORCID: 0000-0001-9952-5103

ÖZET

Bu çalışmada otizmlı çocuk sahibi ebeveynlerle ilgili 1992-2023 arasındaki yıllarda Türkiye’de yapılmış lisansüstü tezlerin taraması yapılmıştır. Bu bağlamda çalışmamızda otizmlı çocuk sahibi ebeveynlerle ilgili çalışma yapmak isteyen araştırmacılar için bir veri sağlanması ve ortaya çıkacak verilerin yapılacak araştırmalarda kaynak olması amaçlanmaktadır. Araştırmamızda nitel araştırma tekniklerinden durum çalışması (gömülü teori) deseni kullanılmıştır. Çalışmamızda yer alan tezlerin 1992 yılından itibaren başlamasının sebebi, 1992 yılına kadar otizmlı çocuk sahibi ebeveynlerle ilgili Türkiye’de yapılan lisansüstü teze rastlanmamış olmasıdır. Araştırma kapsamına alacağımız otizmlı çocuk sahibi ebeveynler konusunda yayımlanmış lisansüstü tezlere Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi verileri incelenerek ulaşılmıştır. 161 lisansüstü tez (133 yüksek lisans, 20 doktora ve 8 tıpta uzmanlık) araştırmanın örnekleme olarak belirlenmiştir. Araştırmamız sonucunda, yayımlanan tezlerin en çok 2021 (n=35) yılında yayımlandığı ve en fazla tezin Üsküdar Üniversitesi’nde (n=18) olduğu ve ilgili tezlerde 15 çalışma konusu (Kişilik Özellikleri, Kaygı düzeyi, Depresyon, Evlilik Uyumu, Stres Düzeyi, Kabul Düzeyi, Sosyal Destek, Umutsuzluk, Psikolojik İyi Oluş, Dini Başa Çıkma, Ebeveynlerin Gereksinimleri, Bakım Verme Yükü, Başa Çıkma, Tükenmişlik Düzeyi, Yaşam Kalitesi) olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: otizm, otizmlı çocuk sahibi ebeveynler, tez, dini başa çıkma

AN ASSESSMENT OF THE GRADUATE THESES ON PARENTS OF CHILDREN WITH AUTISM IN TURKIYE (1992-2023)

ABSTRACT

This study reviews the graduate theses on parents of children with autism produced in Turkey between the years of 1992 and 2023. In this regard, we aim to provide a source of data for other scholars who would like to engage in research on parents of children with autism and use any potential conclusions to offer a reference point for future research. Our study follows the case study (embedded theory) pattern, a qualitative research technique. The theses featured in our study start from 1992 as no graduate theses on parents of children with autism have been encountered that were produced in Turkey before that date. The graduate theses published on parents of children with autism that we cover in our research were accessed through review of the data from the Council of Higher Education (YÖK) National Thesis Center. 161 graduate theses (133 master's theses, 20 PhD dissertations and 8 specializations in medicine) were designated as the sampling for our study. As a result of our research, it was determined that a total of 15 study subject (Personality Traits, Anxiety Level, Depression, Marital Adjustment, Stress Level, Acceptance Level, Social Support, Hopelessness, Psychological Well-Being, Religious Coping, Parents' Needs, Caregiver Burden, Coping, Burnout Level, Quality of Life) were included in the relevant theses, where most of the theses were published in 2021 (n=35) and the most theses were from Üsküdar University (n=18).

Keywords: autism, parents of children with autism, thesis, religious coping

İSLÂM HUKUKUNDA OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU'NA (OSB) SAHİP BİREYLERE İLİŞKİN FIKHÎ HÜKÜMLER

Dr. Öğr. Üyesi Fatıha BOZBAŞ

Selçuk Üniversitesi, İslâmî İlimler Fakültesi, Fıkıh Anabilim Dalı

E-mail: fatiha.bozbas@selcuk.edu.tr

ORCID: 0000-0001-7775-3869

ÖZET

Otizm; yaşamın erken dönemlerinde başlayan ve yaşam boyu süren sosyal ilişkiler, iletişim, davranışsal ve bilişsel gelişimde gecikme ve sapmaya yol ačan, sınırlı ve tekrarlayıcı davranışlarla kendini gösteren nörogelişimsel bir bozukluk olarak tanımlanmaktadır. Klinik belirtiler göz önünde bulundurulduğunda otizm, daha ziyade sosyal-iletişimsel alanda sınırlılık ve yetersizlikle ilişkili sorunları ortaya çıkarmakta ve bu yönüyle otistik bireyler daha çok eğitim ve psikolojinin alanına dahil olmaktadır. Bununla birlikte bu tür hastaların %70'inde zeka geriliğinin bulunması; hukukî kiři olarak tanımlanmaları, hukuken yetkileri, sorumlulukları ve sınırlılıkları hususunda otistik bireyleri hukukun konusu haline getirmektedir. Bu çalışmada otistik bireylerin İslam hukuku çerçevesinde řer'î hükümlere muhatap olma durumları (teklîf) incelenecek ve bu minvalde gerek ibadetler alanında, gerekse hukukî işlemler ve ceza hukuku alanındaki hukukî ehliyetleri izah edilerek günlük hayatta büyük ölçüde teâmülde olan genel fikhî hükümlere yer verilecektir. Genel bir perspektifle bakıldığında; bulgularına zekâ geriliği eşlik eden otistik bireylerin fikhî durumlarının klasik fıkıh literatüründe ele alınan ehliyet arızaları (عوارض الأهلية) ile birlikte değerlendirilmesi mümkün gözükmemektedir. Literatürde akıl hastalığı (الجنون) ve bunama (العتة) olarak iki kavram çerçevesinde izah edilen ilgili hükümler, bu tür bireylerin fikhî durumlarına ışık tutmaktadır. Çalışmada ulaşılması öngörülen neticeye göre otizm, vücüb ehliyetine sahip olma açısından hukukî bir engel veya eksiklik teşkil etmemekle birlikte fiil ehliyeti açısından durum oldukça farklılık arz etmektedir. Ağır düzey zihinsel engeli bulunan otistik bireylerin fikhen mecnûn-ı mutbakım (sürekli akıl hastası) durumuna kıyasla temyiz yeteneğinden tamamen yoksun oldukları dolayısıyla edâ ehliyetine sahip olmadıkları söylenebilir. Dolayısıyla mahkeme kararı olmaksızın bülüğ öncesi veya sonrası fark etmeksizin bizatihi mahcûr (kısıtlı) olarak değerlendirilmeleri gerekmektedir. Hafif düzey zihinsel engeli bulunan otistik bireylerin ise fikhen ma'tuh olarak kabul edilmesi mümkün gözükmemektedir.

Anahtar Kelimeler: otizm spektrum bozukluğu, fıkıh, hüküm, ehliyet

PROVISIONS IN ISLAMIC LAW REGARDING INDIVIDUALS WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER (ASD)

ABSTRACT

Autism is defined as a neurodevelopmental disorder characterized by limited and repetitive behaviors that begin early in life and lead to delays and deviations in social relationships, communication, behavioral and cognitive development. Considering the clinical symptoms, autism reveals problems related to limitations and inadequacies in the social-communicative field, and autistic individuals are mostly included in the field of education and psychology. However, the presence of mental retardation in 70% of such patients makes autistic individuals the subject of law in terms of their definition as legal persons, their legal powers, responsibilities and limitations. This study will examine the status of autistic individuals (teklîf) within the framework of Islamic law, and in this context, their legal capacity in the field of worship, legal transactions and criminal law will be explained and general fiqh provisions that are largely

2. Otizm Araştırmaları Sempozyumu – 2nd Autism Research Symposium

customary in daily life will be included. From a general perspective, it seems possible to evaluate the jurisprudential status of autistic individuals whose symptoms are accompanied by mental retardation together with the defects of capacity (عوارض الأهلية) discussed in the classical fiqh literature. The relevant provisions, which are explained in the literature within the framework of two concepts as mental illness (الجنون) and dementia (العتة), shed light on the jurisprudential status of such individuals. According to the conclusion of this study, autism does not constitute a legal obstacle or deficiency in terms of having the capacity of wujūb, but the situation is quite different in terms of the capacity to act. Autistic individuals with severe intellectual disabilities are juridically considered as mecnūn-ı mutbak (permanently insane).

Keywords: autism spectrum disorder, fiqh, judgment, competence

Güzel Sanatlar Alanında Otizm Araştırmaları

<i>Bildiri Numarası</i>	<i>Bildiri Başlığı</i>	<i>Bildiri Yazar(lar)ı</i>
OAS-142	<i>Otizimli Bireylerin Müzik Aracılığıyla Çevrimiçi Olarak Sosyalleşmesi: İZOT Evden Otizm Festivali Örneği</i>	<i>Orçun BERRAKÇAY</i>
OAS-143	<i>Müziğin Otizimli Bir Bireyin Spor Kariyerine Etkisi: Vaka Örneği</i>	<i>Orçun BERRAKÇAY Recep Ege ALTINCIOğLU</i>

OTİZMLİ BİREYLERİN MÜZİK ARACILIĞIYLA ÇEVİRİMİÇİ OLARAK SOSYALLEŞMESİ: İZOT EVDEN OTİZM FESTİVALİ ÖRNEĞİ

Dr. Öğr. Üyesi Orçun BERRAKÇAY

İzmir Demokrasi Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Müzik Bölümü, Müzikoloji Anabilim Dalı

E-mail: orcun.berrakcay@idu.edu.tr

ORCID: 0000-0002-6200-9698

ÖZET

Covid-19 pandemi süreci dünya genelinde etkisini yaşamın birçok alanında değiştirip yeni bir yaşam düzeni oluşumuna sebep olmuştur. Bu yeni sürece alışmak ve eski alışkanlıklardan uzaklaşmak birçok kişinin yaşam rutinini etkilerken bu durum, rutinlerin oldukça önemli olduğu otizmlili bireyler için zorlayıcı bir sürecin başlangıcı olmuştur. 2013 yılından bu yana İzmir’de yüz yüze prova ve konserlere katılma alışkanlığı olan İzmir Otizm Orkestrası ve Korosu (İZOT) öğrencileri ve aileleri tarafından bu sosyal ortamdan ayrı kalmanın, rutinlerini olumsuz etkilediğini belirtmeleri üzerine koro üyesi otizmlili bireylerle çevrimiçi bir araya gelme ihtiyacı olmuştur. Bu çalışmada pandemi sürecinde gerçekleştirilen ve İZOT özelinde başlayarak yurtiçi ve yurtdışı katılıma açık bir hale gelen İZOT Evden Otizm Festivali’nin etkileri ele alınmıştır. Çalışma kapsamında 4-22 Mayıs 2020 tarihleri arasında Instagram üzerinden yapılan canlı yayınlar aracılığıyla otizmlili bireylere yönelik “Haydi Yeteneğini Göster” sloganıyla ilgi duydukları alanlarda performanslarını sergileyebilecekleri bir alan olmuştur. Toplamda 12 Instagram canlı yayınıyla gerçekleşen festivalde 64 otizmlili katılımcı ve 29 konuk yer almıştır. Aynı zamanda bir farkındalık oluşturmak amacıyla bu festivale ünlü kişilerin de katılımı sağlanarak sosyal farkındalık artırılmıştır. Çalışma sonunda katılımcıların aileleriyle yapılan yarı kurgulu görüşmeler sonucunda; evde kalarak geçirdikleri pandemiye anlamlandırma sürecinin kolaylaştığı, diğer arkadaşlarının da kendileri gibi evde oldukları ve benzer durumlardan geçiyor olduklarını fark ettikleri, böylelikle problem davranışların azalmasında etkili olduğu belirtilmiştir. Ayrıca festivale katılım konusunda motivasyonu yüksek olan katılımcıların ve ailelerin canlı yayın öncesi günlerde performans hazırlıklarına başladıkları, canlı yayın gününde ise tıpkı bir sahneye çıkıyormuş gibi giyinip özenle hazırladıkları, performansları sonunda da canlı yayından aldıkları yorumları heyecanla okudukları belirtilmiştir. Bunun yanında İZOT üyesi olmadıkları halde festivalden sosyal medya aracılığıyla haberdar olup katılan bazı katılımcılara özellikle akademik müzik yaşantıları için bir basamak olduğu ve bunun yanında yeni yeteneklerin de keşfedilerek ailelere motivasyon sağladığı belirtilmiştir. Çevrimiçi gerçekleştirilen bu etkinliğin otizmlili çocuklar ve aileleri üzerinde olumlu etkileri olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: otizm, pandemi, sosyalleşme, çevrimiçi festival, müzik

SOCIALIZATION OF INDIVIDUALS WITH AUTISM ONLINE THROUGH MUSIC: THE CASE OF İZOT HOME AUTISM FESTIVAL

ABSTRACT

The Covid-19 pandemic process has changed its impact in many areas of life around the world and has led to the formation of a new life order. While getting used to this new process and getting away from old habits affects many people’s life routines, this has been the beginning of a challenging process for individuals with autism, where routines are very important. Since 2013, İzmir Autism Orchestra and Choir (İZOT) students and their families, who have been in the habit of attending face-to-face rehearsals and concerts in İzmir, and their families stated that

2. Otizm Araştırmaları Sempozyumu – 2nd Autism Research Symposium

staying away from this social environment adversely affected their routines, and a need to meet online with individuals with autism who are members of the choir. In this study, the effects of the IZOT Home Autism Festival, which was held during the pandemic process and became open to domestic and international participation, starting with IZOT specific, were discussed. Within the scope of the study, it has become an area where they can exhibit their performances in the fields of interest with the slogan "Show Your Talent" for individuals with autism through live broadcasts made on Instagram between May 4-22, 2020. 64 participants with autism and 29 guests took part in the festival, which was held with 12 Instagram live broadcasts in total. At the same time, social awareness was increased by ensuring the participation of famous people in this festival in order to raise awareness. At the end of the study, as a result of semi-fictional interviews with the families of the participants; It was stated that the process of making sense of the pandemic they spent at home became easier, they realized that their other friends were at home like themselves and were going through similar situations, thus it was effective in reducing problem behaviors. In addition, it was stated that the participants and families, who were highly motivated to participate in the festival, started the preparations for the performance in the days before the live broadcast, on the day of the live broadcast, they dressed as if they were going on a stage and prepared meticulously, and at the end of the performance they read the comments they received from the live broadcast with excitement. In addition, it was stated to some of the participants, who were aware of the festival through social media, although they were not members of IZOT, that it was a stepping stone especially for their academic music life, and that new talents were discovered and motivated to families. It has been concluded that this online activity has positive effects on children with autism and their families.

Keywords: autism, pandemic, socialization, online festival, music

MÜZİĞİN OTİZMLİ BİR BİREYİN SPOR KARIYERİNE ETKİSİ: VAKA ÖRNEĞİ

Dr. Öğr. Üyesi Orçun BERRAKÇAY

İzmir Demokrasi Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Müzik Bölümü, Müzikoloji Anabilim Dalı

E-mail: orcun.berrakcay@idu.edu.tr

ORCID: 0000-0002-6200-9698

Recep Ege ALTINCIOĞLU

Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi, Devlet Konservatuvarı, Sanatta Yeterlik Öğrencisi

E-mail: z.koyunseven@hotmail.com

ORCID: 0000-0002-1624-8620

ÖZET

Otizimli bireyler için kendini ifade etme, iletişim kurma, grup ile birlikte hareket edebilme becerileri günlük yaşama uyum konusunda oldukça önemlidir. İzmir Otizm Orkestrası ve Korosu (İZOT) da İzmir’de müziğe ilgi ve yeteneği olan otizimli bireylerin bir araya geldikleri bir grup ortamıdır. Bu çalışmada İZOT üyesi bir vaka üzerinden müziğin otizimli bir bireyin spor kariyeri üzerindeki etkileri incelenmiştir. Bu kapsamda araştırmanın yöntemi olarak katılımcının annesiyle yarı kurgulu görüşme yapılmıştır. Edinilen bilgilere göre; çalışma katılımcısı 2004 doğumlu otizimli kadın öğrencidir. Buz pateni ve baleye 8 yaşında başlama deneyimi olduğu ancak grup olarak devam etmesi gereken durumlarda devamlılığı yeterince sağlayamadığı belirtilmiştir. Bu süreç sonrasında otizimli bir başka arkadaşı vesilesiyle İZOT’tan haberdar olan ailesi, katılımcıyı 10 yaşındayken müzik çalışmalarına başlattığını belirtmiştir. Müziği seven ve bu sayede İZOT grubunda diğerleriyle bir arada olma süresi artan, sahne ve farklı salonlarda konser deneyimleriyle birlikte grup halinde şarkı söyleme, şef ile göz kontağı kurma, yönergeleri takip edebilme, ritim çubuklarıyla ezgiye uygun ritim tutabilme ve bekleme becerisi konularında gelişim gözlenen katılımcının, bu çalışmalara devamlılığının ardından ailesi tarafından yeniden spora yönlendirildiği belirtilmiştir. Bale ve buz patenini deneyimleyen katılımcının buz patenine daha çok ilgi duyduğu ve bu alanda çalışmalarına devam ettiği belirtilmiştir. Buz pateni çalışmaları esnasında öğretmeni tarafından zaman zaman İZOT’ta öğrendiği ve sevdiği şarkılar çalınarak motivasyonunun ve dikkat süresinin arttığı ifade edilmiştir. Sonuç olarak katılımcının İZOT içinde arkadaşlarıyla birlikte senkronize olarak şarkı söyleme, ritim tutma, sahne alma süreçlerinin tamamına eşlik edebilme ve özgüvenini geliştirmesinden yola çıkılarak benzer süreçlerin buz pateni sporuna da genellendiği, ayrıca İZOT içinde ritim çalışmaları yapmasının, buz pateni performansını da olumlu etkilediği, ritmik uyum becerisinin dans ve estetik algısının gelişiminde etkili olabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: otizm, müzik, ritim, spor, buz pateni

THE EFFECT OF MUSIC ON THE SPORTS CAREER OF AN INDIVIDUAL WITH AUTISM: A CASE STUDY

ABSTRACT

For individuals with autism, the skills of self-expression, communication, and ability to act together with the group are very important in adapting to daily life. Izmir Autism Orchestra and Choir (IZOT) is a group environment in İzmir where individuals with autism who are interested and talented in music come together. In this study, the effects of music on the sports career of an individual with autism were examined through an IZOT member case. In this context, a

2. Otizm Araştırmaları Sempozyumu – 2nd Autism Research Symposium

semi-fictional interview was conducted with the mother of the participant as the method of the research. According to the information obtained; The study participant is a female student with autism, born in 2004. It was stated that he had experience of starting ice skating and ballet at the age of 8, but could not provide continuity in situations where he had to continue as a group. After this process, his family, who became aware of IZOT through another friend with autism, stated that the participant started music studies when he was 10 years old. The participant, who loves music and thus increased the time to be together with others in the IZOT group, and who, together with his concert experiences on the stage and in different halls, has improved in singing as a group, making eye contact with the conductor, following the directions, keeping the rhythm in accordance with the rhythm with rhythm sticks, and waiting skills, It was stated that after his continuation of these studies, he was directed to sports again by his family. It was stated that the participant, who had experienced ballet and ice skating, was more interested in ice skating and continued to work in this field. It was stated that his motivation and attention span increased by playing the songs he learned and liked at IZOT from time to time by his teacher during his ice skating practices. As a result, similar processes were generalized to the ice skating sport based on the participant's ability to sing in sync with his friends in IZOT, accompanying all the rhythm-keeping and performing processes and improving his self-confidence. It was concluded that this skill can be effective in the development of dance and aesthetic perception.

Keywords: autism, music, rhythm, sports, ice skating